

Vihhti

Talousarvio 2014

Taloussuunnitelma 2015 – 2016

Kunnanvaltuusto 09.12.2013

Sisällysluettelo

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	3
YLEISPERUSTELUT.....	4
KUNNAN TALOUDELLINEN TILANNE JA LÄHTÖKOHDAT SUUNNITTELUKAUDELLE 2014 - 2016.....	8
HENKILÖSTÖ.....	15
VÄESTÖ JA TYÖPAIKAT.....	18
ELINKEINOTOIMI.....	20
TYTÄRYRITYKSET.....	21
KÄYTTÖTALOUSOSA.....	24
VIHDIN KUNNAN TUOSLASKELMAT.....	26
KONSERNIHALLINNON KESKUS.....	29
KONSERNIJOHDON TUOSALUE.....	32
SOTE-PALVELUJEN OSTOT -TUOSALUE	37
HALLINTOKESKUS.....	39
HALLINNON JA TALOUDEN TUOSALUE.....	46
ATERIA- JA PUHDISTUSPALVELUJEN TUOSALUE.....	51
SIVISTYSKESKUS.....	55
VARHAISKASVATUKSEN TUOSALUE.....	60
KOULUTUKSEN TUOSALUE.....	64
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUJEN TUOSALUE	70
TEKNINEN JA YMPÄRISTÖKESKUS.....	78
TUKIPALVELUJEN TUOSALUE.....	83
KUNNALLISTEKNISETN PALVELUJEN TUOSALUE.....	86
MAANKÄYTTÖPALVELUJEN TUOSALUE.....	89
YMPÄRISTÖPALVELUJEN TUOSALUE.....	96
TILAPALVELU -TASEYKSIKKÖ.....	102
INVESTOINTIOSA.....	108
RAHOITUSOSA.....	120
TUOSLASKELMAN RAHOITUSTULOT JA -MENOT.....	121
RAHOITUSLASKELMAN RAHOITUSTULOT JA -MENOT.....	123
VIHDIN VESIHUOLTOLAITOS -LIIKELAITOS.....	126

Kunnanjohtajan katsaus

Kuntatalous niin Vihdin kuin koko maan osalta on kriisiytymässä. Jo ennestään ylimitoitettun kuntasektorin harteille on viime vuosina kasattu kiihtyvällä vauhdilla uusia velvoitteita. Samanaikaisesti valtio tasapainottaa omaa talouttaan leikkaamalla kuntien valtionosuuksia summalla, joka Kuntaliiton mukaan vastaa kuntakentässä 1,25 prosenttiyksikön kunnallisveron korotusta. Kun yhtälöön lisätään vielä meneillään oleva talouden taantuma, jonka johdosta esimerkiksi Vihdin talousarviovuoden verotulojen kasvu jää ilman korotuksia noin 1,5 prosenttiin, voidaan todeta, että haasteet ovat muuttumassa vaikeuksiksi.

Talousarviovuonna selvinnee viimein mihin maan hallituksen kuntarakenneuudistus Vihdin osalta johtaa. Kuntarakenneselvitys yhdessä Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummen kanssa vie paljon työpanosta alkuvuodesta ja syksyllä on sitten päätösten aika. Myös Sote- ja metropoliratkaisuja odotetaan vuoden 2014 aikana.

Talousarviossa ulkoisten toimintakulujen kasvu vuoden 2013 ennusteeseen on 3 %. Henkilöstökulujen kasvuksi arvioidaan 0,6 %. Investointien nettomäärä rahoituserien jälkeen on 19 milj. euroa. Lainakannan arvioidaan kasvavan noin 3 250 euroon/asukas. euroon. Tilikauden tulos kunnanjohtajan ehdotuksessa muodostuu 5,2 miljoonaa euroa alijäämäiseksi.

Kunnan toiminnan tehostamiseksi koko koulu- ja palveluverkko selvitetään vuonna 2014. Tässä laajassa tarkastelussa on mukana kunnan koko koulu- ja palveluverkko tukipalveluineen, kuljetuksineen ja ryhmäkokoineen. Muutokset koulu- ja palveluverkkoon tehdään erillisillä päätöksillä. Koulu- ja palveluverkon tarkastelun ohella budjettivuonna on tarkoituksena teettää ulkopuolinen arvio kunnan tilakannasta ja sen tehostamisesta. Karviaisen toimesta valmistellaan vuoden 2015 kevääseen mennessä vanhuspalveluiden rakenneuudistusta, tavoitteena tukea selvästi nykyistä voimakkaammin kotona asumista ja nostaa kynnystä asumispalveluihin sijoittumiselle. Kunnan henkilöstömenoihin on kohdennettu yhteensä 750 000 euron säästöt, mutta vakinaisen henkilöstön asema turvataan eikä kunta irtisano tai lomauta henkilöstöään.

Kunnan kehittämisen puolella panostetaan uusiin Stenkullan ja Maaniitunlahden asuinalueisiin. Kunta siirtää yritysneuvonnan ja yrityshautomon operoinnin ostopalveluista omaksi työksi. Palojärven työpaikka-alueen kunnallistekniikka rakennetaan talousarviovuonna yritystonttien tarjonnan vauhdittamiseksi. Kunta panostaa aiempaa selvästi enemmän kuntouttavaan työtoimintaan työttömyydestä aiheutuvien menojen kasvun hillitsemiseksi sekä luo nuorille tukimallin kesätyöllistymistä varten.

Euromääräisesti selvästi suurivaikutteisoin taloudentasapainotuskeino talousarviossa on kunnallisveroprosentin 0,5 % korotus, jonka vaikutukseksi arvioidaan vuositasolla 2,5-3 miljoonaa euroa. Korotuksen ei arvioida vaikuttavan merkittävästi Vihdin suhteelliseen asemaan, koska vastaavankaltaisia esityksiä on tehty myös naapurikunnissa. Silti on todettava, että Vihdin verotaso on tällä hetkellä varsin korkea.

Kunta on tilanteessa, jossa toiminnallisten ja taloudellisten muutosten etsiminen ei voi enää rajoittua talousarvioprosessien ympärille vaan meidän on läpi vuoden tarkasteltava mahdollisuuksia taloudellisen tehokkuuden parantamiseen ja avattava budjettia tarvittaessa kesken talousarviovuoden.

Sami Miettinen
kunnanjohtaja

YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Kuntalain 65 §:ssä on talousarvioperiaatteita koskevat säännökset. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi, taloussuunnitelma tulee hyväksyä vähintään kolmeksi vuodeksi. Valtuuston on hyväksyttävä talousarvio ja suunnitelma samanaikaisesti. Talousarvion valmistelusta vastaa kunnanhallitus. Taloussuunnitelmassa sovitaan peruslinjaukset, joiden mukaan kunnassa tuotetaan palveluja, ja joiden mukaan kuntaa johdetaan. Suunnitelma on arvokeskustelun tulos niiden mahdollisuuksien puitteissa, jotka Vihdin kunnalla on käytettävissä.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan taloudellisten tavoitteiden lisäksi myös toiminnalliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen turvataan. Kuntalaissa korostetaan sitovien tavoitteiden asettamista ja seurannan merkitystä talouden ohjaukseen, määrärahoihin ja tuloarvioihin.

Talousarvio ja -suunnitelma ovat valtuuston talouden ja toiminnan ohjausvälineitä. Tilikauden päätyttyä annettavassa toimintakertomuksessa on annettava selvitys taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta.

Kuntalain mukaan kunnan talouden hoidossa ja toiminnassa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä sekä toimivat myös samalla valvonnan välineinä. Valtuusto päättää talousarvioon tehtävistä muutoksista.

Talousarvio muodostuu eri osista. Tuloslaskelma- ja rahoitusosa edustavat kokonaistalouden näkökulmaa, käyttötalous- ja investointiosan edustaessa toiminnan ohjauksen näkökulmaa. Kuntalaki ei edellytä tulojen ja menojen muodollista tasapainottamista vuositasolla. Tilikauden tulos talousarviossa tai yksittäisenä suunnitelmavuonna voi olla yli- tai alijäämäinen. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuonna taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää.

Laissa määritellyn talousarvion muodollisen rakenteen lisäksi taloussuunnittelussa noudatetaan seuraavia periaatteita:

Täydellisyyperiaate

Talousarvioon on otettava kalenterivuoden menot ja tulot. Tähän periaatteeseen lasketaan kuuluvan myös bruttoperiaate, jonka mukaan tulot ja menot otetaan talousarvioon bruttomääräisinä vähentämättä tuloja menoista ja päinvastoin.

Tasapainoperiaate

Tulojen on suunnitelmakaudella katettava menot. Talousarvion rahoituslaskelmassa osoitetaan, kuinka rahoitustarve katetaan ja kuinka mahdollinen rahoitusylijäämä käytetään.

Vuotuisperiaate

Talousarvio sisältää vain yhden varainhoitovuoden suoriteperusteiset menot ja tulot. Varaukset ja rahastosiirrot ovat tilikauden tuloksen käsittelyeriä.

Nettoperiaate

Valtuusto voi päättää bruttomenojen ja bruttotulojen erotuksen eli toimintakatteen määrärahana tai tuloarviona.

Yhtenäisyysperiaate

Valtuusto päättää talousarviosta ja suunnitelmasta yhtenä kokonaisuutena samassa käsittelyssä.

Julkisuusperiaate

Talousarvio on julkinen asiakirja, johon kenellä tahansa on oikeus tutustua.

Vuoden 2014 talousarviossa käytetään yksikköhintapohjaista budjetointia, tuotelaskelmat ovat talousarvion oheisaineistoa. Tavoitteet esitetään tuloskorttien muodossa. Tuloskortit perustuvat kunnan strategiaan, strategiatyö ja talousarviotyö etenivät samanaikaisesti, joten uusi strategia ei näy tavoitteissa vielä täysipainoisesti. Tavoitteet on pyritty asettamaan entistä konkreettisemmiksi ja paremmin mitattaviksi. Talousarvion toteutumaa seurataan kuukausittain kunnanhallitukselle esitettävällä raportilla. Lautakunnille raportointi tapahtuu säännöllisesti kokousaikataulujen mukaan. Valtuustolle raportoidaan talousarvion tavoitteiden ja määrärahojen toteutumasta sekä talouden kokonaistilanteesta puolivuotisarviossa.

Määräraha, tuloarvio, sisäiset menot ja poistot

Määräraha on valtuuston talousarviossa euromääräinen, käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen, joka myönnetään tulosalueelle. Tuloarvio on valtuuston talousarviossa tuloarvio, joka asetetaan tulosalueelle. Tulot peritään hyväksytyjen maksujen ja taksojen mukaisina palvelutilanteessa tai mahdollisimman nopeasti tapahtuman jälkeen. Netto tarkoittaa menon ja tulon erotusta eli toimintakatetta. Talousarviossa määrärahat ja tuloarviot sisältävät myös sisäiset erät. Suunnitelman mukaiset poistot ovat talousarvion tuloslaskelmaosassa kunnan tilikauden tuloksen laskemiseksi tarvittava erä. Poistojen avulla investoinnit jaksotetaan vuotuisiksi kuluksi. Laskennalliset erät eivät ole määrärahoja.

Investointiosassa ovat koottuna kunnan investointimenot ja tulot. Käyttöomaisuushankinnat, jotka ovat 10.000 euroa tai suurempia tai kuuluvat ensikertaiseen kalustamiseen, käsitellään investointiosassa. Jos hankkeen toteutuminen siirtyy talousarviossa arvioidusta aikataulusta, jaksotetaan investoinnin rahoitustarve uudelleen suunnitteluvuosille. Automaattisesti siirtyvää määrärahaa ei ole. Investointitoiminnan rahoitusosuuksina talousarviossa esitetään mm. arvioidut valtion ja muiden yhteisöjen rahoitusosuudet.

Sitovuus

Kuntalain 65 §:n mukaan talousarvio on sitova ohje kunnan talouden hoitamista varten talousarviovuonna, suunnittelukauden tavoitteet ovat ohjeellisia. Talousarvio on käyttötalouden osalta sitova valtuustoon nähden keskuksittain, kunnanhallitukseen nähden tulosalueittain tai lautakunnan käyttötalouden loppusumma, lautakuntiin nähden lautakunnan käyttötalouden loppusumma (lautakunnasta riippuen tulosalue tai tuoteryhmä), viranhaltijoihin sekä tulosalueen johtoon nähden tuoteryhmittäin. Sitovana määräraha on toimintakate ja sitovina tavoitteina tuloskortin tavoitteet. Tarkastuslautakunnan osalta sitovuustaso on konsernihallinnon, demokratiatulosalueen, demokratiapalvelu tuoteryhmän, tarkastustuotteen määräraha (24 168 euroa). Toimintakatetta laskettaessa ei oteta huomioon käyttöomaisuuden myynnistä kertyviä myyntivoittoja tai myyntitappioita, myyntivoittoja ei siten voi käyttää tulosalueen tai lautakunnan menojen katteeksi ja myyntitappioita ei tarvitse kattaa muilla tuloilla tai menojen vähennyksillä.

Investoinnit ovat sitovia valtuustoon nähden toiminnoittain, tällä tavoin ne on esitetty myös investointisuunnitelmassa. Rahoitukseen merkityt tulot ja menot ovat sitovia kunnanhallitukseen nähden lajeittain.

Vihdin vesihuoltolaitos on nettoperiaatteella toimiva liikelaitos. Kuntalain 13 §:n mukaisesti kunnanvaltuusto päättää vesihuoltolaitoksen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Vesilaitoksen sitovia erinä valtuustoon nähden ovat peruspääomalle perittävä korko, tilikauden tulos ja investoinnit yhteensä. Vesihuoltolaitoksen talousarvio- ja suunnitelma liitetään osaksi kunnan talousarviota ja -suunnitelmaa, jonka valtuusto hyväksyy.

Yleinen taloudellinen tilanne

Valtiovarainministeriön syyskuun 2013 talouskatsauksen mukaan Euroalueen taantuma päättyy tänä vuonna ja jatkossa kasvu pysyy hitaana alhaisen työllisyyden, kotitalouksien ja julkisen sektorin tasesopeutusten sekä kehnona pysyttelevän kilpailukyvyn vuoksi. Finanssi- ja velkakriisi on rapauttanut euroalueen kasvupotentiaalia. Yhdysvaltain talous jatkaa hidasta elpymistään. Maailmankaupan kasvu jatkuu poikkeuksellisen hitaana.

Tänä vuonna Suomen BKT supistuu ½ %. Talouden ennustetaan pääsevän hitaalle kasvuralle vasta vuoden lopulla. Ensi vuonna kokonaistuotanto lisääntyy 1,2 % kotimaisen kulutuksen ja viennin tukemana. Kasvua tukee euroalueen asteittainen elpyminen, vientikysynnän lisääntyminen ja edelleen alhaisena säilyvä korkotaso. Vuonna 2015 kasvuksi ennustetaan noin kaksi prosenttia ja kasvu on aiempaa laajapohjaisempaa. Ennusteen loppuvuosina BKT:n kasvuvauhti ylittää talouden potentiaalisen tuotannon kasvun, vaikka historiallisesti katsottuna talouskasvu on vaimeaa. Talouden kasvupotentiaali on alhainen, sillä työpanos ei kasva, rakennemuutos on tuhonnut olemassa olevaa tuotantokapasiteettia ja investoinnit uuteen ovat vähäiset.

Vaimea kotimainen talouskehitys on heijastunut kuluttajahintojen kehitykseen ja myös hintapaineet kansainvälisiltä raaka-ainemarkkinoilta ovat jääneet vähäisiksi. Kuluvan vuoden keskimääräinen inflaatio on 1,6 % ja ensi vuonna 2,1 %. Molempina vuosina välillisen verotuksen kiristäminen nostaa hintoja 0,6 prosenttiyksikköä. Työttömyysaste vuonna 2013 nousee 8,3 prosenttiin. Työttömyys vähenee hitaasti verkkaisen talouskasvun ja työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmien vuoksi.

Kokonaistuotannon aleneminen kahtena vuonna peräkkäin heijastuu väijäämättä julkisen talouden rahoitusasemaan niin, että julkinen talous pysyy alijäämäisenä lähivuodet. Valtio ja kunnat ovat selvästi alijäämäisiä, työeläkesektori ylijäämäinen ja muut sosiaaliturvarahastot suunnilleen tasapainossa.

Julkinen velka lisääntyy sekä nimellisesti että kokonaistuotantoon suhteutettuna ja velkasuhde ylittää jo ensi vuonna 60 prosentin rajan. Julkinen velka uhkaa kasvaa edelleen keskipitkällä aikavälillä. Julkiset menot suhteessa kokonaistuotantoon kohoavat korkeammaksi kuin kertaakaan yli 15 vuoteen.

Palkansaajien yleinen ansiotasoindeksi kohoaa vuonna 2014 hyvin vähän, kun raamisopimuksen mukainen palkkaratkaisu toteutuu. Raamisopimuksen mukaiset palkkaratkaisut merkitsevät sitä, että ansiotason kohoaminen on vuonna 2014 hitaampaa kuin tänä vuonna. Tämä näkyy myös siinä, että yksityiseen kulutukseen ei ennusteta ensi vuonna lainkaan kasvua.

Kuntatalous vuosina 2013 - 2014

Syksyn 2011 neuvottelutulos virka- ja työehtosopimuksista vuosille 2012–2013 on voimassa 28.2.2014 saakka. Koko sopimuskauden kustannusvaikutus on lähes 4,5 % kaikilla sopimusaloilla. Kun raamisopimuksen mukainen palkkaratkaisu syntyi, on sen korotusvaikutus vuonna 2014 vuositasolla noin 0,4 - 0,5 %. Kunta-alan ansiotasoindeksi arvioidaan vuonna 2013 kohoavan 2,0 %. Kunta-alan palkkasumma kasvaa hieman enemmän. Vuonna 2014 kunta-alan ansiotasoindeksi kohoaa selvästi vuotta 2013 vähemmän.

Valtiontalouden kehyspäätöksessä vuosille 2013–2016 annettiin oletusarvot kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksujen suuruudelle kyseisinä vuosina. Viime vuosien päätöksissä yleinen piirre arvioidussa maksujen kehityksessä on ollut, etteivät maksujen tasot juurikaan muuttuisi tarkasteluajanjaksona. Kuntatyönantajan keskimääräinen sosiaalivakuutusmaksujen taso suhteessa palkkasummaan näyttäisi säilyvän suunnittelukaudella keskimäärin noin 30 prosentissa.

Vuonna 2013 peruspalvelujen hintaindeksillä mitattu kustannustason nousu arvioidaan olevan 2,3 %. Vuonna 2014 kustannustason kohoaminen hidastuu edelleen.

Kuntien verotulojen kehitys

Vuonna 2012 kuntien verotilitykset kasvoivat keskimäärin 1,2 prosenttia. Kuntien tuloveron tilitykset kohoivat 3,8 prosenttia. Yhteisöveron tilitykset vähenivät 27,4 % ja kiinteistöveron tilitykset lisääntyivät 5,9 prosenttia. Vuonna 2013 kunnallisveron tilityksiä lisäävät lähinnä ansiotulojen arvioitu noin 2,5 prosentin kasvu. Myös kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti kohosi tälle vuodelle 0,14 prosenttiyksikköä ja on 19,38. Tuloista tehtävät vähennykset kasvavat vuonna 2013 noin 3,7 prosenttia. Vuonna 2013 kunnallisveron tilitysten arvioidaan kasvavan kokonaisuudessaan keskimäärin 5,3 %. Kasvu johtuu pääosin vuoden 2012 tilitysoikaisuista ja tilitysjärjestelmän muutoksesta. Vuodelta 2013 ansaituita tuloista tilitettyjen verojen määrä kasvaa hieman yli 2 %.

Vuonna 2014 ansiotulojen kasvuvauhti hidastuu kahden prosentin kieppeille. Kunnallisverotuksessa ansiotuloista tehtävien vähennyksien arvioidaan lisääntyvän 2,3 prosenttia. Kunnallisveroa tilitettäneen ensi vuonna 18 miljardia euroa eli 1,4 % tänä vuonna kertyviä tilityksiä enemmän. Jos työllisyysilanteesta ei tapahdu ennustettua parantumista, saattaa verotulokertymä jäädä ennustettua pienemmäksi.

Yhteisöverokantaa alennetaan vuodesta 2014 alkaen 20 prosenttiin. Aleneminen kompensoitiin kunnille kuntaryhmän jako-osuutta korottamalla. Yhteisöveron tuottoon liittyy paljon epävarmuutta lähinnä yleisen taloudellisen kehityksen johdosta, mutta myös kuntien jako-osuutta koskevien päätösten vuoksi. Tämän hetkessä arviossa on lähdetty siitä, että kunnille tilitetään vuonna 2013 yhteisöveroa kokonaisuudessaan noin 1,3 miljardia euroa eli noin 7 % enemmän kuin vuonna 2012. Vuonna 2014 yhteisöveron tilitykset kunnille nousevat näillä näkymin noin 5 % vuodesta 2013.

Vuonna 2013 kiinteistöveroa arvioidaan kertyvän noin 1,3 miljardia euroa ja vuonna 2014 noin 1,45 miljardia euroa. Valtiovarainministeriö on käynnistänyt yhdessä Suomen Kuntaliiton ja Verohallinnon kanssa hankkeen, jossa selvitetään kiinteistöverotuksen uudistamistarpeita. Kiinteistöjen verotusarvoja tarkistetaan lähemmäs kiinteistöjen todellista arvoa, mikä korottaa kiinteistöveron tuottoa.

Kuntaliiton verokehikon arviot vuoden 2014 verotuloista kokonaisuudessaan on se, että tulot kasvaisivat tämän hetkisen arvion mukaan 2,2 prosenttia. Arvioon liittyy epävarmuustekijöitä ja mahdollinen muutos veisi arviota alaspäin..

KUNNAN TALOUDELLINEN TILANNE JA LÄHTÖKOHDAT SUUNNITTELUKAUDELLE 2014 – 2016

Vihdin verotulojen kehitysnäkymän pohjana on Kuntaliiton arvio verotulojen kehityksestä. Vihdin asukasluvun arvioidaan kasvavan keskimäärin noin 1,5 % vuodessa.

Vihdin talouden tila on haasteellinen. Taloudessa näkyy pieniä merkkejä kasvusta, mutta sen vaikutukset näkyvät kuntataloudessa hitaasti. Verotulojen kehitys vuonna 2013 tilitysoikaisujen ja tilitysjärjestelmämuutoksen johdosta toteutunee lähes alkuperäisen talousarvion mukaisena. Kasvua vuoteen 2012 verrattuna olisi tulossa n. 6,5 prosenttia. Toimintakulujen kasvu vuonna 2013 tulee olemaan n. 5,5 prosenttia. Verotulojen lisääntymisestä huolimatta vuoden 2013 tulos jäänee noin 3 miljoonaa euroa alijäämäiseksi.

Viimeisimmän verokehikon ennusteen mukaan vuonna 2014 kunnan verotulojen kasvu on vain 0,8 prosenttia. Kunnallisveron kasvu olisi 0,2 %, yhteisöveron kasvu olisi 5,6 %, kiinteistöveron kasvu 7,4 prosenttia. Ennuste kuvaa varsin hyvin tämän hetken talousnäkyviä Suomessa. Kunnan omassa ennusteessa kunnallisveron kasvu ilman veroprosentin muutosta on 1 % ja verotulojen kokonaiskasvu 1,5 %. Kunnallisveron vuoden 2013 vertailutieto on tilitysoikaisuihin ja järjestelmämuutoksesta johtuen korkea. Valtionosuuksien ennakkotieto vuonna 2014 on 0,6 miljoonaa euroa pienempi kuin vuonna 2013. Kokonaisuutena vuoden 2014 verorahoitus jää Kuntaliiton ennusteen mukaan suunnilleen 2013 tasolle. Käyttömenojen pitäisi siis pienentyä edellisvuodesta, jotta vuoden 2014 alijäämä jäisi vuotta 2013 pienemmäksi.

Vuonna 2005 Vihdin kunnan taseeseen muodostui pieni alijäämä. Tällöin laadittiin talouden tasapainotusohjelma, jolla käyttömenojen kasvua hillittiin. Osana tasapainotusohjelmaa toteutettiin suunnitelmallinen kunnan omaisuuden myynti. Näin taseeseen saatiin vuosina 2006 ja 2007 noin 16 miljoonan ylijäämä ja samalla aikaa tasapainottaa käyttötalouden menot tulojen mukaisiksi. Nyt näyttää siltä, että ylijäämä tulee syötyä ja menoja ei ole saatu sopeutettua tuloihin. Viime vuosien heikko tulokehitys on vaikeuttanut sopeuttamista merkittävästi.

Tasapainotusohjelmassa haettiin palveluverkon tehokkuutta varsin suurilla investoinneilla. Investoinnit ovat kasvattaneet kunnan velkamäärää. Vuosikatteen kumulatiivinen toteuma on ajanjaksolla 2006 – 2012 ollut noin 44 milj. euroa ja nettoinvestointeja on tehty n. 100 milj. eurolla. Vuosikate on riittänyt vain noin 44 prosenttiin investointien rahoituksesta. Riittämätön omarahoitus on katettu ottamalla lainaa siten, että sitä oli vuoden 2012 lopussa yhteensä n. 72 milj. euroa. Vuoden 2013 loppuun mennessä lainamäärä nousee noin 80 miljoonaan euroon.

Palveluverkon ja toiminnan kehittämisestä on tehty varsin kattava suunnitelma, ns. palveluverkkosuunnitelma. Suunnitelmaa on osittain toteutettu. Tulevina vuosina on edelleen suuria investointeja. Tämä kasvattaa kunnan lainakantaa erittäin voimakkaasti ja lainamäärä/asukas on taloussuunnitelman viimeisenä vuotena jo noin 4 400 euroa/asukas. Investointitahdin hidastaminen ja vaihtoehtojen etsiminen on välttämätöntä.

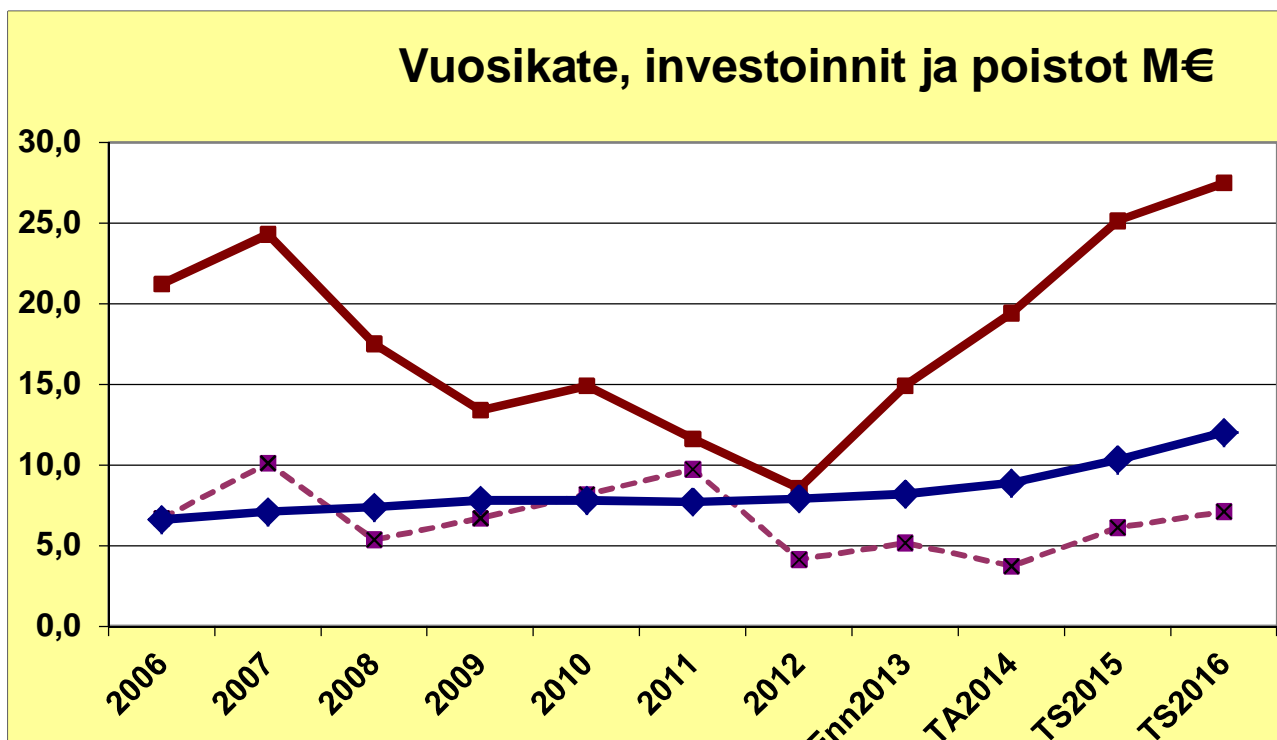
Investointien rahoituksen turvaamiseksi talous tulee kääntää ylijäämäiseksi. Toimintakulujen kasvu tulee pitää erittäin maltillisena ja se voidaan toteuttaa toimimalla tehokkaasti ja optimoimalla palvelun järjestämistä, sen laatua ja volyymin. Vuoden 2012 ja ennusteen

mukainen vuoden 2014 verotulojen ja valtionosuuksien notkahdus luo kunnan talouden kehitykseen kuopan, jonka syvyys uhkaa syödä aikaisempien tilikausien ylijäämän kokonaan pois. Hyvin suunniteltuihin ja vaikutuksiltaan riittävän suuriin toimenpiteisiin tulee ryhtyä mahdollisimman pian, jotta menot saadaan sopeutettua tuloihin. Verojen korotuksiltaan ei tässä voi välttyä. Investoinnit tulee suunnitella erittäin tarkasti, jotta ne ovat käyttötalouden kannalta mahdollisimman tehokkaita. Kiinteistöt tulee saada kautta linjan tehokkaasti palvelutuotannon käyttöön.

Suuri lainamäärä rahoituskustannuksineen syö kunnan vuosikatetta ja pienentää entisestään investointeihin jäävää omaa rahoitusta. Vuodesta toiseen kasvava lainamäärä yhdistettynä alhaiseen vuosikatteeseen luo vakavan riskin kunnalle selviytyä hallitusti velvoitteista ja palvelujen järjestämisestä sekä niiden kehittämisestä. Vihdillä on mahdollisuudet selvittää tulevaisuuden haasteista, mutta se vaatii menojen sopeuttamista käytettävissä oleviin tuloihin. Tämä on suuressa mittakaavassa saavutettavissa vain rakenteellisten muutosten kautta. Vihdin sijainti ja muut edellytykset elinkeinoelämän myönteiselle kehitykselle ovat hyvät. Kuntalaistoiminta ja asukkaiden aktiivisuus on erittäin tärkeä ja myönteinen piirre Vihdissä.

Vuosikatetta tulee kasvattaa niin paljon, että kunnan talous kääntyy ylijäämäiseksi. Tämä on suuri haaste, kun verorahoituksen kasvu on taloussuunnitelmakaudelle ennusteiden mukaan varsin pientä. Menojen kasvun kääntäminen nykyisestä yli 5 %:n tasosta lähes nolnaan vaatii järeitä toimenpiteitä. Toimintaa ja palveluja tulee kehittää siihen suuntaan, että kunnan talous kestää myös verotulojen pitkäaikaisen hitaamman kehityksen kauden. Riskit kansantalouden pitkäänkin vaatimattoman kasvun jaksoon ovat olennaisesti kasvaneet. Ennusteet tulevasta ovat varsin epävarmoja, joten suunnitelmissa tulee olla joustavuutta ja kunnalla valmius nopeisiin muutoksiin.

Tasapainoisen kunnallistalouden vähimmäisvaatimus on, että vuosikate kattaa poistot. Voimakkaasti kasvavalla kunnalla, kuten Vihdillä, vaatimus on vieläkin kovempi, yleisesti on verrattu vuosikatteen riittämistä investointeihin. Tulorahoitus ei ole moniin vuosiin riittänyt investointien kattamiseen, eikä tule riittämään taloussuunnitelmavuosinakaan. Tämä on Vihdin kunnan ehkä suurin taloudellinen haaste. Yllä olevassa kaaviossa on havainnollistettu vuosikatteen, poistojen ja investointien keskinäistä suhdetta. Investointien ja vuo-

sikatteen ero tarkoittaa lainalla katettavaa investointien osuutta. Jos poistot ovat vuosikattetta suuremmat, on tilivuosi alijäämäinen.

Korkotason arvioidaan olevan maltillinen koko suunnittelukauden, tämä keventää rahoituskulujen kasvua. Rahoituskulut kasvavat taloussuunnittelukaudella kuitenkin merkittävästi.

Vuoden 2014 talousarvion mukaan toimintakulut ovat n. 157,5 milj. euroa. Vuoden 2013 ennusteeseen verrattuna toimintakulut kasvavat 3 %. Toimintakatteen kasvu, jossa on mukana käyttöomaisuuden myyntivoitot on 3,3 % ja ilman myyntivoittoja 3,6 %, verrattuna vuoden 2013 ennusteeseen. Toimintakate, joka on sitova, kasvaa vuosittain keskimäärin 2 % koko taloussuunnitelma kauden ajan. Riskiä toimintatuottojen osalta liittyy mm. tontinmyyntituottojen toteutumiseen.

VERORAHOITUS

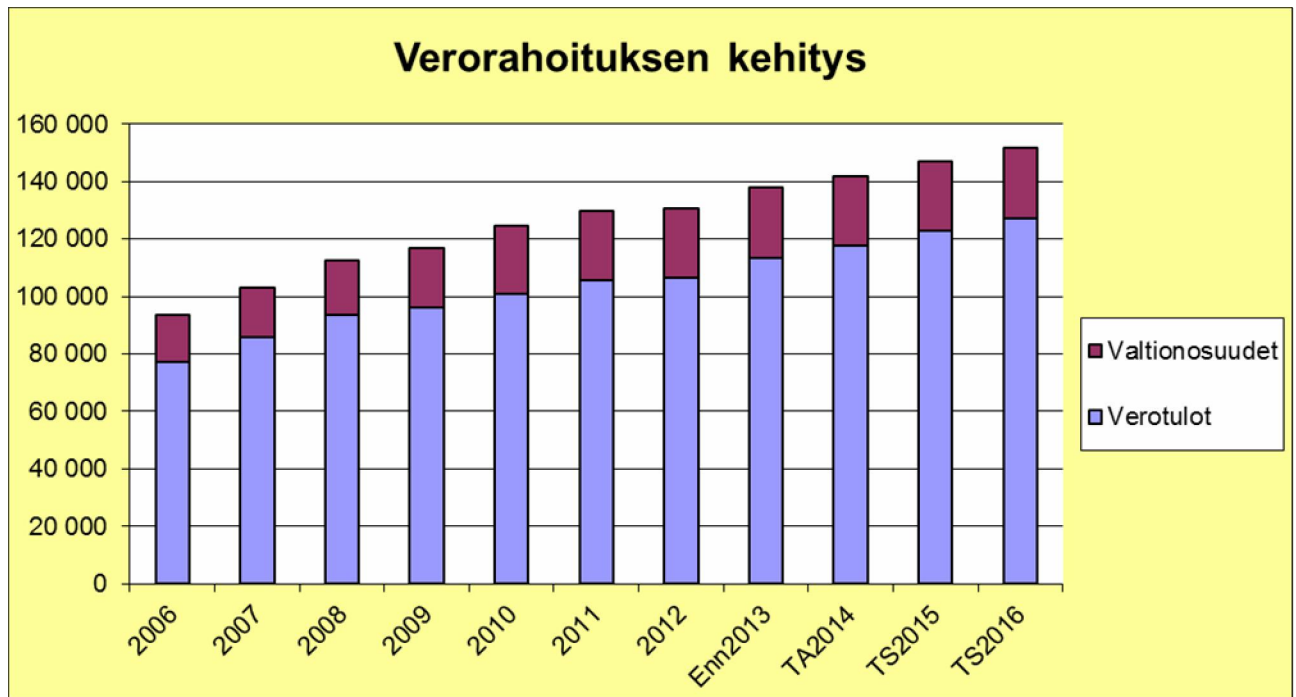
Verorahoitus tarkoittaa kunnan verotulojen ja valtionosuuksien yhteismäärää. Kunnan verotulojen arvioidaan kunnan oman ennusteen mukaan kasvavan 1,5 prosenttia vuonna 2014.

Vihdin kunnan verotulojen osuus verorahoituksesta on tällä hetkellä noin 82 % ja valtionosuuksien osuus siten noin 18 %. Kunnan verotulojen kasvu on vaihdellut huomattavasti vuosittain. Tähän vaikuttaa väestömäärän muutos, taloustilanteen muutos, lainsäädännölliset muutokset, veroprosentit ja myös tilitysjärjestelmä, jossa edellisvuosien oikaisuille on merkittävä vaikutus. Vuosina 2010 ja 2011 kasvu oli lähes 5 %. Vuonna 2012 verotulojen kasvu edellisvuodesta oli vain 0,6 %. Vuoden 2013 ennusteen mukaan verotulojen kasvu on noin 6,5 %, verotuloja kasvattavat erityisesti vuoden 2012 verotilitysten oikaisut ja tilitysjärjestelmän muutos. Ilman näitä kasvu jäisi noin 2 prosenttiin.

Kuntaliiton uusimman ennusteen mukaan vuonna 2014 kunnan verotulojen kasvu ilman veroprosenttimuutoksia on vain 0,8 prosenttia. Kunnallisveron kasvu olisi 0,2 %, yhteisöveron kasvu olisi 5,6 %, kiinteistöveron kasvu 7,4 prosenttia. Vuoden 2015 ennusteen mukaan Vihdin verotulot kasvavat 4,4 % ja vuoden 2016 ennusteen mukaan 3,3 %. Ennusteissa on epävarmuutta ja ne tuntuvat varsin optimistisilta. Kunnan omassa ennusteessa kunnallisveron kasvu vuonna 2014 ilman veroprosentin muutosta on 1 % ja verotulojen kokonaiskasvu 1,5 %. Suunnitteluvuosien ennustettuja verotuloja ei ole nostettu Kuntaliiton ennusteesta.

Vihdin kunnallisveroprosentti on 19,50, veroprosenttia korotettiin 0,25 prosenttiyksiköllä vuodelle 2011. Vuonna 2014 kunnallisveroprosentti nousee ja se on 20,00. Tämän tulo-vaikutus vuonna 2014 on noin 2,5 milj. euroa ja myöhemmin vuositasolla noin 3 milj. euroa.

Yhteisöverotulo Vihdissä on noin 3 milj. euroa vuositasolla. Vuodelle 2014 ennustettu 5,6 %:n kasvu ei euromääräisesti merkitse suurta kasvua. Yritysten yhteisöverokanta laskettiin vuodesta 2014 alkaen 20 prosenttiin. Yhteisöveroon tehtiin myös muita vaikutukseltaan pienempiä muutoksia. Kunnille muutoksista johtuva menetys kuitenkin korvataan jako-osuuksia korottamalla.

Vakituisen asuinrakennuksen veroprosentti on 0,5, muiden kuin vakituisesti asuttujen asuinkiinteistöjen veroprosentti on 1,0 ja yleinen kiinteistöveroprosentti 0,95. Lisäksi rakentamattomille rakennuspaikoille on 3 prosentin kiinteistövero. Kiinteistöveroprosentteihin ei vuonna 2014 tehdä muutoksia. Kiinteistöjen verotuksen pohjana olevia verotusarvoja korotetaan ja asuinrakennusten ikäalennuksen maksimimäärää alennetaan asteittain. Kiinteistöveron tuotoksi talousarviossa on ennakoitu noin 7,3 milj. euroa, tässä on nousua edellisvuodesta noin 0,5 milj. euroa. Kasvu tulee verotusarvojen tarkistusten sekä veropohjan kasvun kautta. Vuoden 2015 kiinteistövero on laskettu taloussuunnitelmaan vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveron osalta veroprosentilla 0,6, muut veroprosentit ovat nykyiset.

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Rakenteellisesti Suomen valtionosuusjärjestelmä koostuu kahdesta osasta: kustannus- ja tarve-erojen tasauksesta ja tulopohjan tasauksesta.

Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella. Suomen järjestelmässä merkittävämpi rooli on kustannuserojen tasauksella, jonka kautta valtion raha ohjataan järjestelmään. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus puolestaan on kuntien välinen.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

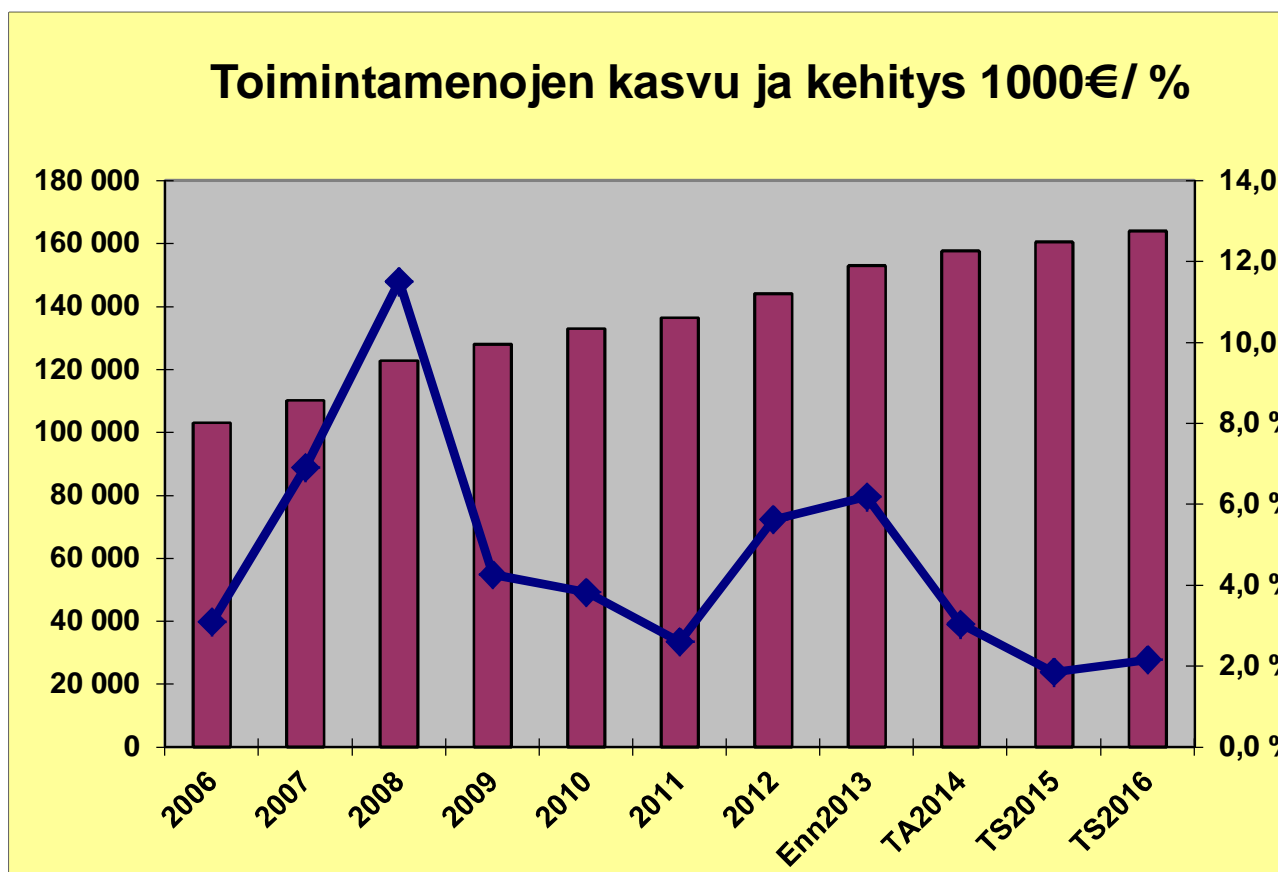
Valtion talousarvioesityksen mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti alenee 30,96 prosentista 29,53 prosenttiin vuonna 2014. Muutos johtuu pääosaltaan hallitusohjelmassa päätetyistä valtionosuuden leikkauksista erikseen päätetyistä 362 milj. euron leikkauksista vuonna 2014. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen tehtävien mittavien

määräraha- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan vuoden 2014 valtionosuusrahoitusta alentavat hallitusohjelmassa ja kehyspäättöksissä sovitut säästöt. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksiin ei tehdä indeksikorotuksia vuonna 2014.

Vuonna 2014 Vihdin kunnan peruspalvelujen valtionosuus on 29 623 teuroa (30 206 teuroa), verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus - 4 335 teuroa (-4 038 teuroa) ja muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet -5 580 teuroa (-5 579 t€). Kaikki edellä mainitut vaikutukset huomioiden valtionosuuksien määrä pienenee ja on alustavan laskelman mukaan vuonna 2014 n. 24 milj. euroa (24,6 milj. euroa), jossa on alennusta n. 2,4 prosenttia. Lopulliset valtionosuudet päätetään vuoden loppuun mennessä. Valtionosuusjärjestelmä uudistuu vuoden 2015 alusta, uudistuksen vaikutuksesta Vihdin kunnan talouteen ei ollut tietoa talousarvion ja taloussuunnitelman laadintavaiheessa.

TOIMINTATUOTOT JA -KULUT

Vuoden 2014 talousarviossa toimintakate on 96,2 % verorahoituksesta, suhdeluku on suunnilleen vuoden 2013 tasolla. Tämä tarkoittaa, että toimintatuotoista ja verorahoituksesta jää hyvin vähän investointien rahoitukseen.

Henkilöstökulujen kasvu on vuoden 2013 muutetusta talousarviosta noin 0,6 %. Kasvu aiheutuu osaksi vuoden 2013 henkilöstölisäyksistä, jotka koituvat täysimääräisenä vuodelle 2014. Suurimmat henkilöstölisäykset tapahtuvat varhaiskasvatuksessa, jossa lasten määrän kasvu lisää henkilöstötarvetta. Vuoden 2014 palkkaratkaisu on varsin maltillinen ja se lisää henkilöstömenoja noin 250 000 euroa. Palkkakustannuksiin on laskettu kaikille tulosalueille tasaisesti henkilöstökulujen suhteessa noin 450 000 euron säästö. Tämä on tarkoitus toteuttaa henkilöstön kanssa neuvotellen vapaaehtoisin järjestelyin. Talousarvion tasapainotustoimiin sisältyy myös muutamia henkilöstöjärjestelyjä, jotka laskevat henkilös-

tömenoja. Matala palkkaratkaisu ja talousarvioon sisällytetyt säästöt selittävät pienen kasvun henkilöstömenoihin.

Asiakaspalvelujen ostot kasvavat n. 4,1 prosenttia vuoden 2013 muutetusta talousarviosta. Tähän ryhmään kuuluvat mm. ostot Karviaiselta (+4,7 %) ja erikoissairaanhoidon tulosalue (+2,1 %). Suurin prosentuaalinen kasvu on vuokramenoissa 9,1 %.

VUOSIKATE JA TILIKAUDEN TULOS

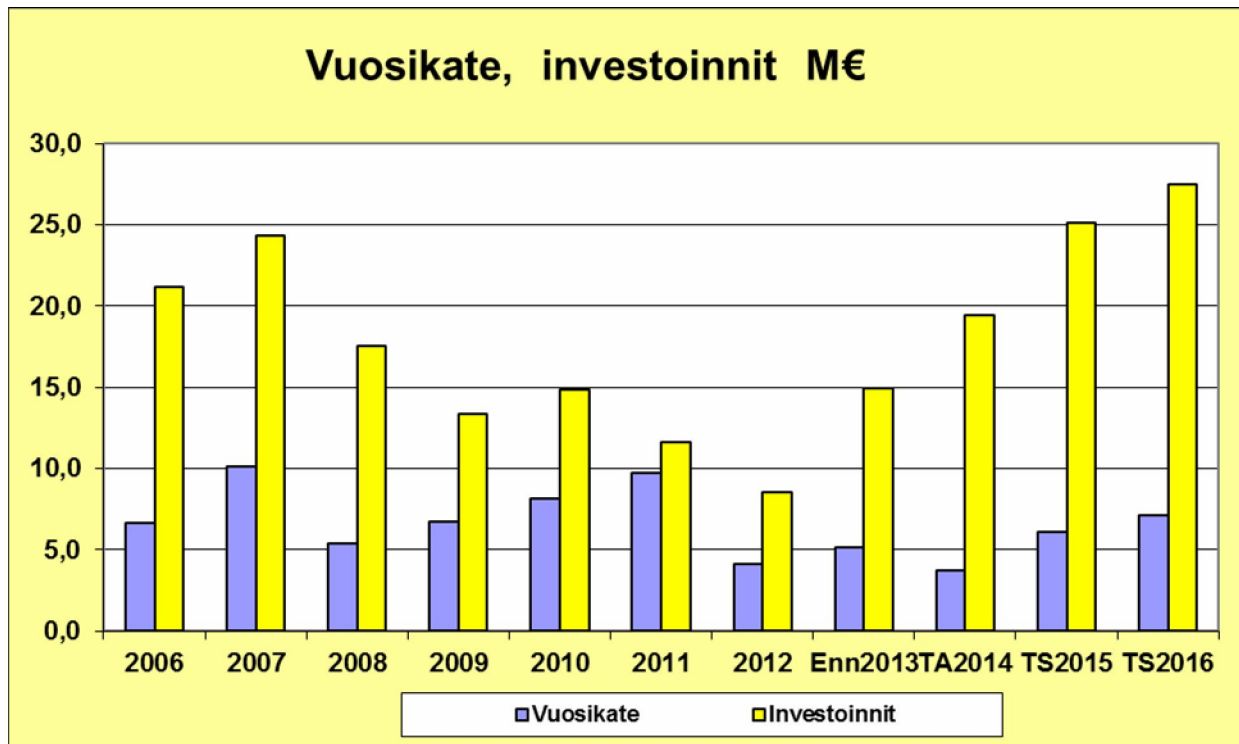
Vuosikate kertoo, paljonko kunnan tulo-rahoituksesta jää toiminnasta aiheutuvien käyttömenojen kattamisen jälkeen investointeihin. Tulorahoituksen katsotaan yleisesti olevan laskennallisesti tasapainossa, kun vuosikate vastaa suunnitelmapoistoja. Poistojen tulisi taas vastata keskimääräistä korvausinvestointitasoa. Vahvasti kasvavat kunnat, kuten Vihti, tekevät poikkeuksen tästä yleissäännöstä, koska tällaisilla kunnilla on kasvusta johtuvia tarpeita investoida palvelurakenteeseen ja palvelujen järjestämiseen korvausinvestointitasoa huomattavasti enemmän.

Rahavirtapohjaisessa tarkastelussa vuosikatetta verrataan investointeihin, jolloin nähdään kuinka hyvin rahavirta riittää tehtäviin investointeihin ja lainojen lyhennyksiin ilman lainanottoa. Tämä on varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta. Tällöin nähdään, että kunnan investointiohjelman läpivienti on vaatinut ja vaatii edelleen erittäin mittavaa lainanottoa. Vuosikatteen tulisi riittää myös otettujen lainojen lyhennyksiin. Vihdin kunnalla ei vuosikate ole riittänyt lainan kustannuksiin vuodesta 2008 lähtien. Lisälainan ottaminen lyhennysten ja korkojen kattamiseen ei ole tarkoituksenmukaista. Kuitenkin näin on muutamana vuotena ollut ja tulee myös tulevaisuudessa olemaan, ellei vuosikatteen ja investointien suhdetta saada muutettua. Tässä tilanteessa kunnan täytyy käyttää kaikki mahdolliset keinot vuosikatteen kohottamiseksi pysyvästi ja lisälainamäärän hillitsemiseksi.

Vuoden 2014 talousarviossa vuosikate on n. 3,7 (n. 5,1 vuoden 2013 ennuste) milj. euroa ja poistot 8,9 (8,2) milj. euroa. Vihdin investointitahti on vaihdellut vuosittain, mutta kokonaisuutena se on ollut viime vuosina melko mittava ja on näillä näkymin ainakin vuoteen 2020 asti. Tämä tarkoittaa sitä, että kunnan on käytettävä velkarahoitusta investointien rahoittamiseksi. Kunnan asukaskohtainen velkaantumistahti on ollut nopeaa ja velkamäärän kasvu näyttää kiihtyvän taloussuunnitelmakaudella merkittävästi. Asukasmäärän kasvun hidastuessa myös investointisuunnitelmien tulee reagoida muutoksiin.

Vuonna 2013 vuosikate on ennusteen mukaan noin 5,1 milj. euroa. Vuosikatteen riittävyys määräytyy toimintatuottojen ja -kulujen ja investointien suhteen perusteella. Vuosikate on kyettävä jatkossa nostamaan niin, että sillä rahoitetaan suurin osa investoinneista. Tulevien vuosien investointien taso nostaa vuosikatevaatimuksen vähintään kolminkertaiseksi verrattuna vuoden 2013 ennusteeseen. Talouden tasapainottaminen edellyttää palvelurakenteen optimointia ja toiminnan tehostamista kustannusten alentamiseksi.

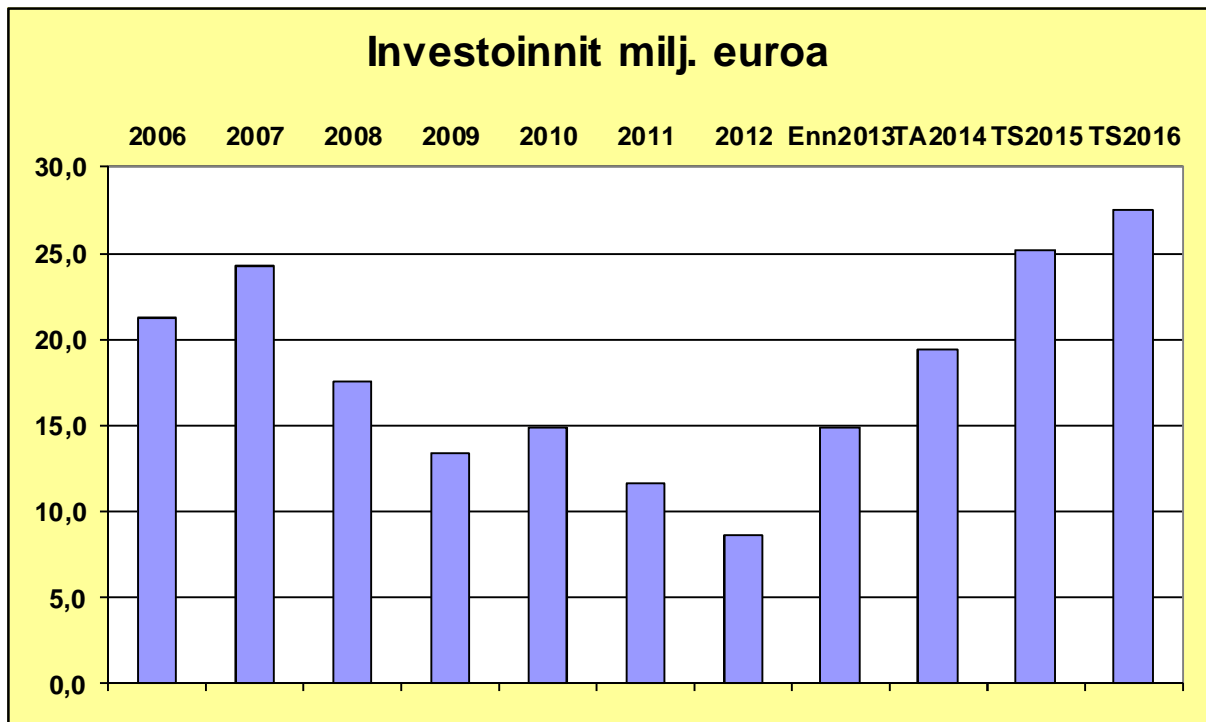
Talousarviovuonna 2014 Vihdin kunnan talous on edelleen vahvasti alijäämäinen. Tilikauden tuloksen arvioidaan muodostuvan n. – 5,2 milj. euroa negatiiviseksi. Taloussuunnitelmakauden vuosina 2015 ja 2016 vuosikate on 6 - 7 milj. euron tasolla, eikä edelleenkään riitä investointeihin. Vuosikatetta tulee kasvattaa, jotta tulevaisuudessa strategisesti tärkeät investoinnit voidaan rahoittaa tulorahoituksella. Velkaisuus uhkaa vakavasti kunnan toimintamahdollisuuksia ja kaventaa mahdollisuuksia hallitusti reagoida toimintaympäristön muutoksiin ja haasteisiin.

INVESTOINNIT

Investointisuunnitelman laadinnassa on pohjana ollut palveluverkkosuunnitelman perustiedot ja investointiryhmän hahmotelmat investointien tarpeesta tulevaisuudessa.

Vuoden 2013 talousarvion investointeihin varattiin 15,95 milj. euroa, ennusteen mukaan toteuma jää selvästi tämän alle. Yksityiskohtaisemmin investoinnit käsitellään investointiosassa. Investointiohjelman mukaan vuoden 2014 investoinnit ovat yhteensä n. 19,4 milj. euroa, sisältäen vesilaitoksen investoinnit. Vuonna 2015 investointitaso nousee 25,1 milj. euroon ja vuonna 2016 jo 27,5 milj. euroon. Tällainen investointitahti edellyttää, että käyttötalouteen tehdään mittavia leikkauksia ja verotuloihin tehdään korotuksia. Uusinvestointien lisäksi on huolehdittava myös korjausinvestoinneista, jotta korjausvelan kasvu ei jatkuisi. Uudet kaava-alueet ja odotettavissa oleva muuttovoitto aiheuttavat puolestaan tarvetta kunnallistekniikan investointeihin. Kunnallistekniikan investointien tulee reagoida tontinmyynnin kehitykseen joustavasti siten, että myyntien mahdollisesti heiketessä myös uusien alueiden investoinnit pienenevät. Investoinnit rahoitetaan riittämättömän tulorahoituksen johdosta ottamalla lisää lainaa. Asukasluvun kasvuvauhdilla on olennainen vaikutus investointitarpeeseen.

HENKILÖSTÖ

Vihdin kunnan palveluksessa on kaikkiaan n. 1250 henkilöä. Henkilöstömäärä vaihtelee kuukausittain. Henkilömäärän lisäksi henkilöstön työpanosta ja sen kehitystä seurataan henkilötyövuosilaskennalla, joka perustuu todelliseen tehtyyn työaikaan.

HENKILÖTYÖVUODET 2009 - 2014

Toteutunut tehty työaika

		2009	2010	2011	2012	2013*	2014**
KONSERNI	Konsernihallinto			3,16	2,91	3,77	4,22
HALLINTO	Hallinto ja talous	20,97	21	17,88	18,65	15,65	15,65
	Ruoka- ja siivouspalvelut	108,4	100,52	97,59	99,85	103,88	104,73
SIVISTYS	Koulutus	347,88	358,95	370,53	395,35	400,8	392,15
	Varhaiskasvatus	278,16	274,81	275,77	296,94	303,32	315,32
	Kulttuuri ja vapaa-aika	34,04	33,3	33,95	37,15	37,07	37,07
TEKNINEN JA YMPÄRISTÖ	Tekninen	69,22	67,97	70,14	73,03	72,44	72,44
	Vesilaitos	10,58	10,66	10,27	10,72	10,45	10,45
YHTEENSÄ		869,25	867,21	879,29	934,60	947,38	952,03

* Toteutuneisiin henkilötyövuosiin 30.9.2013 perustuva arvio

** Vuoden 2013 arvioon perustuva laskelma, sisältää kunnanjohtajan talousarvioehdotuksen mukaiset uudet vakanssit

Vakanssiesitykset 2014 ja taloussuunnittelukaudelle 2015 - 2016

Talousarvioon sisältyy kaikkiaan 26 uutta vakanssia vuodelle 2014. Konsernihallinnon keskuksessa varaudutaan yritysneuvojan toimeen 1.7.2014 alkaen. Järjestely liittyy yritysneuvonnan siirtämiseen ostopalvelusta omaksi toiminnaksi.

Varhaiskasvatuksen tulosalueella Ojakkalan ja Myrskylänmäen päiväkotien laajennukset edellyttävät uutta henkilökuntaa, lisäksi vuoden aikana aloittaa lapsimäärän kasvusta joh-

tuen kaksi uutta päiväkotiryhmää, jonka lisäksi olemassa olevia ryhmiä täydennetään. Näihin esitetään yhdeksän lastentarhanopettajan ja yhdentoista lastenhoitajan työsuhteen perustamista. Lisäksi varhaiskasvatuksen resursseja varaudutaan lisäämään kolmella erityisavustajalla. Päiväkotitoiminnan laajeneminen edellyttää kahta lisähenkilöä myös ateria ja puhdistuspalveluihin

Koulutuksen tulosalueella varaudutaan kuuteen luokanopettajaan, nämä tehtävät on hoidettu tuntiopettajilla, joten tästä ei tule kustannusvaikutuksia.

Teknisessä ja ympäristökeskuksessa kiinteistönhoidosta vähennetään kolme työntekijää sisäisin järjestelyin eläköitymisten yhteydessä. Erilaisiin rakennus- ja korjaustöihin varaudutaan palkkaamaan kaksi työntekijää korvaamaan ostopalveluina tehtyjä töitä.

Vakanssiesitysten, nimikemuutosten sekä vakanssien muutosten tarkemmat perustelut löytyvät alla olevasta taulukoista.

VAKANSSIESITYKSET 2014						
Uudet vakanssit						
<i>Keskus/tulosalue</i>	<i>Nimike</i>	<i>Virka/toimi</i>	<i>Vak/Ma</i>	<i>Alk.</i>	<i>Kustannus/vuosi</i>	<i>Vakanssin perustelut</i>
Konsernihallinto	yrittäjäneuvoja	toimi	Vak/	1.7.2014	58 000	Yrittäjäneuvonnan siirtäminen ostopalvelusta omaksi toiminnaksi
Sivistyskeskus/koulutus	3 luokanopettajaa	Virka	Vak	1.8.2014	150 000	Tehtävät on hoidettu päätoimisen tuntiopettajan vakansseina. Virat tulevat haettavaksi tammikuussa 2014 ja täytetään 1.8.2014, mikäli on tarve. Eivät edellytä lisäresurssitarvetta talousarvioon.
Sivistyskeskus/koulutus	3 erityisopettajaa	Virka	Vak	1.8.2014	165 000	
Hallintokeskus Ateria ja Puhdistus	Yhdistelmätyöntekijät	toimi	Vak	1.7.2014	60 000	Ojakkalan ja Myrskylänpäiväkodin laajennus edellyttää lisäresursseja 1.7.2014 alkaen. Vuodelle 2014 määrärahavaraus on 30 000€
Sivistyskeskus/varhaiskasvatus	lastentarhanopettaja	toimi	vak	1.1.2014	32 500	Uusi ryhmä Nummensejän päiväkotiin, sisältyy vuoden 2014 kehukseen
Sivistyskeskus/varhaiskasvatus	2 lastentarhanopettajaa	toimi	vak	1.8.2014	65 000	Uusi Ojakkalan päiväkotitoimet sisältyvät vuoden 2014 kehukseen
Sivistyskeskus/varhaiskasvatus	6 lastentarhanopettajaa	toimi	vak	1.9.2014	195 000	Myrskylänmäen päiväkodin laajennus 4 lto, Haimoon päiväkotitoimet 1 lto, Nummelaan uusi ryhmä 1 lto
Sivistyskeskus/varhaiskasvatus	2 lastenhoitajaa	toimi	vak	1.9.2014	60 000	Uusi ryhmä Nummensejän päiväkotiin, sisältyy vuoden 2014 kehukseen
Sivistyskeskus/varhaiskasvatus	9 lastenhoitajaa	toimi	vak	1.9.2014	60 000	Myrskylänmäen päiväkodin laajennus 5 lh, Haimoon päiväkotitoimet 2 lh, Nummelaan uusi ryhmä 2 lh
Sivistyskeskus/varhaiskasvatus	3 erityisavustajaa	toimi	vak	1.3.2013	85 000	Lasten määrä päiväkodeissa on kasvanut niin myös avustajien tarve kasvaa, sisältyy vuoden 2014 kehukseen

VAKANSSIESITYKSET 2014

Nimikemuutokset

Keskus/tulosalue	Nykyinen nimike	Uusi nimike	Alk.	Perustelu
Sivistyskeskus/koulutus	peruskoulun ma-fy-ke lehtori (0207)	peruskoulun ma-fy lehtori (0207)	1.8.2014	
Sivistyskeskus/koulutus	peruskoulun ma-fy-ke lehtori (0231)	peruskoulun ma-fy lehtori (0231)	1.8.2014	
Sivistyskeskus/koulutus	peruskoulun uskonnon lehtori (0268)	peruskoulun uskonnon ja historian lehtori (0268)	1.8.2014	
Sivistyskeskus/koulutus	historian ja yhteiskuntaopin lehtori (0414)	lukion opinto-ohjauksen lehtori (0414)	1.8.2014	Lukion opinto-ohjauksen vahvistaminen
Sivistyskeskus/koulutus	lukion opinto-ohjauksen, historian ja yhteiskuntaopin lehtori (0429)	lukion opinto-ohjauksen lehtori (0429)	1.8.2014	Lukion opinto-ohjauksen vahvistaminen
Sivistyskeskus/kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	nuorisotyöntekijä	nuorisoohjaaja	1.1.2014	

VAKANSSIESITYKSET 2014

Vakanssien muutokset

Keskus/ tulosalue	Nimike	Muutos	Perustelut muutokselle	Kustannusvaikutus	Alkaen
Tekninen ja ympäristökeskus/Tilapalvelu	Kiinteistönhoitaja	Remonttimies	Tilapalvelusta jää 3 kiinteistönhoitajaa eläkkeelle ja heidän tilalle, ei samalla nimikkeellä uusien palkkaus, vaan 2 uutta remonttimiestä. Palkkannukset sisältyy 2014 talousarvioehdotukseen. Tavoite tehdä pieniä korjaustöitä omana työnä ja vähentää ostopalvelujen käyttöä rakennustoissa. Rakennuspuolen tehtävät on tehty kokonaisuudessaan ostopalveluna.		
Tekninen ja ympäristökeskus / Kunnallistekniikka	Koneenkuljettaja	Katuosaston työntekijä	Kunnallistekniikasta jää 1 koneen- kuljettaja eläkkeelle 1.4.2014 alkaen ja hänen tilalle tarvitaan uusi henkilö, nimike muutettaisiin katuosaston työntekijäksi. Tavoitteena on tehdä että henkilö suorittaa konetöiden lisäksi myös monipuolisesti erilaisia kadun ja viherosaston kunnossapitotöitä miestyönä. Lisäksi tavoitteena on että henkilö perehdytetään tiehöylän varakuljettajaksi. Palkkannukset sisältyvät 2014 talousarvioehdotukseen.		

Henkilöstömenot

Henkilöstömenojen kasvu talousarviossa on kaikkiaan 0,6 % vuoden 2013 talousarvioon verrattuna. Kasvu aiheutuu osaksi vuoden 2013 henkilöstölisäyksistä, jotka koituvat täysimääräisenä vuodelle 2014. Suurimmat henkilöstölisäykset tapahtuvat varhaiskasvatuksessa, jossa lasten määrän kasvu lisää henkilöstötarvetta. Vuoden 2014 palkkaratkaisu on varsin maltillinen ja se lisää henkilöstömenoja noin 250 000 euroa. Palkkakustannuksiin on laskettu kaikille tulosalueille tasaisesti henkilöstökulujen suhteessa noin 450 000 euron säästö. Tämä on tarkoitus toteuttaa henkilöstön kanssa neuvotellen vapaaehtoisin järjestelyin. Säästö saattaa kohdistua eri tavalla, kuin se on talousarviossa laskettu, joten tältä osin on varauduttava talousarviomuutoksiin. Talousarvion tasapainotustoimiin sisältyy myös tavoite laskea kouluohjaajaresurssia. Matala palkkaratkaisu ja talousarvioon sisällytetyt säästöt selittävät pienen kasvun henkilöstömenoihin.

Vapautuvia vakansseja täytettäessä noudatetaan tiukkaa tarveharkintaa. Tällöin käydään aina lävitse tehtäväjärjestelyt ja mahdollisuudet hoitaa tehtävä ilman rekrytointeja. Sama tarkastelu tehdään määräaikaisten päättyessä. Tilanteet ennakoidaan mahdollisimman hyvin, jotta päästään hyvään ja pitkäaikaiseen ratkaisuun. Tavoitteena on toteuttaa säästöjä toiminnassa. Vakanssien täytössä käytetään edelleen lupamenettelyä. Toistaiseksi voimassa olevat virat ja työsuhteet ja vähintään vuoden kestävä sijaisuudet ja määräaikaiset virka- ja työsuhteet saa täyttää vain kunnanhallituksen luvalla.

Kunnan koko organisaatio, toiminnalliset muutokset, työpaikkajärjestelyt, uudelleensijoittelu, määräaikaiset työntekijät, eläkkeelle jäämiset ym. joiden kautta on mahdollista saada vuonna 2014 vähennettyä henkilötyövuosia 20, käydään läpi sekä suunnitelmavuosina 2015 - 2016 pyritään vuosittain 30 henkilötyövuoden säästöihin.

Henkilöstötyön keskeiset tavoitteet vuonna 2014

Henkilöstöä ja työhyvinvointia kehitetään vuoden 2010 syksyllä hyväksytyyn henkilöstöstrategian mukaisesti. Vihdin kunnan strategiassa kuntapäämääränä on huolehtiva ja houkutteleva työnantaja. Siihen pyritään kehittämällä osaamista ja johtamista sekä varmistamalla riittävä henkilöstön saatavuus ja työssä jaksaminen.

Henkilöstöstrategian tavoitteeseen osaavasta ja työhön sitoutuneesta henkilöstöstä tavoitellaan kiinnittämällä erityisesti huomiota määräaikaisten henkilöstön palvelussuhteisiin ja määräaikaisuuden perusteisiin. Riittävä henkilöstön saatavuus pyritään turvaamaan käyt-

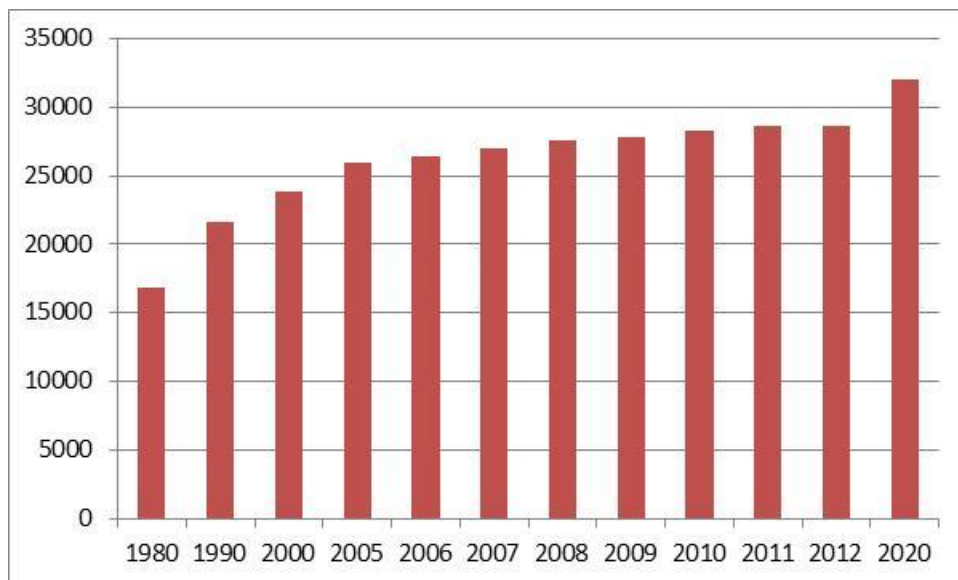
tämällä sähköistä sijaispankkia, jonka avulla pyritään parantamaan sijaisten saatavuutta ja helpottamaan esimiesten sijaishankintaa. Osaavaa johtajuutta edistetään palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmiä kehittämällä ja laatimalla yhdenmukaiset palkkauspoliittiset periaatteet. Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen ja sitä kautta sairauspoissaolojen vähentäminen on edelleen keskeinen henkilöstöhallinnon tavoite.

VÄESTÖ JA TYÖPAIKAT

VÄESTÖ

Viimeksi kuluneen noin vuosikymmenen aikana Vihdin väestömäärän kasvuvauhti on ollut keskimäärin kahden prosenttiyksikön luokkaa vuosittain. Pääosin väestönkasvu selittyy kunnan positiivisella nettomuutolla, mutta osaltaan sitä selittää myös verraten korkea syntyvyys. Syntyvyyttä pitää korkealla tasolla ennen kaikkea positiivinen nettomuutto, joka tuo Vihtiin pääasiassa nuorehkoja lapsiperheitä. Seudulle tai seudulla muuttavien silmissä Vihti näyttäytyy houkuttelevana asuinpaikkana mm. sijaintinsa, kohtuuhintaisen pientalotonttitarjontansa sekä monipuolisen rakennus- ja asuntokantansa vuoksi.

Vihdin väestömäärän kasvutavoite on linjattu noin 1,5 %:iin vuodessa. Voimakas väestömäärän kasvu nähdään keinona vastata väestön huoltosuhteen epäedulliseen kehitykseen. Vuoden 2012 lopussa Vihdissä oli asukkaita 28 674 ja vuoteen 2030 mennessä asukasluvun ennustetaan kasvavan lähes 37 500 asukkaaseen, mikäli kasvutavoitteet toteutuvat. Väestön ikärakenne on edelleen kilpailukyvyn kannalta edullinen - ikäryhmässä 18–49-vuotiaita oli vuoden 2012 lopussa 11 606 henkilöä ja työikäisiä kokonaisuudessaan (18–65-vuotiaat) 17 948, eli 62,6 % koko kunnan väestöstä.

Vihdin väestömäärän kehitys. Kaaviossa esitetty väestömäärän kehitys perustuu vuodesta 2012 eteenpäin väestösuunnitehjelman tuottamiin tuloksiin.

Väestömäärän kasvu on sidoksissa moniin asioihin, joihin kunta ei voi itse juurikaan vaikuttaa. Tällaisia ovat mm. seudullinen kehitys, liikenneyhteyksien kehittyminen, taloussuhdanteet ja ihmisten arvostusten muutos. Tämän johdosta väestömäärän kehitystä ja muutoksia seurataan jatkuvasti, jotta ennusteita osataan korjata riittävän nopeasti. Muutokset väestömäärän kehityksessä vaikuttavat kunnan tuottamien tai järjestämien palvelujen palvelutarpeeseen ja samalla investointeihin.

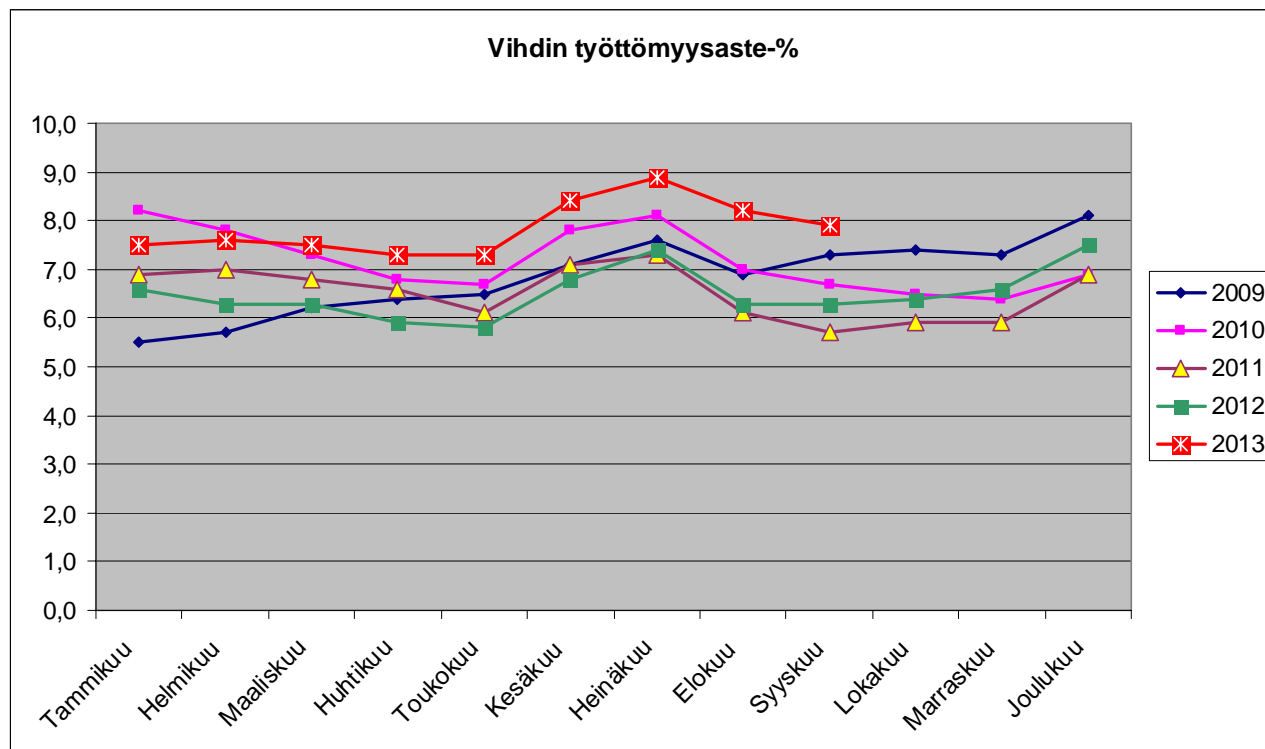
Tulevalla suunnittelukaudella päivähoitoikäisten määrän odotetaan kasvavan. Vuodesta 2011 eteenpäin vanhusten määrä ja osuus väestöstä on kasvanut ja kasvaa edelleen ennusteiden mukaan aiempaa nopeammin.

TYÖVOIMA JA TYÖPAIKAT

Vihdin työpaikkojen määrä kääntyi pitkään jatkuneen vaihtelevan matalasuhdanteen jälkeen rauhalliseen nousuun vuonna 2004. Työpaikkoja on syntynyt 2000-luvulla lähinnä palvelualoille, kun taas alkutuotannossa ja jalostuksessa työpaikat ovat vähentyneet. Vihdissä sijaitsevien työpaikkojen määrä ei ole kasvanut kunnan väestönkasvun tahdissa, vaan työpaikkaomavaraisuus (kunnassa sijaitsevien työpaikkojen suhde kunnassa asuvien työllisten määrään) on 2000-luvulla ollut 60 prosentin tietämillä.

Vuoden 2011 lopussa Vihdin työllinen työvoima oli 13 721 henkilöä (Tilastokeskus 2013). Vuonna 2010 työpaikkojen määrä Vihdissä oli 8 206, ja omassa kunnassa työskenteli 5 452 vihtiläistä (66,4 %). Muut Vihdissä työssäkäyvät tulevat pääasiassa Lohjalta (8,6%), Helsingistä (4,0%), Karkkilasta (3,6%) sekä Espoosta (3,7%). Vihtiläiset puolestaan pendelöivät työn perässä mm. Helsinkiin (20,3%), Espooseen (17,3%), Vantaalle (7,2%) ja Lohjalle (4,6%). Vihtiläisestä työllisestä työvoimasta omassa kunnassa kävi töissä 40,3 % (Tilastokeskus 2010).

Työttömien määrä on Vihdissä pysynyt läänin keskitason alapuolella. Työttömyysasteen kehitys kuukausittain näkyy seuraavassa kaaviossa.

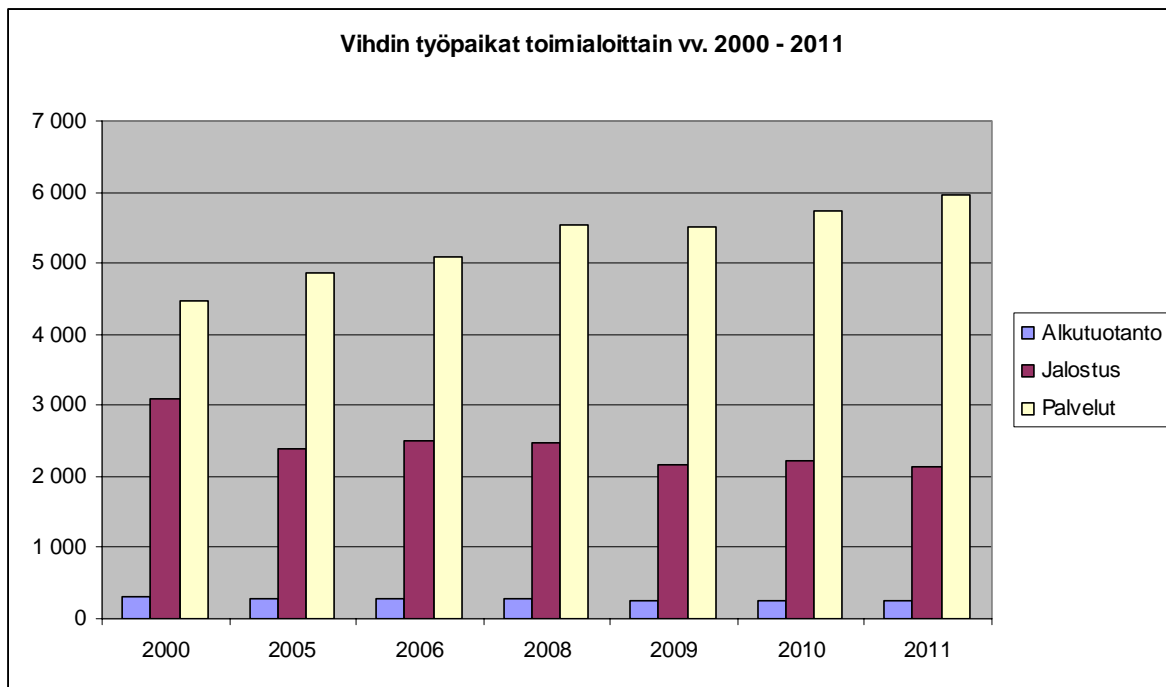

Vihdin työttömyysasteen kehitys kuukausittain.

Vihdissä on noin 2040 toimipaikkaa, joista noin 1750 yritystä on alle 4 hengen yrityksiä. Näin ollen kuten koko Suomessa, valtaosa vihtiläisistäkin yrityksistä on mikroyrityksiä tai korkeintaan pieniä tai keskisuuria. Tyypillistä Vihdin elinkeinotoiminnalle on myös, että se on hyvin monimuotoista. Selvää yritysveturia tai erikoistunutta yrityskeskittymää – klusteria

- ei ole kuntaan muodostunut. Suurimmat alat ovat edelleen terveys- ja sosiaalipalvelut, teollisuus, kauppa, rahoitustoiminta sekä rakentaminen. Teollisuuden työpaikat ovat kuitenkin vähentyneet pitkällä aikavälillä tarkasteltuna.

Seuraavassa kaaviossa näkyy Vihdin elinkeinorakenteen muutos, kun vertaillaan työpaikkojen määrää toimialoittain.

Vihdin elinkeinorakenteen muutos.

ELINKEINOTOIMI

Yritysten toimintaympäristö muuttuu jatkuvasti, myös elinkeinopolitiikan tulee pystyä muuttamaan tarvittaessa nopeasti. Elinkeinopolitiikka on monitahoista toimintaa, johon vaikuttavat muun muassa yritykset, yrittäjät, oppilaitokset, rahoituslaitokset ja muut yritysten reaali- ja rahaprosesseihin vaikuttavat tekijät. Kunnan näkökannalta elinkeinopolitiikan toimet on suunnattava paikallisesti niihin tekijöihin, joiden avulla voidaan tehokkaimmin vaikuttaa yritysten kilpailukyvyyn vahvistamiseksi.

Paikallisesti voidaan tehokkaimmin vaikuttaa yritysten tarvitseman infrastruktuurin kehittämisellä, päätöksenteon yrityslähtöisyyden ja yritysvaikutusten arvioinnilla, koulutuksella, tuotantopanosten saavutettavuudella, viestinnällä ja laajalla yhteistoiminnalla sekä hankintapolitiikalla.

Elinkeinopolitiikan toimissa tulee huolellisesti arvioida niin lyhyen kuin pitkänkin aikavälin yritysvaikutukset. Pidemmällä aikavälillä on huomioitava päätöksenteon pysyvyys ja ennakoitavuus, muuttuvassa toimintaympäristössä elinkeinoelämälle on tarjottava mahdollisimman stabiili toimintaympäristö.

Elinkeinopolitiikassa pitää pystyä vaikuttamaan myös laajemmin kuin vain paikallisesti. Työelämässä tapahtuneet murrokset ovat vaikuttaneet yhä useamman elämään. Osaamista tulee jatkuvasti laajentaa osittain tekniikan kehityksen myötä ja osittain työmarkkinoilla tapahtuneiden murrosten vuoksi, yhä useampi vaihtaa työpaikkaa joko omasta halusta tai pakon sanelemana useaan kertaan työuransa aikana. Mistä sitten syntyy työmarkkinoiden hyvä toimivuus? Vaikuttavia tekijöitä on luonnollisesti useita, mutta Suomen oloissa voi-

daan nostaa esille laaja ammatillinen osaaminen ja hyvä työvoiman liikkuvuus ja sopivan työvoiman saatavuus. Sopivan työvoiman saatavuuteen voidaan vaikuttaa usealla eri keinolla niin paikallisesti kun laajemminkin. Tärkeimpiä paikallisesti huolehdittavia toimia ovat erilaisten kohtuuhintaisten asumismuotojen mahdollistaminen. Ammatilliseen osaamiseen voidaan vaikuttaa koulutuksella ja liikkuvuuteen infrastruktuurilla. Näitä tärkeitä osa-alueita ei pystytä kehittämään vain paikallisella päätöksenteolla vaan on toimittava hyvässä yhteistyössä niin alueellisesti, maakunnallisesti ja jopa valtakunnallisestikin.

Menestyksellinen elinkeinoelämä vaatii tuekseen monen eri osa-alueen yhdistämisen ja onnistuneen koordinoinnin. Onnistuneella elinkeinopolitiikalla edesautetaan uusien-, olemassa olevien- ja alueelle tulevien yritysten kasvuun, menestykseen ja kansainvälistymiseen, tulevaisuuden edellytykset luodaan tänään.

TYTÄRYRITYKSET

NUMMELAN ALUELÄMPÖ OY

Kunnan omistusosuus yhtiöstä on 60 % ja Adven Oy omistaa 40 %. Yhtiö on kasvattanut asiakasmääräänsä ja energian myyntiä, vaikka paikalliset markkinat ovat vaikeutuneet kilpailuasetelmassa. Strategian luomat tavoitteet ovat toteutuneet odotetusti ja kasvustrategian linjausta yhtiö noudattaa tulevina vuosina.

Yhtiön käytössä on bioenergialla eli hakkeella toimiva päälämpölaite sekä Lankilan ja Ojakkalantien laitokset, jotka toimivat huippu- ja varalämpölaitoksina. Yhtiön keskeisin tavoite on kasvaa taloudellisuus huomioiden ja saavuttaa 105 sopimuksen määrä vuonna 2014. Yhtiö on vuoden 2013 aikana lokakuuhun mennessä saavuttanut yli 100 sopimuksen rajan ja energian myynti on kasvanut, joten tavoite on haastava, mutta realistinen.

Nummelan Aluelämpö Oy:n liikevaihtotavoite vuodelle 2014 on noin 3 milj. euroa. Onnistuneella strategialla yhtiö vahvistaa tulostaan, vaikka yhtiön lähtökohtana on pitää energian hinta maltillisella tasolla valitsevassa kilpailuasetelmassa. Yhtiö arvioi tekevänsä noin 70 000 euron tuloksen. Sijoitetun pääoman tuotto prosenttitavoite on 5,5 %, omavaraisuusasteen 23,0 %, myyntikateprosentin 16,0 %.

Toiminnallisen tavoitteen yhtiö on asettanut asiakassopimusten määrän ja samalla energian myynnin kasvattamiseen sekä % -osuuden kasvattamiseen kokonaisenergian myynnistä paikkakunnalla. Vuoden 2013 kesällä yhtiö saavutti yli 100 sopimuksen rajan. Vuoden 2014 sopimusten määrän tavoite on 105 sopimusta kun tavoite vuoden 2013 lopussa on ollut 103. Sopimusten määrä ei ole tarkalleen asiakasmäärä, koska jollakin asiakkaalla voi olla laajentumisen kautta jatkosopimus energian oston lisäämisestä. Yhtiöllä on toimintansa aikana tullut keskiarvolla kolme sopimusta vuodessa, joten kasvua sopimusten määrässä on selkeästi tapahtunut viime vuosina enemmän kuin yhtiön alkuvuosina. Kasvutavoitteen voidaan katsoa toteutuneen hyvin ja edelleen tavoitteena on kasvaa asiakaskunnan sekä energian myynnin määrällä mitattuna vuonna 2014. Kasvu pyritään ohjaamaan nykyisen, olemassa olevan kaukolämpöputken varrelle ja tässä on onnistuttu melko hyvin, koska nykyisen putken lähelle on saatu hyvin uutta asiakaspintaa.

PALMAN TIETO-TAITO-KESKUS OY

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Nummelan rakennuskaava-alueella korttelissa 4 sijaitsevia kiinteistöjä. Yhtiö voi rakentaa tähän kortteliin tai muualle Vihdin kunnan alueella tarvitsemiaan toimitiloja. Yhtiön tuotot ovat koostuneet osakkeenomistajien maksamista hoito- ja korjausvastikkeista sekä vuokratuotoista, jotka ovat kirjattu tulosvaikutteisesti yhtiön kirjanpitoon. Yhtiön omistaa Vihdin kunta ja Luksia.

Vuoden 2013 osalta talousarvio toteutuu melko hyvin, kiinteistön hoidon osalta näyttäisi syntyvän jonkin verran ylijäämää. Lainaa on lyhennetty lyhennyssuunnitelman mukaan ja saldo on 45.000 euroa. Laina tulee maksetuksi kokonaan pois keväällä 2015. Kokonaisuyljäämä (hoito- ja vastikeyljäämä) tulee olemaan n. 80 000 – 90 000 euroa.

Vuodelle 2014 hoitovastiketta (2,80 €/m²/kk) korotettaneen inflaatiotarkistuksen verran noin 2 %. Rahoitusvastike (0,37 €/m²/kk) esitetään olevan ennallaan ja sillä jatketaan lainan loppuun asti. Lyhennykset ovat 30.000 euroa vuodessa. Ylijäämä toimii puskurina mahdolliselle koron nousulle.

Yhtiö allekirjoitti sopimuksen asemakaavoituksen käynnistämisestä ja toteuttamiskustannusten jaosta Vihdin kunnan kanssa 14.6.2012, joten mitään suuria investointeja ei lähi-vuosina tulla yhtiöön tekemään. Yhtiön omistamia tiloja jää vaille käyttöä, kun Luksia siirtää toimintojaan muualle. Yhtiön tilojen käytön ja toiminnan suunnittelun kannalta on tärkeää saada käsitys kaavoitusaikataulusta. Taloussuunnitelma vuosille 2014 – 2016 pohjautuu vuotuisten ylläpitokustannusten kattamiseen sekä olemassa olevan lainan poismaksuun.

Yhtiön hallitus ei ole vielä kokoontunut, mutta oleellisesti näkemys ei tule muuttumaan.

KIINTEISTÖ OY ALA-NUMMELA

Yhtiö omistaa Vihdin kunnan Ridalin kylässä rakentamattomat tilat Ala-Nummela RN:o 1:143 (pinta-ala 1 198 m²) ja Kirstilä RN:o 1:94 (pinta-ala 2 840 m²).

Alueen kaava on hyväksytty, mutta siitä on valitettu ja kaavan osalta asia on siis edelleen kesken. Suunnitelmissa on myydä ko. yhtiö, jolloin alue saadaan kaavan mukaiseen käyttöön. Pyritään nollatulokseen. Vastiketta peritään kulujen peittämiseksi, noin 2 300 e/vuosi.

VEIKKOINKORPI I OY

Yhtiön osakekannan omistaa kokonaisuudessaan Vihdin kunta. Yhtiön omistamat hallitilat ovat vuokratut.

Yhtiö pyrkii noin nollabudjettiin tai vähäiseen voittoon. Välttämättömät vuokralaiselle kuulumattomat huolto- ja vuosikorjaustyöt tehdään sekä pyritään pitämään yllä tilojen nykykunto. Tavoitteena on pyrkiä pieneen positiiviseen ylijäämään ja pitää yhtiön rakennus vähintäänkin olemassa olevassa kunnossa ja antaa suhteellisen edullisia vuokratiloja vihtiläisille pk-yrityksille, tällä hetkellä Hansamex Oy:lle ja Optogear Oy:lle. Vuoden 2014 vuokratulot arvioidaan olevan 77 000 euroa ja kulut 65 000 euroa.

NUMMELAN TEOLLISUUSTALO OY

Yhtiön osakekannan omistaa kokonaisuudessaan Vihdin kunta. Tehtaantie 4-6:n rakennus on 50 %:sti vuokrattu Nummelan Kirppikselle. Yhtiön Harjutie 14:n rakennus on lähes 100 %:sti vuokrattu, mikä tilanne pyritään säilyttämään, viime tilikauden päättyessä vuokralaisina olivat Globe Hope Oy, Tiliyhtymä Oy, Melodrama Oy, Osto- ja Myyntiliike M. Einesalo, AB Clean Oy, Vihdin hevostarvike, Nummelanharjun lämpö Oy ja Megatech Oy. Yhtiön tavoitteena on pitää yhtiön rakennukset olemassa olevassa kunnossa ja antaa suhteellisen edullisia vuokratiloja vihtiläisille pk-yrityksille. Tilikauden 2012 voitto oli n. 68 000 euroa. Taloustilanteen heikennyttyä ja yllättävien korjaustarpeiden ilmaannuttua vuoden 2013 tulos jäänee 25 000 euroon. Vuodelle 2014 tavoitellaan saman suuruista tulosta, jolla saadaan pidettyä yllä rakennuksen nykyinen kunto.

KIINTEISTÖ OY:T HÄRKÖILÄNTIE 1, 2 JA 3

Kiinteistö Oy Härköiläntie 1,2 ja 3 jäivät vuokra-asuntokauppojen yhteydessä kunnalle. Kunnan omistusosuus yhtiöistä on 100 %. Alueella on käynnistetty kaavoitustyö, minkä yhteydessä selvitetään vuokralojen jatkokäyttö. Asuntojen vuokrausta on pyritty tehostamaan. Härköiläntie 1:ssä toimii kunnan iltapäiväkerho. Vuonna 2014 Härköiläntie 1:ssä tuottotavoite on n. 42 000 euroa ja tilikauden tulostavoite on 0, Härköiläntie 2:n tilikauden tuottotavoite n. 47 000 euroa ja tulostavoite on 0 euroa ja Härköiläntie 3:n tuottotavoite on n. 49 000 euroa ja tilikauden tulostavoite on 0 euroa.

TYTÄRYHTEISÖIDEN SEURANTA

Kunnan edustajien tytäryhteisöissä tulee raportoida yhteisön toiminnasta kaksi kertaa vuodessa. Raportit toimitetaan valvontavastuullisille.

KÄYTTÖTALOUS

KÄYTTÖTALOUSOSA

Kunnan strategian tarkoituksena on ohjata Vihdin kunta kohti haluttua tulevaisuuden tilaa. Strategia on luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteinen näkemys kuntaorganisaation olemassaolon tarkoituksesta, päätöksentekomme arvopohjasta, tavoiteltavasta kehityksestä sekä niistä toimenpiteistä, joilla tavoitteisiin päästään.

Käyttötaloutta sen tavoitteita, toimenpiteitä ja määrärahoja tarkastellaan, suunnitellaan, seurataan ja ohjataan kuntastrategiaan perustuvien tulokorttien avulla. Tulokortti on rakenteeltaan kolmitasoinen: kunta-, keskus- ja tulosalue. Kuntakortissa ovat kuntapäämäärät ja niiden saavuttamiseen tähtäävä talousarviovuoden tavoite sekä vastuut. Vuoden 2014 talousarvion tulokortit tehtiin kuitenkin ilman kuntakortteja strategian kuntapäämääriin tukeutuen. Keskusten korteissa on yleistä-osio, joka on varattu talousarvion yleistekstille. Sen jälkeen tulevat keskustien tavoiteosio toimenpiteineen, jossa keskus joko on ottanut kuntatavoitteen itselleen tai vierittänyt sen sinne missä tavoitetta aidosti tavoitellaan eli tulosalueelle tai tuoteryhmälle. Kuhunkin tulosalueeseen sisältyy lisäksi tulosalueen tuloslaskelmat. Tuotelaskelmat ovat talousarvion oheisaineistoa. Näiden laskelmien avulla voidaan havainnollisesti tarkastella palvelun ulkoisten kustannusten ja määrän kehitystä.

Talousarviossa olevilla määrärahoilla ja asetettavilla tavoitteilla on oltava yhteys. Tavoite on tehtäväkokonaisuudelle asetettu määrärahan käyttötarkoitusta, palvelutuotannon määrää, laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa kuvaava sitova ohje.

Tavoitteiden tulee olla keskenään tasapainossa ja niiden tulee olla realistisia, mutta silti riittävän tavoitteellisia. Tavoitteesta vastaavalla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa tavoitteen toteutumiseen. Jokaisen tavoitteen kohdalla on esitetty myös ne toimenpiteet, joilla tavoite toteutuu. Tavoitteiden toteutumista seurataan mittaamalla tai arvioimalla.

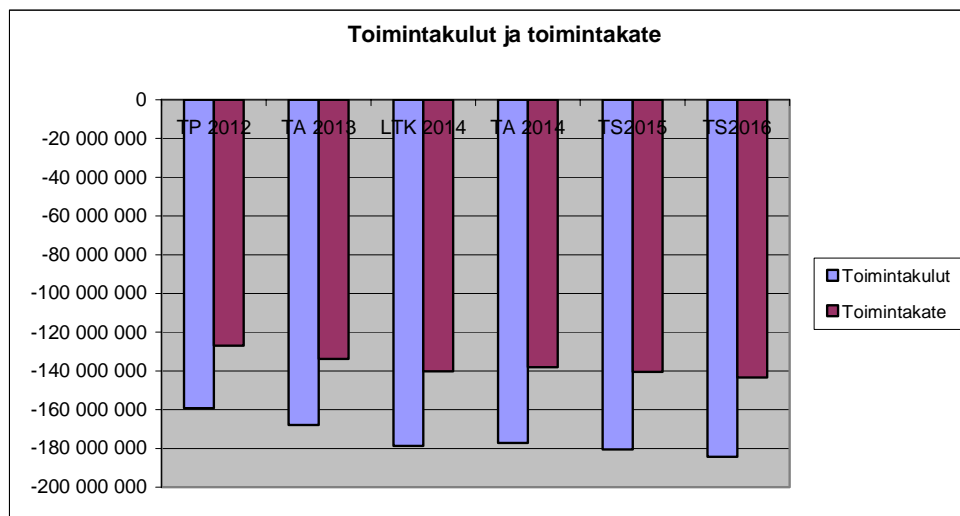
Käyttötalousohjelmassa esitetään palvelukeskusten ja tulosalueiden tuloslaskelmat sekä sisäisillä ja ulkoisilla erillä että pelkillä ulkoisilla erillä. Talousarvion sitovuustaso perustuu kuitenkin ulkoiset ja sisäiset menot ja tulot sisältäviin tuloslaskelmiin. Vuodelle 2014 sisäiset vuokrat määriteltiin uudelleen tasolle, jolla katetaan kiinteistöjen ylläpitokulut sekä rahoitus ja pääomamenot. Tämä nosti selvästi hallintokuntien vuokria ja myös muita sisäisiä eriä, joissa vuokrat ovat osana kustannuksia. Pelkät ulkoiset menot ja tulot sisältävät tuloslaskelmat helpottavat vertailua todellisesta menojen kasvusta. Muutoin näillä laskelmilla ei palvelukeskus- ja tulosalueella ole merkittävää informaatioarvoa.

Sisäisiä vuokria ei kaikilta osin pystytty kohdentamaan oikein käyttäjille. Tämä koskee lähinnä yhteiskäytössä olevia tiloja. Nyt nämä vuokrat on budjetoitu hallintokeskukseen hallinnon ja talouden tulosalueelle, tältä osin budjettia tulee muuttaa talousarviovuoden aikana. Vuokrat kuitenkin kirjataan sovittavien periaatteiden mukaan suoraan käyttäjille.

Tuloslaskelma - sisäiset ja ulkoiset

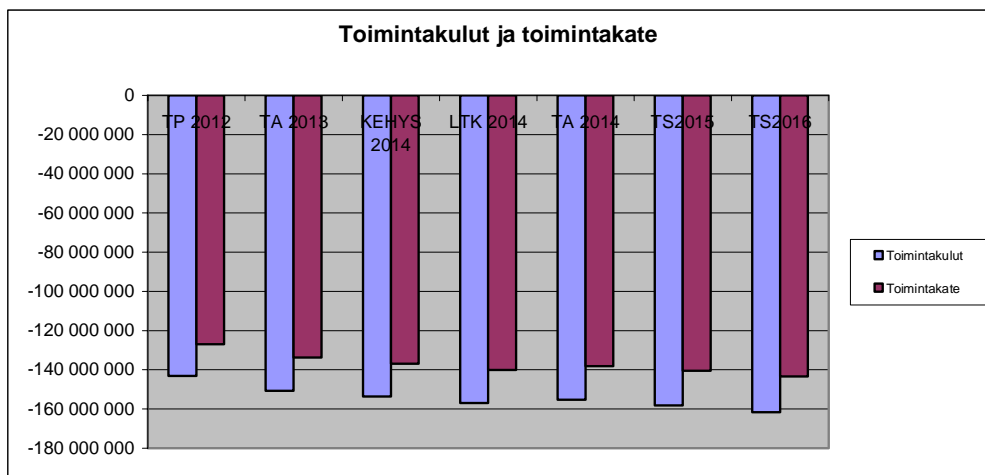
Kunta yhteensä (ilman Vihdin Vesihuoltolaitosta)

	TP 2012	TA 2013	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
					TA2014,%		
		muutettu					
TOIMINTATUOTOT	32 243 258	34 109 715	38 550 110	38 995 906	14,3	40 016	40 936
Myyntituotot	10 223 115	10 652 470	10 934 140	10 967 936	3,0		
Maksutuotot	4 994 736	4 760 978	4 870 176	4 880 176	2,5		
Tuet ja avustukset	2 474 140	2 539 219	2 536 680	2 893 680	14,0		
Vuokrat	12 155 268	12 790 023	17 313 622	17 313 622	35,4		
Muut toimintatuotot	2 174 882	3 174 000	2 672 000	2 717 000	-14,4		
Valmistus omaan käyttöön	221 117	193 025	223 492	223 492	15,8		
TOIMINTAKULUT	159 196 982	167 858 163	178 674 364	177 097 002	5,5	180 475	184 376
HENKILÖSTÖKULUT	46 332 582	48 475 123	49 606 855	48 700 693	0,5		
Asiakaspalvelujen ostot	71 152 836	74 828 470	78 558 000	77 932 000	4,1		
Palvelujen ostot	18 760 654	20 113 117	21 245 375	21 188 375	5,3		
Aineet ja tarvikkeet	7 505 155	7 523 814	8 187 830	8 186 830	8,8		
Avustukset	4 442 110	4 748 700	4 538 144	4 550 944	-4,2		
Vuokrat	10 754 665	12 102 079	16 467 590	16 467 590	36,1		
Muut toimintakulut	248 980	66 860	70 570	70 570	5,5		
TOIMINTAKATE	-126 953 724	-133 748 448	-140 124 254	-138 101 096	3,3	-140 459	-143 440
Verotulot	106 355 028	110 368 000	114 320 000	117 620 000	6,6	122 790	127 340
Valtionosuudet	24 302 589	24 609 517	24 050 000	24 050 000	-2,3	24 290	24 530
Korkotuotot	42 052	45 000	37 000	37 000	-17,8	37	37
Muut rahoitustuotot	888 769	998 000	709 000	709 000	-29,0	709	709
Korkokulut	1 706 292	2 032 000	2 280 000	2 000 000	-1,6	2 600	3 350
Muut rahoituskulut	66 079	50 000	50 000	50 000	0,0	50	50
VUOSIKATE	2 862 343	190 069	-3 338 254	2 264 904	1091,6	4 717	5 776
Suunnitelman mukaiset pois	6 923 962	7 224 383	7 783 378	7 783 378	7,7	9 212	10 845
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0			
Satunnaiset kulut	0	0	0	0			
TILIKAUDEN TULOS	-4 061 619	-7 034 314	-11 121 632	-5 518 474	-21,5	-4 495	-5 069
Poistoeron lis- /väh+	189 587						
Varausten lis- /väh+							
Rahastojen lis- /väh+							
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-3 872 032	-7 034 314	-11 121 632	-5 518 474	-21,5	-4 495	-5 069

Tuloslaskelma - ulkoiset

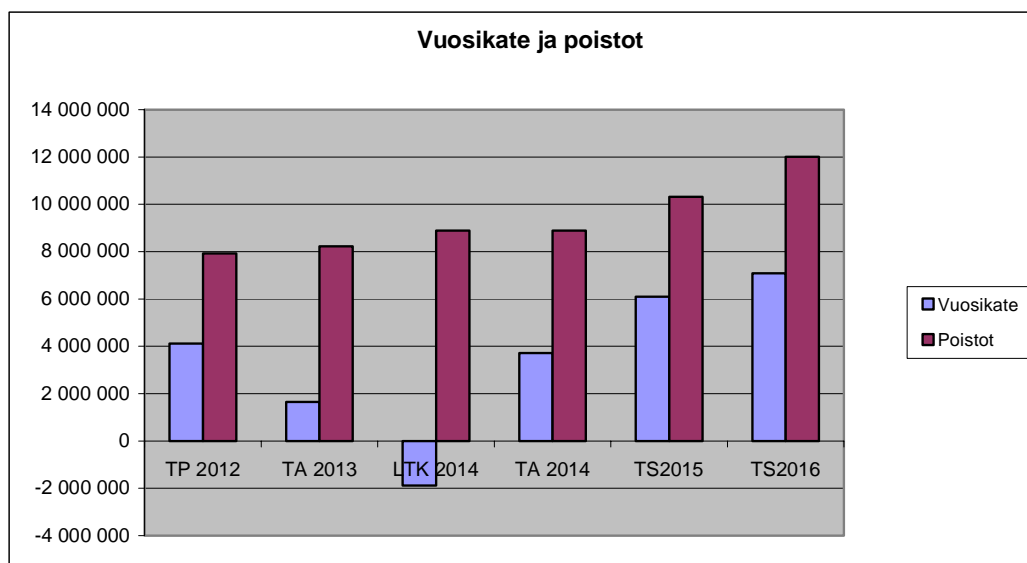
	Kunta yhteensä (ilman Vihdin Vesihuoltolaitosta)		KEHYS	TA 2013		TS2015	TS2016	
	TP 2012	TA 2013	2014	LTK 2014	TA 2014			TA2014,%
TOIMINTATUOTOT	16 108 213	16 998 808	16 710 000	16 742 619	17 188 415	1,1	17 772	18 181
		muutettu						
Myyntituotot	3 905 282	4 070 336		3 871 821	3 905 617	-4,0		
Maksutuotot	4 962 330	4 744 978		4 858 176	4 868 176	2,6		
Tuet ja avustukset	2 474 140	2 539 219		2 536 680	2 893 680	14,0		
Vuokrat	2 371 369	2 277 250		2 580 450	2 580 450	13,3		
Muut toimintatuotot	2 173 975	3 174 000		2 672 000	2 717 000	-14,4		
Valmistus omaan käyttöön	221 117	193 025		223 492	223 492			
TOIMINTAKULUT	143 061 935	150 747 256	153 674 000	156 866 873	155 289 511	3,0	158 231	161 621
HENKILÖSTÖKULUT	46 332 582	48 475 123		49 606 855	48 700 693	0,5		
Asiakaspalvelujen ostot	71 152 836	74 828 470		78 558 000	77 932 000	4,1		
Palvelujen ostot	12 412 904	13 514 983		14 171 056	14 114 056	4,4		
Aineet ja tarvikkeet	7 504 344	7 523 814		8 187 830	8 186 830	8,8		
Avustukset	4 442 110	4 748 700		4 538 144	4 550 944	-4,2		
Vuokrat	968 178	1 589 306		1 734 418	1 734 418	9,1		
Muut toimintakulut	248 981	66 860		70 570	70 570	5,5		
TOIMINTAKATE	-126 953 722	-133 748 448	-136 964 000	-140 124 254	-138 101 096	3,3	-140 459	-143 440
Verotulot	106 355 028	110 368 000	118 470 000	114 320 000	117 620 000	6,6	122 790	127 340
Valtionosuudet	24 302 589	24 609 517	25 200 000	24 050 000	24 050 000	-2,3	24 290	24 530
Korkotuotot	42 052	45 000	35 000	37 000	37 000	-17,8	37	37
Muut rahoitustuotot	888 769	998 000	569 000	709 000	709 000	-29,0	709	709
Korkokulut	1 706 292	2 032 000	2 650 000	2 280 000	2 000 000	-1,6	2 600	3 350
Muut rahoituskulut	66 079	50 000	50 000	50 000	50 000	0,0	50	50
VUOSIKATE	2 862 345	190 069	4 610 000	-3 338 254	2 264 904	1091,6	4 717	5 776
Suunnitelman mukaiset	6 923 962	7 224 383		7 783 378	7 783 378	7,7	9 212	10 845
Satunnaiset tuotot	0	0		0	0			
Satunnaiset kulut	0	0		0	0			
TILIKAUDEN TULOS	-4 061 617	-7 034 314		-11 121 632	-5 518 474	-21,5	-4 495	-5 069
Poistoeron lis- /väh+	189 587							
Varausten lis- /väh+								
Rahastojen lis- /väh+								
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄ	-3 872 030	-7 034 314		-11 121 632	-5 518 474	-21,5	-4 495	-5 069

Tuloslaskelma - ulkoiset

Kunta yhteensä (sisältyy Vihdin Vesihuoltolaitos)

	TP 2012	TA 2013	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
					muutettu		
TOIMINTATUOTOT	18 607 616	20 951 808	20 786 619	21 232 415	1,3	21 733	22 142
Myyntituotot	6 429 296	8 023 336	7 915 821	7 949 617	-0,9		
Maksutuotot	4 951 553	4 744 978	4 858 176	4 868 176	2,6		
Tuet ja avustukset	2 474 140	2 539 219	2 536 680	2 893 680	14,0		
Vuokrat	2 371 369	2 277 250	2 580 450	2 580 450	13,3		
Muut toimintatuotot	2 160 142	3 174 000	2 672 000	2 717 000	-14,4		
Valmistus omaan käyttöön	221 116	193 025	223 492	223 492			
TOIMINTAKULUT	143 978 905	152 880 256	159 100 873	157 523 511	3,0	160 436	163 896
HENKILÖSTÖKULUT	46 891 777	49 098 123	50 276 855	49 370 693	0,6		
Asiakaspalvelujen ostot	71 152 835	74 828 470	78 558 000	77 932 000	4,1		
Palvelujen ostot	12 254 084	14 344 983	15 035 056	14 978 056	4,4		
Aineet ja tarvikkeet	8 015 042	8 183 814	8 867 830	8 866 830	8,3		
Avustukset	4 442 110	4 748 700	4 538 144	4 550 944	-4,2		
Vuokrat	968 177	1 589 306	1 734 418	1 734 418	9,1		
Muut toimintakulut	254 880	86 860	90 570	90 570	4,3		
TOIMINTAKATE	-125 371 289	-131 928 448	-138 314 254	-136 291 096	3,3	-138 703	-141 754
Verotulot	106 355 028	110 368 000	114 320 000	117 620 000	6,6	122 790	127 340
Valtionosuudet	24 302 589	24 609 517	24 050 000	24 050 000	-2,3	24 290	24 530
Korkotuotot	42 052	45 000	57 000	57 000	26,7	37	37
Muut rahoitustuotot	530 985	1 003 000	714 000	714 000	-28,8	714	714
Korkokulut	1 674 804	2 032 000	2 280 000	2 000 000	-1,6	2 600	3 350
Muut rahoituskulut	66 658	419 000	434 000	434 000	3,6	434	434
VUOSIKATE	4 117 903	1 646 069	-1 887 254	3 715 904	125,7	6 094	7 083
Suunnitelman mukaiset tuotot	7 928 345	8 224 383	8 883 378	8 883 378	8,0	10 312	12 009
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0			
Satunnaiset kulut	0	0	0	0			
TILIKAUDEN TULOS	-3 810 442	-6 578 314	-10 770 632	-5 167 474	-21,4	-4 218	-4 926
Poistoeron lis- /väh+	189 587						
Varausten lis- /väh+							
Rahastojen lis- /väh+							
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄ	-3 620 855	-6 578 314	-10 770 632	-5 167 474	-21,4	-4 218	-4 926

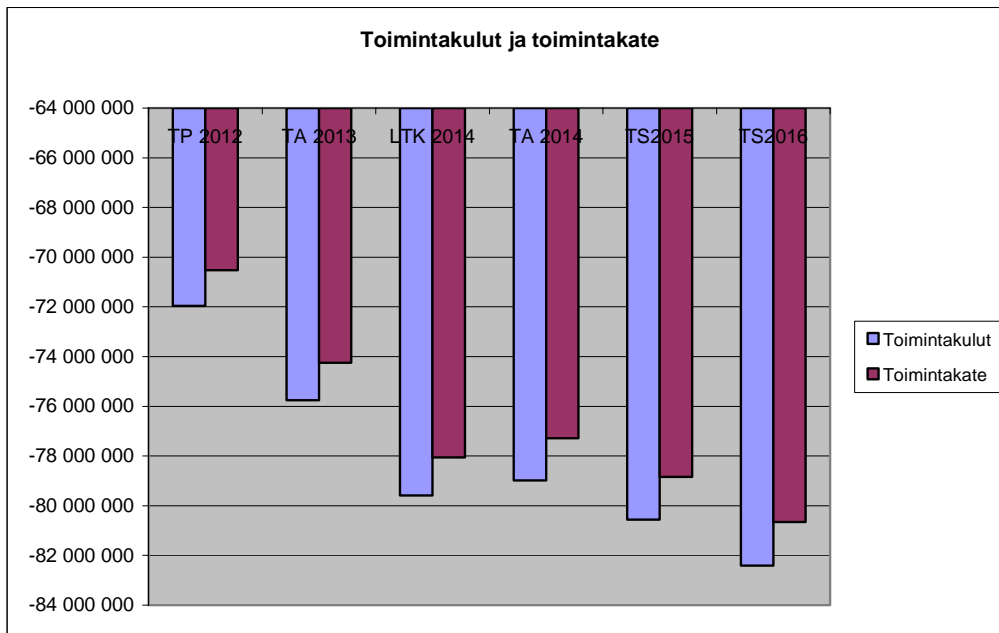

KONSERNIHALLINNON KESKUS

Tuloslaskelma - sisäiset ja ulkoiset

Konsernihallinnon keskus

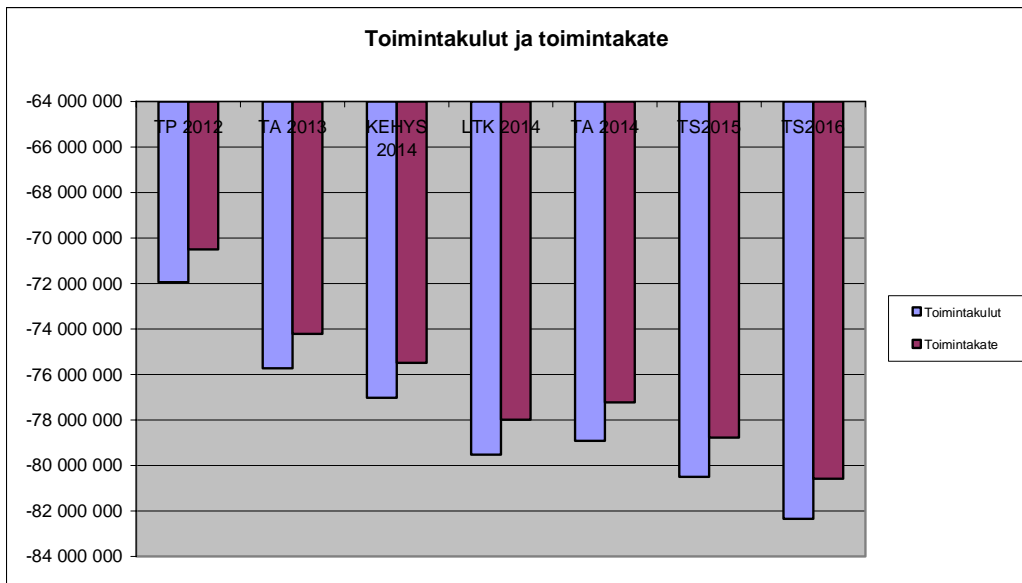
	TP 2012	TA 2013	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
					TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	1 436 615	1 506 000	1 540 000	1 691 000	12,3	1 725	1 764
Myyntituotot	0	50 000	51 000	51 000	2,0		
Maksutuotot	0	0	0	0			
Tuet ja avustukset	1 436 615	1 456 000	1 489 000	1 640 000	12,6		
Vuokrat	0	0	0	0			
Muut toimintatuotot	0	0	0	0			
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0			
TOIMINTAKULUT	71 957 969	75 754 589	79 591 633	78 981 522	4,3	80 561	82 414
HENKILÖSTÖKULUT	1 675 496	1 787 884	1 830 402	1 856 291	3,8		
Asiakaspalvelujen ostot	69 986 254	73 612 660	77 357 000	76 731 000	4,2		
Palvelujen ostot	275 942	326 309	346 041	336 041	3,0		
Aineet ja tarvikkeet	10 582	5 800	4 900	4 900	-15,5		
Avustukset	0	0	0	0			
Vuokrat	4 779	17 436	48 632	48 632	178,9		
Muut toimintakulut	4 916	4 500	4 658	4 658	3,5		
TOIMINTAKATE	-70 521 354	-74 248 589	-78 051 633	-77 290 522	4,1	-78 836	-80 650
Suunnitelman mukaiset pois	0	0	0	0		0	0
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0			
Satunnaiset kulut	0	0	0	0			
TILIKAUDEN TULOS	-70 521 354	-74 248 589	-78 051 633	-77 290 522	4,1	-78 836	-80 650

Tuloslaskelma - ulkoiset

Konsernihallinnon keskus

	TP 2012	TA 2013 muutettu	KEHYS	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
			2014			TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	1 436 615	1 506 000	1 540 000	1 540 000	1 691 000	12,3	1 725	1 764
Myyntituotot	0	50 000		51 000	51 000			
Maksutuotot	0	0		0	0			
Tuet ja avustukset	1 436 615	1 456 000		1 489 000	1 640 000	12,6		
Vuokrat	0	0		0	0			
Muut toimintatuotot	0	0		0	0			
Valmistus omaan käyttöön	0	0		0	0			
TOIMINTAKULUT	71 938 452	75 720 708	77 028 000	79 527 614	78 917 503	4,2	80 496	82 347
HENKILÖSTÖKULUT	1 675 496	1 787 884		1 830 402	1 856 291	3,8		
Asiakaspalvelujen ostot	69 986 254	73 612 660		77 357 000	76 731 000	4,2		
Palvelujen ostot	260 672	309 864		330 654	320 654	3,5		
Aineet ja tarvikkeet	10 582	5 800		4 900	4 900	-15,5		
Avustukset	0	0		0	0			
Vuokrat	532	0		0	0			
Muut toimintakulut	4 916	4 500		4 658	4 658	3,5		
TOIMINTAKATE	-70 501 837	-74 214 708	-75 488 000	-77 987 614	-77 226 503	4,1	-78 771	-80 583
Suunnitelman mukaiset	0	0		0	0		0	0
Satunnaiset tuotot	0	0		0	0			
Satunnaiset kulut	0	0		0	0			
TILIKAUDEN TULOS	-70 501 837	-74 214 708	-75 488 000	-77 987 614	-77 226 503	4,1	-78 771	-80 583

Konsernijohto

Kunnan valmisteilla olevan strategian toteuttaminen edellyttää määrätietoista päätöksentekoa ja kehityspanosten ohjaamista valittuihin linjoihin, jotta strategia muuttuu käytännön toiminnaksi. Tämä vaatii hallinto-organisaatiolta toimivaa valmistelua, hyvää tiedonkulkua, johtoryhmätyöskentelyn kehittämistä sekä saumatonta yhteistyötä viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden kesken.

Laaja ja monipolvinen muutosprosessi kuntakentällä jatkuu. Valmistelussa eri tasoilla ja tahoilla on edelleen vaihtelevin linjauksin kuntarakenne, metropolihallinto, sote-uudistus, kuntalaki ja valtiosuus uudistus. Kaikilla näillä on merkittävä vaikutus yksittäisen kunnan toimintaympäristöön, toimintaan, tehtäviin, talouteen ja johtamiseen.

Vihti tekee yhdistymisselvityksen Espoon, Kirkkonummen ja Kauniaisten kanssa ja on asettanut kuulumisen metropolialueeseen yhdeksi kärkitavoitteeksi. Vapaaehtoisen selvityksen ohella myös valtio asettanee kuntarakennetta koskevan selvitysmiehen metropolialueelle. Päätöksiä liitoksista tehdään aikaisintaan vuoden 2014 loppupuolella. Työpanosta yhdistymisselvitykseen joudutaan käyttämään merkittävästi.

Elinkeinopolitiikassa on tapahtunut vuoden 2013 aikana myönteistä kehitystä. Yhtenä konkreettisenä mittarina kehityksestä voidaan mainita yritystonttien kaupan käynnin vilkastuminen. Myönteistä virettä on tarkoitus voimistaa vuoden 2014 aikana siirtämällä yritysneuvonta ja hautomotoiminta ostopalveluista omaksi toiminnaksi sekä rakentamalla Palojärven työpaikka-alueen kunnallistekniikka valmiiksi. Yritysneuvonnan ja hautomotoiminnan siirtäminen omaksi toiminnaksi tuo toiminnallisten hyötyjen lisäksi taloudellista säästöä. Markkinoinnin osalta panostetaan voimakkaasti kunnan näkymiseen sosiaalisessa mediassa.

Kuntatalous on kriisiytymässä niin koko maan kuin Vihdinkin tasolla. Osana tähän haasteeseen vastaamista talousarviovuonna teetetään ulkopuolinen analyysi kunnan tilakannasta, laaditaan kunnalle maankäyttöä ja palvelurakennetta koskeva kokonaisuohjelma sekä tehdään vuonna 2014 selvitys kunnan koko koulu- ja palveluverkosta.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoiva kuntalainen
TAVOITE 2014	Kuntastrategia jalkautetaan osaksi johtamisjärjestelmää
TAVOITE 2016	Kuntastrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen
TOIMENPIDE	Määritellään strategian pohjalta johdettavat alempiasteiset tavoitteet Parannetaan tiedonkulkua ja johtamista organisaatiossa
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Kuntastrategian tavoitteista toteutunut 80 % v. 2016
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Yrittäjyyttä edistävä kunta
TAVOITE 2014	Yrittäjien tyytyväisyys kunnan elinkeinopolitiikkaa kohtaan paranee
TAVOITE 2016	Yrittäjien tyytyväisyys kunnan elinkeinopolitiikkaa kohtaan paranee
TOIMENPIDE	Yrityspalveluiden parantaminen ottamalla ne omaksi työksi
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Kunnan yrittäjille vuosittain tekemä kysely
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoiva kuntalainen
TAVOITE 2014	Kunnan päätöksenteko on ennustettavaa ja johdonmukaista
TAVOITE 2016	Kunnan päätöksenteko on ennustettavaa ja johdonmukaista
TOIMENPIDE	Viranhaltija- ja luottamushenkilöorganisaation yhteistyön kehittäminen
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Äänestysten ja pöydälle jääneiden asioiden määrä hallituksessa ja valtuustossa
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Terve kuntatalous
TAVOITE 2014	Palveluverkon tehostamisen valmisteleminen
TAVOITE 2016	Kunnan palveluverkon tehostuminen
TOIMENPIDE	Laaditaan selvitys kunnan tilakannasta sekä laaditaan maankäyttöä ja palvelurakennetta koskeva kuntakehitysohjelma
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

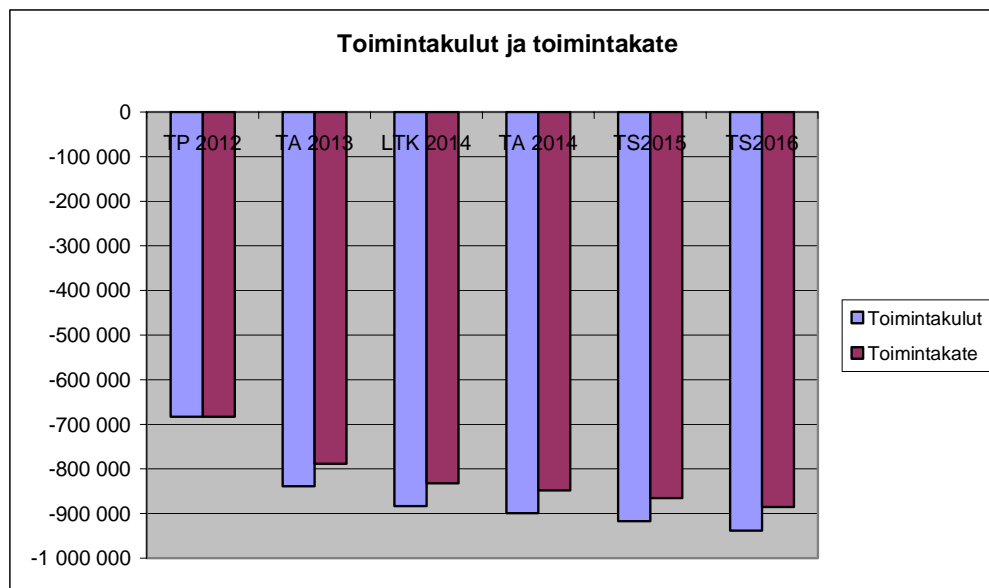
KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoiva kuntalainen
TAVOITE 2014	Vihti on metropolialueen luonnonläheinen kasvukunta
TAVOITE 2016	Vihti on metropolialueen luonnonläheinen kasvukunta
TOIMENPIDE	Edunvalvonnassa huolehditaan Vihdin kuulumisesta metropolikuntien joukkoon
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

Tuloslaskelma - sisäiset ja ulkoiset

Konsernijohto - tulosalue

	TP 2012	TA 2013 muutettu	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
					TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	0	50 000	51 000	51 000	2,0	52	53
Myyntituotot		50 000	51000	51 000	2,0		
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset							
Vuokrat							
Muut toimintatuotot							
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	682 919	838 529	883 480	899 369	7,3	917	938
HENKILÖSTÖKULUT	400 186	486 984	481 807	507 696	4,3		
Asiakaspalvelujen ostot							
Palvelujen ostot	264 941	326 309	346 041	336 041	3,0		
Aineet ja tarvikkeet	10 582	5 800	4 900	4 900	-15,5		
Avustukset							
Vuokrat	4 779	17 436	48 632	48 632	178,9		
Muut toimintakulut	2 431	2 000	2 100	2 100	5,0		
TOIMINTAKATE	-682 919	-788 529	-832 480	-848 369	7,6	-865	-885
Suunnitelman mukaiset poistot							
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
TILIKAUDEN TULOS	-682 919	-788 529	-832 480	-848 369	7,6	-865	-885

Tulosalue sisältää demokriatipalvelut, konsernijohtoon ja elinkeinotoimen ja markkinoinnin

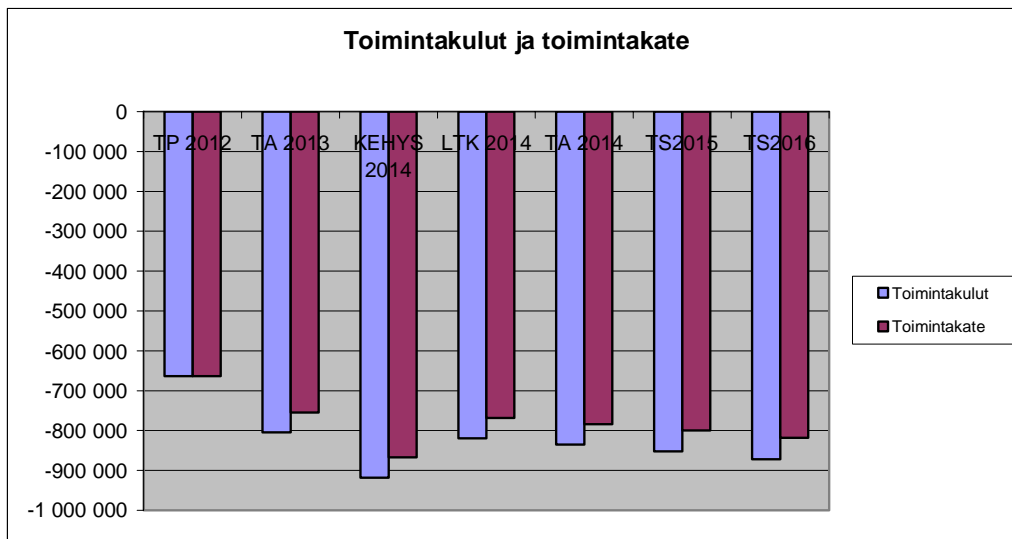

Tuloslaskelma - ulkoiset

Konsernijohto - tulosalue

	TP 2012	TA 2013 muutettu	KEHYS	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
			2014			TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	0	50 000	51 000	51 000	51 000		52	53
Myyntituotot		50 000		51000	51 000			
Maksutuotot								
Tuet ja avustukset								
Vuokrat								
Muut toimintatuotot								
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	663 402	804 648	918 000	819 461	835 350	3,8	852	872
HENKILÖSTÖKULUT	400 186	486 984		481 807	507 696	4,3		
Asiakaspalvelujen ostot								
Palvelujen ostot	249 671	309 864		330 654	320 654	3,5		
Aineet ja tarvikkeet	10 582	5 800		4 900	4 900	-15,5		
Avustukset								
Vuokrat	532							
Muut toimintakulut	2 431	2 000		2 100	2 100	5,0		
TOIMINTAKATE	-663 402	-754 648	-867 000	-768 461	-784 350	3,9	-800	-818
Suunnitelman mukaiset poistot								
Satunnaiset tuotot								
Satunnaiset kulut								
TILIKAUDEN TULOS	-663 402	-754 648	-867 000	-768 461	-784 350	3,9	-800	-818

Tulosalue sisältää demokraatiapalvelut, konsernijohtoon ja elinkeinotoimen ja markkinoinnin

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN OSTO

Vihdin kunnan perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen palvelut järjestää Perusturvakuntayhtymä Karviainen. Kunta hyväksyy valtuustokaudeksi Karviaisen palvelutasosuunnitelman. Talousarvio perustuu palvelutasosuunnitelmaan. Vihdin kunnanvaltuusto hyväksyy Karviaisen talousarvion ja taloussuunnitelman. Vuoden 2014 painopisteitä ovat ennaltaehkäisevä sekä kuntouttava työ ja kotona asumisen tukeminen läpi koko elämänkaaren. Talousarviovuonna valmistellaan ikäihmisten palveluiden suuntaamista asumispalveluista voimakkaammin kotona asumista tukevaksi. Ostopalveluihin Karviaiselta on talousarviossa varattu 47 690 000 euroa. Kasvua vuoden 2013 muutetusta talousarviosta on 5,6 % ja alkuperäisestä talousarviosta 4,9 %, kasvusta selittää 0,9 prosenttiyksikköä Vihdin kunnan vuokrien tarkistuksista johtuva vuokrien lisääntyminen (400 000).

Erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa HUS-kuntayhtymä. Ostopalveluihin HUS-kuntayhtymältä on varattu 29 041 000 euroa. Summa sisältää myös ensihoidon kustannukset 715 000 euroa ja Medi-Helin kustannukset 35 000 euroa. Kasvua vuoden 2013 muutettuun talousarvioon on 2,1 %.

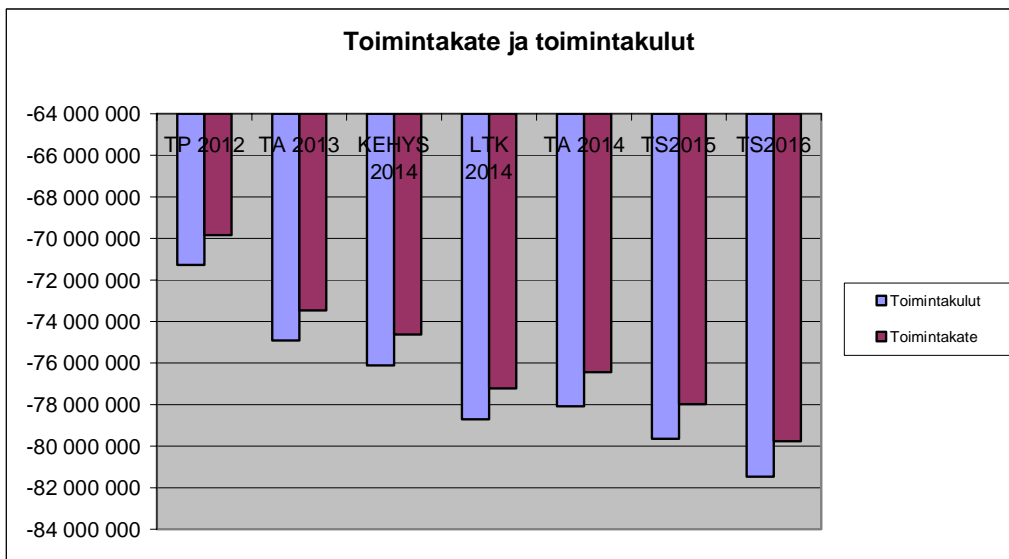
KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoiva kuntalainen
TAVOITE 2014	Karviaisen ohjausta osana konsernia vahvistetaan
TAVOITE 2016	
TOIMENPIDE	Parannetaan vuorovaikutusta peruskunnan ja Karviaisen hallinnon välillä
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

Tuloslaskelma - ulkoiset

Sote-palvelujen ostot - tulosalue

	TP 2012	TA 2013 muutettu	KEHYS	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
			2014			TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	1 436 615	1 456 000	1 489 000	1 489 000	1 640 000	12,6	1 673	1 711
Myyntituotot								
Maksutuotot								
Tuet ja avustukset	1 436 615	1 456 000		1 489 000	1 640 000	12,6		
Vuokrat								
Muut toimintatuotot								
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	71 275 050	74 916 060	76 110 000	78 708 153	78 082 153	4,2	79 644	81 476
HENKILÖSTÖKULUT	1 275 310	1 300 900		1 348 595	1 348 595	3,7		
Asiakaspalvelujen ostot	69 986 254	73 612 660		77 357 000	76 731 000	4,2		
Palvelujen ostot	11 001							
Aineet ja tarvikkeet								
Avustukset								
Vuokrat								
Muut toimintakulut	2 485	2 500		2 558	2 558			
TOIMINTAKATE	-69 838 435	-73 460 060	-74 621 000	-77 219 153	-76 442 153	4,1	-77 971	-79 764
Suunnitelman mukaiset poistot								
Satunnaiset tuotot								
Satunnaiset kulut								
TILIKAUDEN TULOS	-69 838 435	-73 460 060	-74 621 000	-77 219 153	-76 442 153	4,1	-77 971	-79 764

Tulosalueeseen sisältyvät erikoissairaanhoidon ja ostot Karviaiselta

HALLINTOKESKUS

Hallintokeskus

Hallintokeskuksen toiminnan painopiste on talouden ja toiminnan suunnittelussa, hallinnon ja talouden hoidossa sekä tukipalveluiden tuottamisessa. Hallintokeskus ohjaa kunnan strategista suunnittelua sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Se ohjaa ja konsultoi kuntaorganisaatiota sekä neuvoo ja palvelee kuntalaisia. Keskus huolehtii koko kuntaa koskevista tukipalveluista kuten tietohallinto, toimistopalvelut, henkilöstöhallinto, palkanlaskenta, laskentatoimi, ruoka- ja siivouspalvelut sekä hankinta- ja kuljetusasioiden koordinointi. Hallintokeskus vastaa myös kunnan maaseutu- ja asuntoasioiden hoidosta sekä joukkoliikenteen järjestämisestä. Hallintokeskus koordinoi työllisyysasioiden hoitoa ja hoitaa lähinnä kunnan omaan organisaatioon työllistämistä. Laskenta ja palkanlaskentapalvelut ostetaan Kunnan Taitoa Oy:tä ja tietotekniset palvelut Kuntien Tiera Oy:ltä.

Hallintokeskuksen tuloskortti on rakennettu siten, että siinä on yleisiä kunnan toiminnan parantamista koskevia tavoitteita ja hallintokeskuksen omaa toimintaa koskevia yleistavoitteita siltä osin, kun hallintokeskus niitä ohjaa. Koko kuntaa koskevia tavoitteita ei ole enää käsitelty tulosalueilla, vaan niiden korteilla on pääsääntöisesti hallintokeskuksen järjestämiä ja sisäisen toiminnan kehittämistä koskevia tavoitteita.

Hallintokeskuksen tuloskorteissa lähtökohtana on, että toiminnan säilyttämistä nykytasolla ei mainita erikseen, vaikka sekin sinänsä on aika ajoin haaste. Tuloskorteissa painotetaan kehittämisenäkölle.

Hallintokeskuksen toiminnan painopisteitä ovat toimintatapojen uudistaminen erityisesti yhtenäistämällä tietotekniikkaa ja uusimalla yleiskäyttöisiä sovelluksia, osaamisen ja johtamisen ja esimiestyön työkalujen kehittäminen sekä riskinhallinnon parantaminen. Ateria ja puhdistus vahvistaa ammattimaista toimintatapaansa koulutuksen ja hyvän perehdytyksen avulla toiminta-alueellaan. Kustannustaso pyritään pitämään kuluvan vuoden tasolla lukuun ottamatta joukkoliikennettä, jossa lisääntyvä Vihti-lipun käyttö aiheuttaa kustannuksia ja tietotekniikka, jossa järjestelmien uudistaminen aiheuttaa lisäkustannuksia. Talousarvion sisäinen muutos on, että osa ennen investointeihin kirjatusta kuluista siirretään käyttötalouteen aiheuttamisperiaatteella, mikä näkyy pienessä määrin eri keskusten käyttötalousmenoissa.

Vuodelle 2014 sisäiset vuokrat määriteltiin uudelleen tasolle, jolla katetaan kiinteistöjen ylläpitokulut sekä rahoitus ja pääomamenot. Tämä nosti selvästi hallintokuntien vuokria. Sisäisiä vuokria ei kaikilta osin pystytty kohdentamaan oikein käyttäjille. Tämä koskee lähinnä yhteiskäytössä olevia tiloja. Nyt nämä vuokrat on budjetoitu hallintokeskukseen hallinnon ja talouden tulosalueelle. Tämä aiheuttaa sen, että talousarviossa hallintokeskuksen vuokrat ovat kaksinkertaistuneet ja hallinnon ja talouden tulosalueella nelinkertaistuneet. Tältä osin budjettia tulee muuttaa talousarviovuoden aikana. Vuokrat kuitenkin kirjataan sovittavien periaatteiden mukaan suoraan käyttäjille.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoiva kuntalainen
TAVOITE 2014	Nykyisen palvelutason säilyttäminen vähenevillä resursseilla
TAVOITE 2016	Kohtuullisen palvelutason säilyttäminen edelleen vähenevillä resursseilla
TOIMENPIDE	Koulutus, sähköisten järjestelmien ja uusien toimintatapojen käyttöön otto.
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Tulosalueella
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoiva kuntalainen (koko kunnan tasolla)
TAVOITE 2014	Koko kunnan hallintohenkilöstö hallitsee kuntalain perusteet ja hallinnolliset menettelytavat
TAVOITE 2016	Hallinnon ja talouden osaaminen varmistettu kaikissa palvelukeskuksissa
TOIMENPIDE	Koulutus ja osaamisen varmistaminen rekrytoinnin yhteydessä
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	80 % valmistelijoista on vuoden 2014 loppuun mennessä käynyt hallinnon peruskoulutuksen
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Turvallinen ja vetovoimainen ympäristö
TAVOITE 2014	Vihtilippu pidetään kilpailukykyisenä vaihtoehtona
TAVOITE 2016	Sisäisen joukkoliikenteen kehittämistyö aloitettu
TOIMENPIDE	Markkinointi, vuorojen lisääminen, uudelleen järjestely yms.
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Myytyjen Vihtilippujen määrä suhteessa asukaslukuun 2013 5400/29 000 = 0,186 2014 5600/29 430 = 0,190
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Huolehtiva ja houkutteleva työnantaja (koko kunnan tasolla)
TAVOITE 2014	Hyvinvoiva henkilöstö
TAVOITE 2016	Osaava henkilöstö
TOIMENPIDE	Johtamisen ja esimiestyön kehittäminen, KuntaRekryn täysimääräinen hyötykäyttö, perehdyttämisen systematisointi, täydennyskoulutuksesta huolehtiminen,
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Työtyytyväisyyskyselyn yleisarvosana 7.8 Koulutuspäiviä/henkilö 2.0
EDELLISET TOTEUMAT	Työtyytyväisyyskyselyn yleisarvosana vuonna 2012 7.73 Koulutuspäiviä/henkilö 1.7 vuonna 2012
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

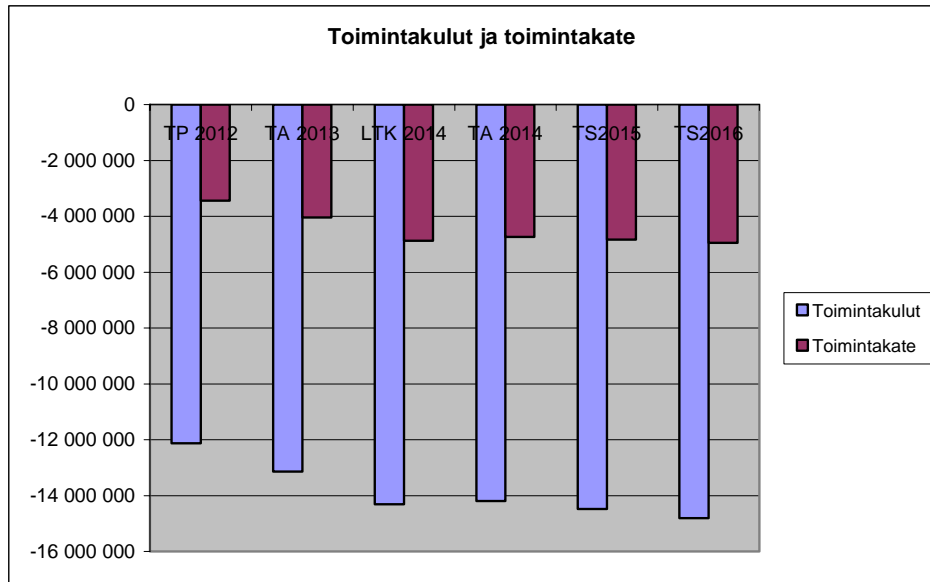
KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Huolehtiva ja houkutteleva työnantaja (koko kunnan tasolla)
TAVOITE 2014	Hyvinvoiva henkilöstö
TAVOITE 2016	Hyvinvoiva henkilöstö
TOIMENPIDE	Työhyvinvoinnin kehittäminen ja erityisesti tuki- ja liikuntaelin- ja mielenterveyssairauksien aiheuttamien sairauspäivien vähentäminen a ennaltaehkäisy
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Sairauspoissaolot/työntekijä 18.0 päivää/vuosi
EDELLESET TOTEUMAT	Sairauspoissaolot/työntekijä 18.7 päivää/vuosi vuonna 2012
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Terve kuntatalous
TAVOITE 2014	Taloussuunnittelu- ja talousseurantaprosessin hallittu ohjaus (koko kunnan tasolla)
TAVOITE 2016	Hyvät toteutumารaportit ja toimiva ohjausjärjestelmä (ml. luottamushenkilöt)
TOIMENPIDE	Järjestelmän ja toimintaprosessien uudistaminen, koulutus ja hyödyntäminen
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Suunnittelujärjestelmän käyttöönotto kesäkuun 2014 loppuun mennessä
EDELLESET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

Tuloslaskelma - sisäiset ja ulkoiset

Hallintokeskus

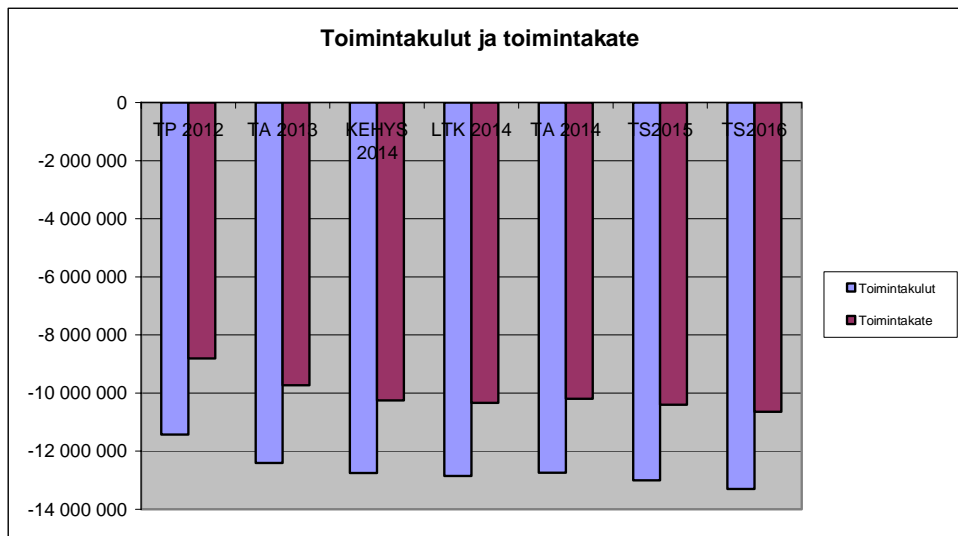
	TP 2012	TA 2013	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
					TA2014,%		
		muutettu					
TOIMINTATUOTOT	8 679 860	9 101 115	9 429 549	9 455 225	3,9	9 644	9 866
Myyntituotot	7 922 634	8 251 396	8 595 528	8 581 204	4,0		
Maksutuotot	266 350	215 000	217 841	217 841	1,3		
Tuet ja avustukset	320 853	314 719	496 180	496 180	57,7		
Vuokrat	1 381	0	0	0			
Muut toimintatuotot	168 642	320 000	120 000	160 000	-50,0		
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0			
TOIMINTAKULUT	12 122 101	13 138 926	14 308 043	14 194 681	8,0	14 479	14 812
HENKILÖSTÖKULUT	5 650 338	6 020 149	6 115 177	6 046 815	0,4		
Asiakaspalvelujen ostot	0	92 808	82 000	82 000	-11,6		
Palvelujen ostot	3 832 907	4 341 078	4 610 468	4 565 468	5,2		
Aineet ja tarvikkeet	1 955 207	1 960 453	2 058 380	2 058 380	5,0		
Avustukset	5 000	5 000	5 000	5 000	0,0		
Vuokrat	666 980	718 588	1 436 168	1 436 168	99,9		
Muut toimintakulut	11 669	850	850	850	0,0		
TOIMINTAKATE	-3 442 241	-4 037 811	-4 878 494	-4 739 456	17,4	-4 834	-4 945
Suunnitelman mukaiset pois	304 341	249 947	414 515	414 515	65,8	645	782
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0			
Satunnaiset kulut	0	0	0	0			
TILIKAUDEN TULOS	-3 746 582	-4 287 758	-5 293 009	-5 153 971	20,2	-5 479	-5 727

Tuloslaskelma - ulkoiset

Hallintokeskus

	TP 2012	TA 2013 muutettu	KEHYS	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
			2014			TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	2 619 524	2 677 081	2 502 000	2 518 930	2 544 606	-4,9	2 595	2 655
Myyntituotot	1 874 869	1 843 362		1 696 909	1 682 585	-8,7		
Maksutuotot	253 779	199 000		205 841	205 841	3,4		
Tuet ja avustukset	320 853	314 719		496 180	496 180	57,7		
Vuokrat	1 381	0		0	0			
Muut toimintatuotot	168 642	320 000		120 000	160 000	-50,0		
Valmistus omaan käyttöön	0	0		0	0			
TOIMINTAKULUT	11 428 395	12 410 353	12 753 000	12 857 808	12 744 446	2,7	12 999	13 298
HENKILÖSTÖKULUT	5 650 338	6 020 149		6 115 177	6 046 815	0,4		
Asiakaspalvelujen ostot	0	92 808		82 000	82 000	-11,6		
Palvelujen ostot	3 792 887	4 315 573		4 583 101	4 538 101	5,2		
Aineet ja tarvikkeet	1 954 986	1 960 453		2 058 380	2 058 380	5,0		
Avustukset	5 000	5 000		5 000	5 000	0,0		
Vuokrat	13 514	15 520		13 300	13 300	-14,3		
Muut toimintakulut	11 670	850		850	850	0,0		
TOIMINTAKATE	-8 808 871	-9 733 272	-10 251 000	-10 338 878	-10 199 840	4,8	-10 404	-10 643
Suunnitelman mukaiset	304 341	249 947		414 515	414 515	65,8	645	782
Satunnaiset tuotot	0	0		0	0			
Satunnaiset kulut	0	0		0	0			
TILIKAUDEN TULOS	-9 113 212	-9 983 219	-10 251 000	-10 753 393	-10 614 355	6,3	-11 049	-11 425

Hallinnon ja talouden tulosalue

Hallinnon ja talouden tulosalueen toimintaan heijastuu Espoon, Kirkkonummen ja Kauniaisen kanssa tehtävät kuntarakenneselvitykset sekä mahdolliset muut valtion vielä päättämät selvitykset ja sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä sekä niistä mahdollisesti aiheutuvat muut valmistelutoimet.

Konserniohje on tiedotettu ja otettu käyttöön tärkeimmissä konserniyhteisöissä vuoden 2013 aikana. Kunnan omistajapolitiikan päivittäminen otetaan tarkasteluun ja tehdään siihen tarpeelliset päivitykset ja muutokset vuoden 2014 aikana.

Kunnan vuonna 2013 valmistuvassa strategiassa yhtenä päämääränä on olla huolehtiva ja houkutteleva työnantaja. Henkilöstöohjelma päivitetään hyväksytyyn kuntastrategian pohjalta.

Henkilöstön työhyvinvointiin panostetaan. Työ on pitkäjänteistä. Tulokset saattavat yksilötasolla näkyä nopeastikin, mutta koko kunnan tasolla se vie aikaa. Johtamista ja esimiestyötä kehitetään koulutuksella sekä johtamisklinikan avulla. Osaamisen kehittäminen tulee olemaan edelleen keskeinen osa henkilöstöhallinnon ja esimiesten työsarkaa.

Vuoden 2014 aikana toteutetaan riskikartoitus ja tehdään suunnitelma riskien hallintaa varten.

Toimialoittaisten valmiussuunnitelmien laatimisessa painopisteenä on teknisen ja ympäristökeskuksen valmiussuunnitelman laatiminen.

Tietotekniikan osalta pyritään rakentamaan tietotekniikalle toimivaa kivijalkaa ottamalla käyttöön uudet Microsoft-lisenssit, Tiera Toimisto ja Tiera Työasema, jotka yhtenäistävät käytössä olevat sovellukset ja versiot, hankkimalla uudet työkalut talousohjaukseen ja henkilöstöhallintoon sekä uudistamalla lisenssi- ja laitteistohankinnan periaatteita.

Työttömyys on lähtenyt kasvuun kansantalouden murroksessa. Tavoitteena on erityisesti nuorten työttömyyden ja pitkäaikaistyöttömien määrän kasvun hillitseminen. Tämä merkitsee erityistoimenpiteitä sekä nuorisotoimessa että Perusturvakuntayhtymä Karviaisessa. Nämä eivät kuitenkaan riitä, vaan mukaan tarvitaan kaikki keskuksat, yritykset ja yhteisöt. Hallintokeskus koordinoi eri hankkeita ja auttaa työ- ja harjoittelupaikkojen löytämisessä kunnan omasta organisaatiosta. Hallinnon ja talouden tulosalueelle on varattu 74 000 työllistämisen menoihin ja 35 000 työllistämistukituloja. Menoilla katetaan velvoitetöylyllistettävien sekä remonttipartion palkkakustannuksia.

Joukkoliikenteen käytön lisäämiseksi kunta on panostanut asiakkaan maksaman Vihti-lipun kustannusten alentamiseen. Tämän seurauksena Vihti-lipun käyttö on lisääntynyt ja tämä näkyy lisääntyvinä kustannuksina myös vuonna 2014. Jotta myös sisäinen liikenne saataisiin vastaamaan ELY:n hyväksymään palvelutasosuunnitelmaa, on vuoden 2013 aikana suunniteltu sisäisen liikenteen kehittämistä. Sisäisen liikenteen kehittäminen vaatisi isot taloudelliset panostukset, joihin vuoden 2014 talousarviossa ei pystytä osoittamaan resursseja. Kunnan sisäisen joukkoliikenteen kehittämiseen palataan tulevien vuosien talousarvioissa. Kokonaisuutena koko joukkoliikenteen järjestämis- ja tukijärjestelmä on

muutosvaiheessa ja siitä kunnalle aiheutuvien menojen ja velvoitteiden arviointi on vaikeaa.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoiva kuntalainen
TAVOITE 2014	Tietotekniset perusrakenteet kunnossa
TAVOITE 2016	Tietostrategia laadittu ja sitä toteutetaan suunnitelmallisesti, kuntalaisten sähköisen asioinnin laajentaminen
TOIMENPIDE	Tiera Työasema ja Tiera Toimisto käyttöön sekä uusi taloushallinnon ohjausjärjestelmä ja henkilöstöhallinnon järjestelmä valittu käyttöön otettavaksi vuonna 2015 ja lisenssipolitiikka tarkistettu
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Yhtenäiset perustyövälineet käytössä kaikilla työntekijöillä
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoiva kuntalainen
TAVOITE 2014	Riskienhallinnan perusvalmius olemassa
TAVOITE 2016	Toimialakohtaiset valmiussuunnitelmat tarkistettu
TOIMENPIDE	Kunnan riskikartoitus ja riskienhallintasuunnitelma Tiedonvälityksen varmistamisen häiriötilanteissa ja varautuminen sähkökatkostilanteisiin Toimialakohtaisten valmiussuunnittelun etenemisen varmistaminen
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Riskikartoitus valmis vuonna 2014 Keskushallinnon valmiussuunnitelma valmis vuonna 2014
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Huolehtiva ja houkutteleva työnantaja
TAVOITE 2014	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö
TAVOITE 2016	Osaava hyvinvoiva henkilöstö
TOIMENPIDE	Hallinnon täydennyskoulutus, jatkuvasta tiedotuksesta huolehtiminen, henkilöstön osallistuminen kehityshankkeisiin
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Työtyytyväisyyskyselyn yleisarvosana 3,2
EDELLISET TOTEUMAT	Työtyytyväisyyskyselyn yleisarvosana vuonna 2012 3,1
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Terve kuntatalous
TAVOITE 2014	Toimiva suunnittelu- ja raportointityöväline
TAVOITE 2016	Toimiva taloudenohjaus- ja raportointijärjestelmä
TOIMENPIDE	Järjestelmän hankinta ja toimintaprosessien uudistaminen, käyttöönotto ja koulutus
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Uusi toimiva suunnitteluohjelma käytössä 30.6.2014
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

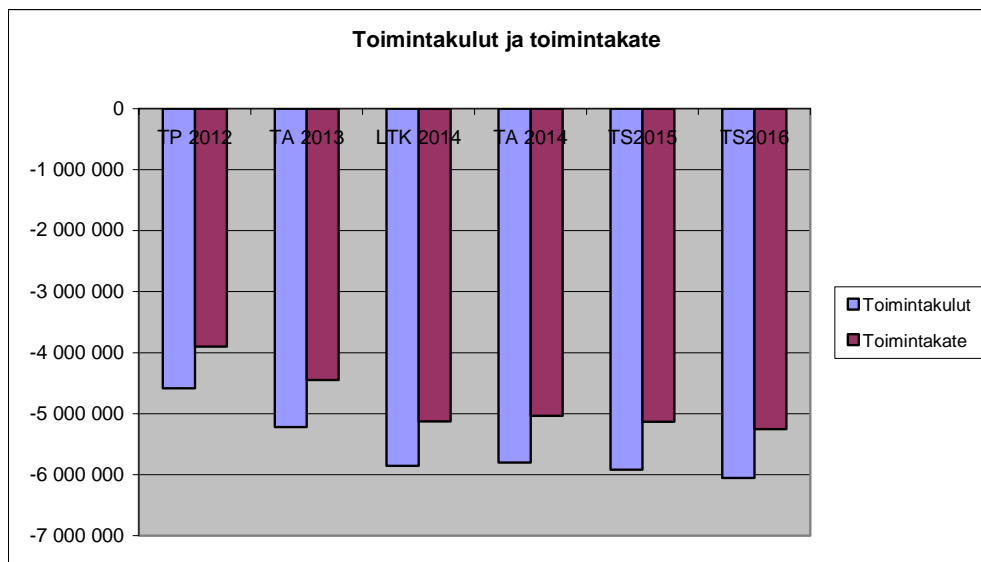

Tuloslaskelma - sisäiset ja ulkoiset

Hallinto ja talous - tulosalue

	TP 2012	TA 2013	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
					TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	687 171	773 719	725 960	765 960	-1,0	781	799
Myyntituotot	135 415	91 000	90 840	90 840	-0,2		
Maksutuotot	61 563	48 000	47 000	47 000	-2,1		
Tuet ja avustukset	320 853	314 719	468 120	468 120	48,7		
Vuokrat	1 381						
Muut toimintatuotot	167 959	320 000	120 000	160 000	-50,0		
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	4 585 789	5 220 355	5 855 333	5 800 064	11,1	5 916	6 052
HENKILÖSTÖKULUT	1 295 074	1 290 067	1 360 405	1 350 136	4,7		
Asiakaspalvelujen ostot	0	92 808	82 000	82 000	-11,6		
Palvelujen ostot	3 131 188	3 709 933	3 928 291	3 883 291	4,7		
Aineet ja tarvikkeet	44 819	41 000	42 350	42 350	3,3		
Avustukset	5 000	5 000	5 000	5 000	0,0		
Vuokrat	98 265	80 697	436 437	436 437	440,8		
Muut toimintakulut	11 443	850	850	850	0,0		
TOIMINTAKATE	-3 898 618	-4 446 636	-5 129 373	-5 034 104	13,2	-5 135	-5 253
Suunnitelman mukaiset pois	121 257	152 850	299 524	299 524	96,0	445	514
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
TILIKAUDEN TULOS	-4 019 875	-4 599 486	-5 428 897	-5 333 628	16,0	-5 580	-5 767

Tulosalueeseen sisältyy myös tukipalvelujen ostot Taitoalta ja Tieralta

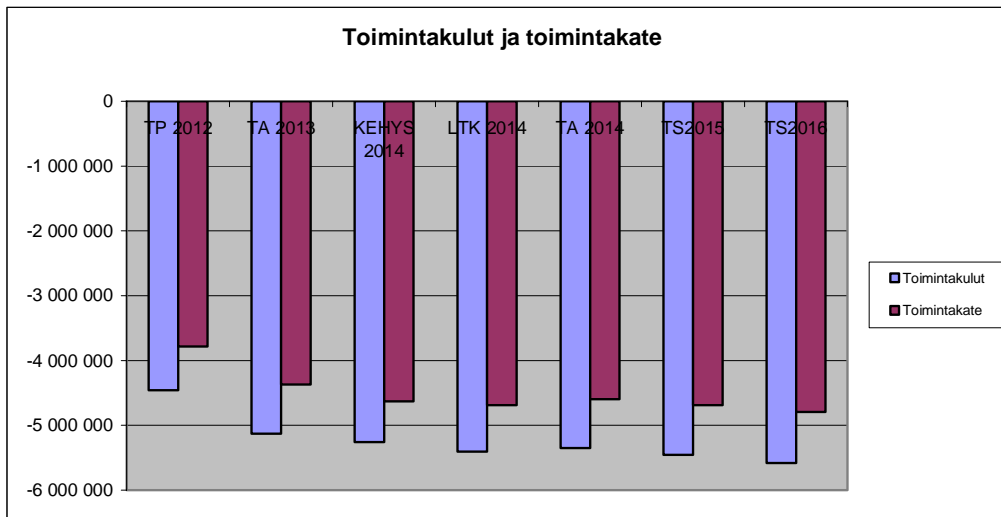

Tuloslaskelma - ulkoiset

Hallinto ja talous - tulosalue

	TP 2012	TA 2013 muutettu	KEHYS	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
			2014			TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	674 600	757 719	628 000	713 960	753 960	-0,5	769	787
Myyntituotot	135 415	91 000		90 840	90 840	-0,2		
Maksutuotot	48 992	32 000		35 000	35 000	9,4		
Tuet ja avustukset	320 853	314 719		468 120	468 120	48,7		
Vuokrat	1 381							
Muut toimintatuotot	167 959	320 000		120 000	160 000	-50,0		
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	4 459 894	5 128 783	5 257 000	5 404 395	5 349 126	4,3	5 456	5 582
HENKILÖSTÖKULUT	1 295 074	1 290 067		1 360 405	1 350 136	4,7		
Asiakaspalvelujen ostot	0	92 808		82 000	82 000	-11,6		
Palvelujen ostot	3 091 864	3 685 758		3 902 790	3 857 790	4,7		
Aineet ja tarvikkeet	44 598	41 000		42 350	42 350	3,3		
Avustukset	5 000	5 000		5 000	5 000	0,0		
Vuokrat	11 914	13 300		11 000	11 000	-17,3		
Muut toimintakulut	11 444	850		850	850			
TOIMINTAKATE	-3 785 294	-4 371 064	-4 629 000	-4 690 435	-4 595 166	5,1	-4 687	-4 795
Suunnitelman mukaiset	121 257	152 850		299 524	299 524	96,0	445	514
Satunnaiset tuotot								
Satunnaiset kulut								
TILIKAUDEN TULOS	-3 906 551	-4 523 914	-4 629 000	-4 989 959	-4 894 690	8,2	-5 132	-5 309

Tulosalueeseen sisältyy myös tukipalvelujen ostot Taitoalta ja Tieralta

Aterian ja puhdistuksen tulosalue

Ateria-, puhdistus- ja kuljetuspalvelu järjestää palveluita Vihdin kunnalle ja Peruskuntayhtymä Karviaiselle. Vuonna 2014 palvelutuotteiden määrä on 1 769 000 ateriatuotetta ja 85 776 puhdistustuotetta (m²) ja sopimusajoa oli 41 tuntia / päivässä.

Toiminnan operatiivinen johtaminen tapahtuu seitsemällä palvelualueella, jota kutakin johtaa työnjohtaja.

Uusi Ojakkalan päiväkotitoiminta, laajeneva Myrskylänmäen päiväkotitoiminta ja uusi Haimoon koulu vaativat palveluiden uudelleen organisoinnin kohteissa. Lisäksi on varauduttu kahden päiväkotiryhmän käynnistämiseen.

Nummelanharjunkoulun ja lukion pääruokalajien valmistus tapahtuu Pohjoisessa suurkeittiössä (VYK) edelleen vuonna 2014. Ateriapalvelussa valmistetaan aterioita neljässä keittiössä ja kolmesta niistä toimitetaan ateriat 25 palvelukeittiöön. Henkilöstön ammatilliseen osaamiseen panostetaan, kannustetaan suorittamaan ympäristöpassi ja ravitsemuspassi. Ateriapalvelu jatkaa kouluruokadiplomien hakemista yhdessä koulujen kanssa ja haluaa näin nostaa kouluaterian arvostusta.

Puhdistuspalvelu toimii n. 70 kiinteistössä. Puhdistuspalvelu vahvistaa ammattimaista toimintatapaa huolehtimalla henkilöstön osaamisesta. Puhtaustasonlaatua seurataan laatuarviointilomakkeilla. Talousarvioissa ei ole varauduttu erikseen sisäilmaongelmien tehostettuihin puhdistuksen kustannuksiin.

Kuljetuspalvelut järjestetään ostopalvelun Helsingin KTK:lta seitsemällä eripituisella reitillä.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoivat kuntalaiset
TAVOITE 2014	Asiakastyytyväisyys pidetään hyvällä tasolla
TAVOITE 2016	Asiakastyytyväisyys pidetään kohtuullisella tasolla
TOIMENPIDE	Noudatetaan palvelusopimusten laatutasoa. Vahvistetaan ammattimaista toimintatapaa ja hyvää asiakaspalvelua. Ohjeistetaan poikkeavissa / muuttuvissa tilanteissa asiakasta ja henkilöstöä.
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI	Ateriapalvelun asiakastyytyväisyys 2,8–3,2 keskiarvo (1-4)
TAVOITETASO	Puhdistuspalvelun asiakastyytyväisyys 2,8–3,2 keskiarvo (1-4)
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

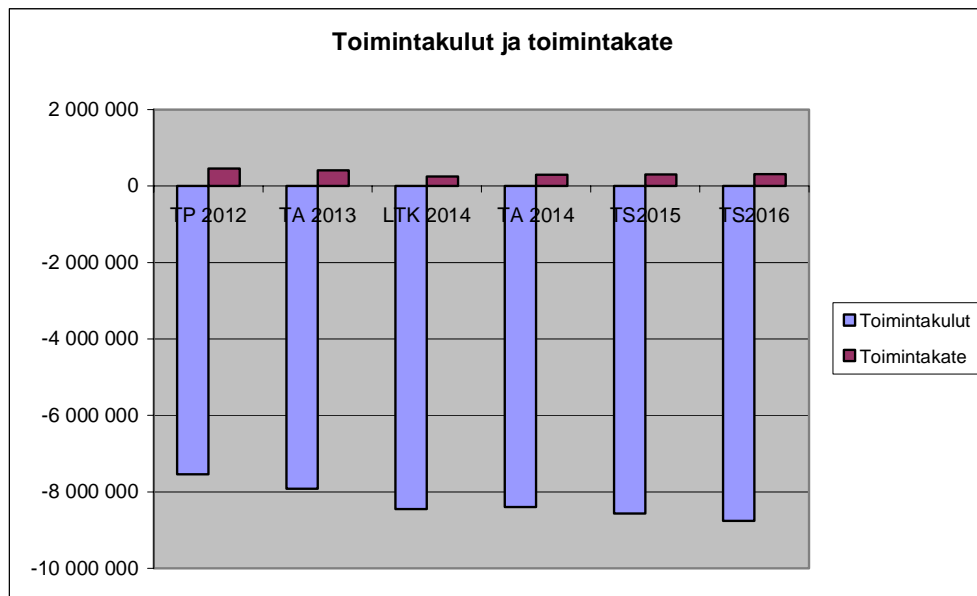
KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Huolehtiva ja houkutteleva työnantaja
TAVOITE 2014	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö
TAVOITE 2016	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö
TOIMENPIDE	Perehdyttämistapahtuman vahvistaminen opastuksella Ammatillisesta täydennyskoulutuksesta huolehtiminen Työhyvinvoinnin parantaminen (keskustelut, osallistumismahdollisuudet työn kehittämiseen, kerätään ideoita)
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Lyhyiden sairauspoissaolojen määrä ei nouse edellisestä vuodesta (vuonna 2012, 1,90) Koulutuspäiviä yli 1 päivä / henkilö / vuosi Työtyytyväisyyskyselyn tulos 2,95 (vuonna 2012, 2,93)
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Terve kuntatalous
TAVOITE 2014	Sopeutetaan palvelutoiminta talousarvion mukaiseksi.
TAVOITE 2016	Sopeutetaan palvelutoiminta talousarvion mukaiseksi
TOIMENPIDE	Seurataan meno- ja tuloeriä, muutetaan palveluntasoa tai palvelun toteuttamistapaa. Neuvotellaan muutoksista asiakkaiden kanssa.
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Toiminta on sopeutettu talousarvioon kyllä / ei
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

Tuloslaskelma - sisäiset ja ulkoiset

Ateria ja puhdistus - tulosalue

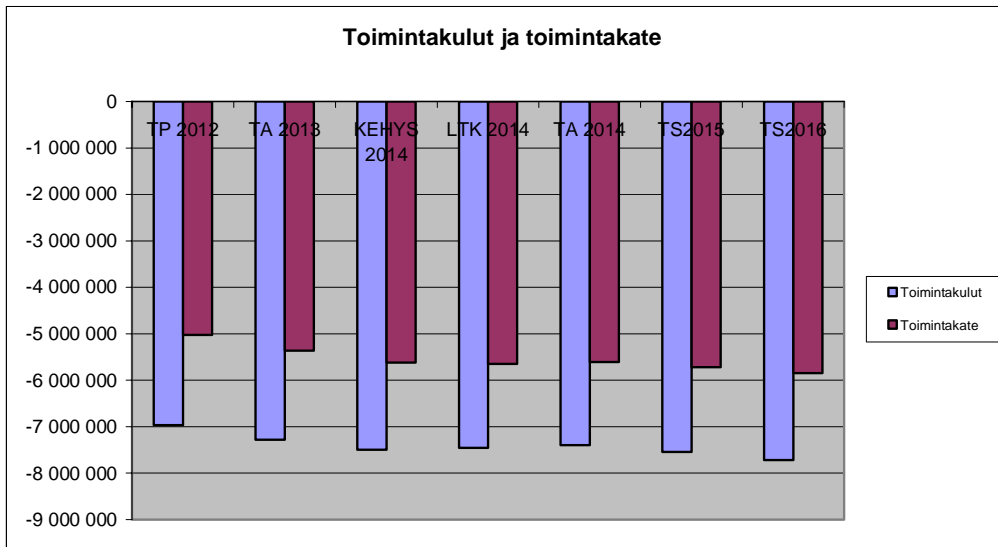
	TP 2012	TA 2013	LTK 2014	TA 2014	TA 2013 TA2014,%	TS2015	TS2016
TOIMINTATUOTOT	7 992 689	8 327 396	8 703 589	8 689 265	4,3	8 863	9 067
Myyntituotot	7 787 219	8 160 396	8 504 688	8 490 364	4,0		
Maksutuotot	204 787	167 000	170 841	170 841	2,3		
Tuet ja avustukset			28 060	28 060			
Vuokrat							
Muut toimintatuotot	683						
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	7 536 312	7 918 571	8 452 710	8 394 617	6,0	8 563	8 759
HENKILÖSTÖKULUT	4 355 264	4 730 082	4 754 772	4 696 679	-0,7		
Asiakaspalvelujen ostot							
Palvelujen ostot	701 719	631 145	682 177	682 177	8,1		
Aineet ja tarvikkeet	1 910 388	1 919 453	2 016 030	2 016 030	5,0		
Avustukset							
Vuokrat	568 715	637 891	999 731	999 731	56,7		
Muut toimintakulut	226						
TOIMINTAKATE	456 377	408 825	250 879	294 648	-27,9	301	307
Suunnitelman mukaiset pois	183 084	97 097	114 991	114 991	18,4	200	268
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
TILIKAUDEN TULOS	273 293	311 728	135 888	179 657	-42,4	101	39

Tuloslaskelma - ulkoiset

Ateria ja puhdistus - tulosalue

	TP 2012	TA 2013 muutettu	KEHYS	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
			2014			TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	1 944 924	1 919 362	1 874 000	1 804 970	1 790 646	-6,7	1 826	1 868
Myyntituotot	1 739 454	1 752 362		1 606 069	1 591 745	-9,2		
Maksutuotot	204 787	167 000		170 841	170 841			
Tuet ja avustukset				28 060	28 060			
Vuokrat								
Muut toimintatuotot	683							
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	6 968 501	7 281 570	7 496 000	7 453 413	7 395 320	1,6	7 543	7 717
HENKILÖSTÖKULUT	4 355 264	4 730 082		4 754 772	4 696 679	-0,7		
Asiakaspalvelujen ostot								
Palvelujen ostot	701 023	629 815		680 311	680 311	8,0		
Aineet ja tarvikkeet	1 910 388	1 919 453		2 016 030	2 016 030	5,0		
Avustukset								
Vuokrat	1 600	2 220		2 300	2 300			
Muut toimintakulut	226							
TOIMINTAKATE	-5 023 577	-5 362 208	-5 622 000	-5 648 443	-5 604 674	4,5	-5 717	-5 848
Suunnitelman mukaiset	183 084	97 097		114 991	114 991	18,4	200	268
Satunnaiset tuotot								
Satunnaiset kulut								
TILIKAUDEN TULOS	-5 206 661	-5 459 305	-5 622 000	-5 763 434	-5 719 665	4,8	-5 917	-6 116

SIVISTYSKESKUS

Sivistyskeskus

Sivistyskeskuksen talousarvio vuodelle 2014 on valmisteltu kahdesta näkökulmasta: mitä palvelujen järjestäminen edellyttää sekä millaisia säästökohteita tai vaihtoehtoisia palvelutuotannon muotoja voidaan toteuttaa.

Varhaiskasvatuksen tulosalueella rakenteellisena uudistuksena pyritään jatkamaan henkilöstön vuosilomien keskittämistä kesäaikaan, jolloin vanhemmilla on oikeus maksuhuojennukseen. Henkilöstön työhyvinvointia ja työssäjaksamista edistetään kehittämällä työtilojen työergonomiaa. Sekä varhaiskasvatus että koulutus pitävät tärkeänä, että koulujen ja päiväkotien pihakalusteita uusitaan suunnitelmallisesti, koska lasten päiväaikaisella liikkumisella on pitkäkantoinen vaikutus lasten ja nuorten hyvinvointiin.

Varhaiskasvatuksen vaihtoehtoisia järjestämistapoja kehitetään edelleen ja yksityisen päivähoidon osuutta pyritään lisäämään. Kunnassa on runsaat 200 lasta yksityisessä päivähoitossa, jota järjestetään päiväkodissa, perhepäivähoitossa ja lapsen kotona tapahtuvana perhepäivähoitona.

Koulutuksen tulosalueella palvelujen järjestäminen ja toteuttaminen edellyttävät panostusta tieto- ja viestintätekniiikan laitteiden hankintaan ja henkilöstön tieto- ja viestintätekniiikan täydennyskoulutuksen järjestämiseen. Ylioppilaskirjoitukset muuttuvat asteittain sähköiseen muotoon, mikä vaikuttaa siihen, että lukiolaisilla tulee olla käytössään sellaiset laitteet, joilla osallistutaan ylioppilaskirjoituksiin. Tieto- ja viestintätekniiikan hyödyntäminen opetuksessa tarvitsee laitteiden lisäksi toimivan ja riittävän tehokkaan verkon kunnan kaikissa toimipisteissä sekä verkon ja laitteiden ylläpidosta aiheutuvien kustannusten resursoinnin.

Perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmat uudistuvat ja uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2016. Talousarvioon on varattu määräraha oppiainekohtaiseen työskentelyyn. Opetussuunnitelman pohjana on valtioneuvoston asetuksen (28.6.2012) säätämä tuntijako, jonka mukaan vähimmäistuntimäärä on 222 tuntia.

Koulutuksen tulosalueella rakenteellisia uudistuksia voidaan toteuttaa opetukseen käytettävän tuntikehyksen ja ohjaajaresurssin uudelleen järjestelyllä. Vihdin kunnassa opetusryhmien oppilasmäärät ylittävät 25 oppilaan määrän vain muutamissa tapauksissa, pääsääntöisesti ryhmäkoot ovat alle 20 oppilasta. Lukuvuosisuunnitelmien yhteydessä laaditaan tilastot koulukohtaisista oppilasmääristä opetusryhmätasolla sekä koulukohtaisesta tuntikehyksestä sekä opettajakunnan virkarakenteesta.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen tulosalueella kehitetään kirjaston henkilöstörakennetta siten, että kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtajan nimike muutetaan kirjastotoimenjohtajaksi.

Liikuntapalvelun ensisijaisena tehtävänä on tukea kuntapäämäärän ”Hyvinvoivat kuntalaiset” tavoitteen saavuttamista.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on toteuttaa toimintaa, joka tukee nuorten kasvua ja itsenäistymistä. Nuorisopalveluissa kehitetään erilaisia keinoja nuorisotakuun toteuttamiseksi ja nuorten työllisyyden edistämiseksi. Perusnuorisotyössä panostetaan

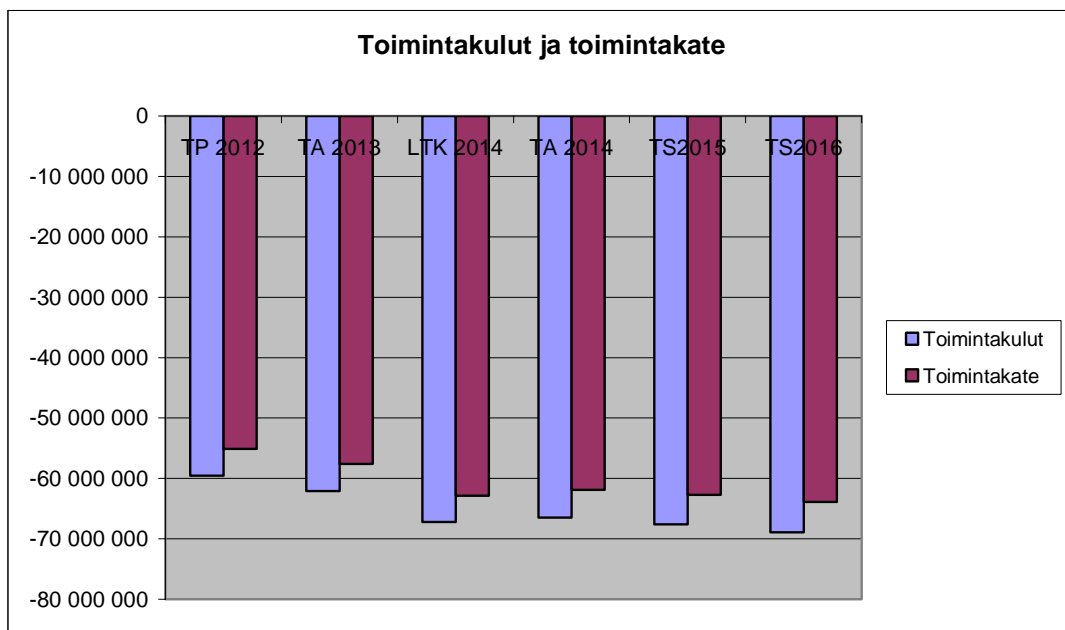
laadukkaiden vapaa-aikapalveluiden tuottamiseen ja ennaltaehkäisevään toimintaan, jotta korjaavan työn osuus vähenisi tulevaisuudessa.

Sivistyskeskuksen investoinnit on koottu talousarviokirjan investointiosaan.

Tuloslaskelma - sisäiset ja ulkoiset

Sivistyskeskus

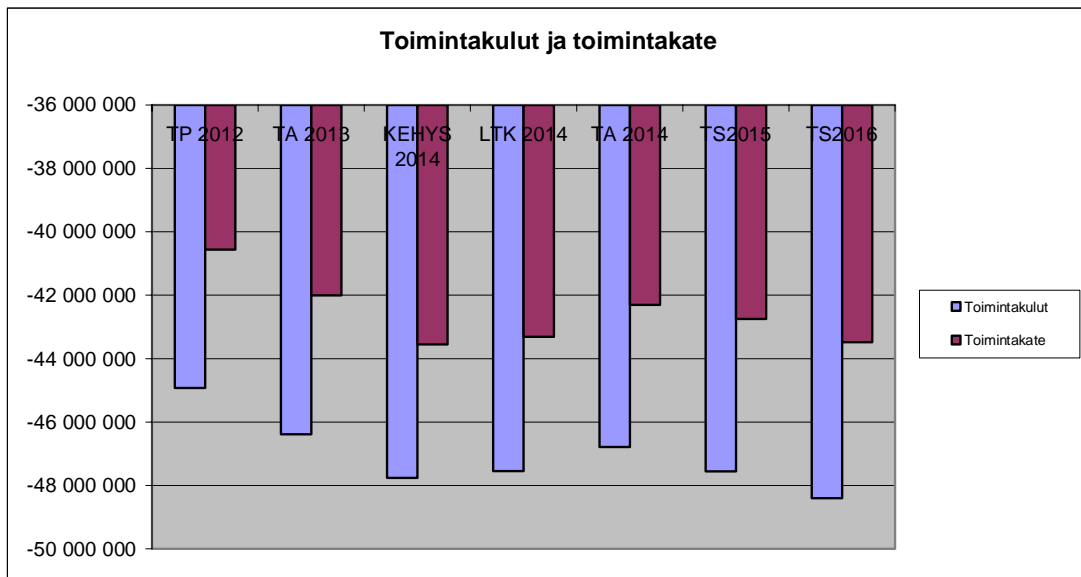
	TP 2012	TA 2013	LTK 2014	TA 2014	TA 2013 TA2014,%	TS2015	TS2016
		muutettu					
TOIMINTATUOTOT	4 477 587	4 474 710	4 332 010	4 580 010	2,4	4 912	5 025
Myyntituotot	804 520	710 190	683 790	710 790	0,1		
Maksutuotot	2 727 289	2 838 800	2 928 500	2 938 500	3,5		
Tuet ja avustukset	711 512	768 500	551 500	757 500	-1,4		
Vuokrat	152 031	105 220	116 220	116 220	10,5		
Muut toimintatuotot	82 235	52 000	52 000	57 000	9,6		
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0			
TOIMINTAKULUT	59 572 738	62 069 164	67 215 684	66 456 088	7,1	67 621	68 926
HENKILÖSTÖKULUT	34 773 069	36 193 498	37 357 655	36 555 259	1,0		
Asiakaspalvelujen ostot	1 154 702	1 111 000	1 119 000	1 119 000	0,7		
Palvelujen ostot	9 288 351	9 779 047	10 406 743	10 446 743	6,8		
Aineet ja tarvikkeet	1 196 941	1 054 615	1 091 836	1 081 836	2,6		
Avustukset	4 317 339	4 545 700	4 348 200	4 361 000	-4,1		
Vuokrat	8 721 853	9 344 254	12 847 100	12 847 100	37,5		
Muut toimintakulut	120 483	41 050	45 150	45 150	10,0		
TOIMINTAKATE	-55 095 151	-57 594 454	-62 883 674	-61 876 078	7,4	-62 710	-63 902
Suunnitelman mukaiset pois	306 613	345 757	319 675	319 675	-7,5	342	321
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0			
Satunnaiset kulut	0	0	0	0			
TILIKAUDEN TULOS	-55 401 764	-57 940 211	-63 203 349	-62 195 753	7,3	-63 052	-64 223

Tuloslaskelma - ulkoiset

Sivistyskeskus

	TP 2012	TA 2013 muutettu	KEHYS	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
			2014			TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	4 366 344	4 386 440	4 213 000	4 235 140	4 483 140	2,2	4 813	4 923
Myyntituotot	780 719	658 790		625 790	652 790			
Maksutuotot	2 707 454	2 838 800		2 928 500	2 938 500	3,5		
Tuet ja avustukset	711 512	768 500		551 500	757 500	-1,4		
Vuokrat	85 331	68 350		77 350	77 350	13,2		
Muut toimintatuotot	81 328	52 000		52 000	57 000	9,6		
Valmistus omaan käyttöön	0	0		0	0			
TOIMINTAKULUT	44 924 097	46 387 988	47 763 000	47 547 361	46 787 765	0,9	47 560	48 403
HENKILÖSTÖKULUT	34 773 068	36 193 498		37 357 655	36 555 259	1,0		
Asiakaspalvelujen ostot	1 154 702	1 111 000		1 119 000	1 119 000	0,7		
Palvelujen ostot	3 272 510	3 376 235		3 513 590	3 553 590	5,3		
Aineet ja tarvikkeet	1 196 787	1 054 615		1 091 836	1 081 836	2,6		
Avustukset	4 317 339	4 545 700		4 348 200	4 361 000	-4,1		
Vuokrat	89 208	65 890		71 930	71 930	9,2		
Muut toimintakulut	120 483	41 050		45 150	45 150	10,0		
TOIMINTAKATE	-40 557 753	-42 001 548	-43 550 000	-43 312 221	-42 304 625	0,7	-42 747	-43 480
Suunnitelman mukaiset	306 613	345 757		319 675	319 675	-7,5	342	321
Satunnaiset tuotot	0	0		0	0			
Satunnaiset kulut	0	0		0	0			
TILIKAUDEN TULOS	-40 864 366	-42 347 305	-43 550 000	-43 631 896	-42 624 300	0,7	-43 089	-43 801

Varhaiskasvatuksen tulosalue

Vuonna 2014 alle kouluikäisiä lapsia on 2887 väestösuunnitteen mukaan 1,5 % kasvulla. Ojakkalan uusi päiväkotito, Myrskylänmäen päiväkodin laajennus ja Haimoon koulu ja päiväkotito otetaan käyttöön syksyllä 2014. Haimoon päiväkotito laajenee yhdellä lapsiryhmällä. Nummelassa varaudutaan kahteen uuteen päiväkotiryhmään vuonna 2014.

Perhepäivähoito pyritään säilyttämään vähintään nykyisessä laajuudessa ja uusia perhepäivähoitajia rekrytoidaan. Koko kunnan alueen vuorohoito toteutetaan Pajuniityn päiväkodissa. Vuorohoitoa tarvitsevien lasten määrän arvioidaan pysyvän vuoden 2013 tasolla. Ruotsinkielinen päiväkotito Daghemmet Aleksandra toimii kunnallisena päiväkotina.

Erityisvarhaiskasvatuksessa tehdään ennaltaehkäisevää työtä. Alueelliset erityislastentarhanopettajat työskentelevät lapsiryhmissä ja yksittäisten lasten kanssa. He tekevät yhteistyötä vanhempien ja lasta hoitavien eri tahojen kanssa sekä antavat konsultaatioapua henkilökunnalle. Alueellisia erityislastentarhanopettajan työsuhteita on neljä.

Avoimen varhaiskasvatuksen palveluja on Pajuniityn ja Otalammen päiväkodeissa. Varhaiskasvatuskerhojen piirissä on noin 65 lasta. Avoimet päiväkodit tarjoavat toimintaa myös lapsille ja heidän vanhemmilleen aamu- ja iltapäivisin ja tätä toimintaa laajennetaan tilojen ja henkilöstöresurssien sallimissa rajoissa.

Yksityisen hoidon tuen hoitoraha on 171,40 €/lapsi kuukaudessa ja tulosidonnainen hoitolisä on 144,14 €/lapsi kuukaudessa. Yksityisen hoidon tuen kuntalisää maksetaan kokopäivähoidosta yksityisessä päiväkodissa alle 3-vuotiaasta lapsesta 520€/kk, yli 3-vuotiaasta 323 €/kk ja yksityisessä päiväkodissa suoritettavasta maksuttomasta esiopetuksesta + päivähoidosta 505 €/kk, yksityisessä päiväkodissa suoritettavasta pelkästä maksuttomasta esiopetuksesta 370 €/kk, perhepäivähoidosta hoitajan kotona 170 €/kk, lapsen kotona tapahtuvasta perhepäivähoidosta 220 €/kk. Yksityisen hoidon tuen kuntalisän maksatuksen hoitaa Kela. Yksityisen päivähoidon viranomaisvalvonnasta vastaavat perhepäivähoidon johtajat. Yksityisen päivähoidon määrää pyritään lisäämään Vihdissä.

Kotihoidon tuen hoitoraha on 336,67 €/kk yhdestä alle 3-vuotiaasta lapsesta, muista alle 3-vuotiaista sisaruksista kustakin 100,76 €/kk ja yli 3-vuotiaista alle kouluikäisistä sisaruksista 64,77 e/kk. Tulosidonnainen hoitolisä on 180,17 €/kk. Kotihoidon tuen kuntalisää (Vihti-lisää) maksetaan 200 €/kk 28.2.2014 asti ja 1.3.2014 alkaen 150 €/kk alle 2-vuotiaista lapsista perheille, joissa perheen kaikista lastenhoidon tukeen oikeuttavista lapsista maksetaan kotihoidon tukea. Kotihoidon tuen piirissä olevista lapsista ei makseta kuntalisää, mikäli perheelle maksetaan vanhempainpäivärahaa. Kotihoidon tuen kuntalisän maksatuksen hoitaa Kela.

Varhaiskasvatuksessa jatketaan Helsingin yliopiston ja Valo ry:n kanssa yhteistyössä lasten liikunnallisen orientaation hanketta.

Karviaisen kanssa yhteistyössä huomio kiinnitetään lasten tunnesäätelyyn ja käyttäytymisen pulmiin kärkitavoitteena seuraavan kolmen vuoden ajan.

Tieto ja viestintätekniikkaa hyödynnetään esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa.

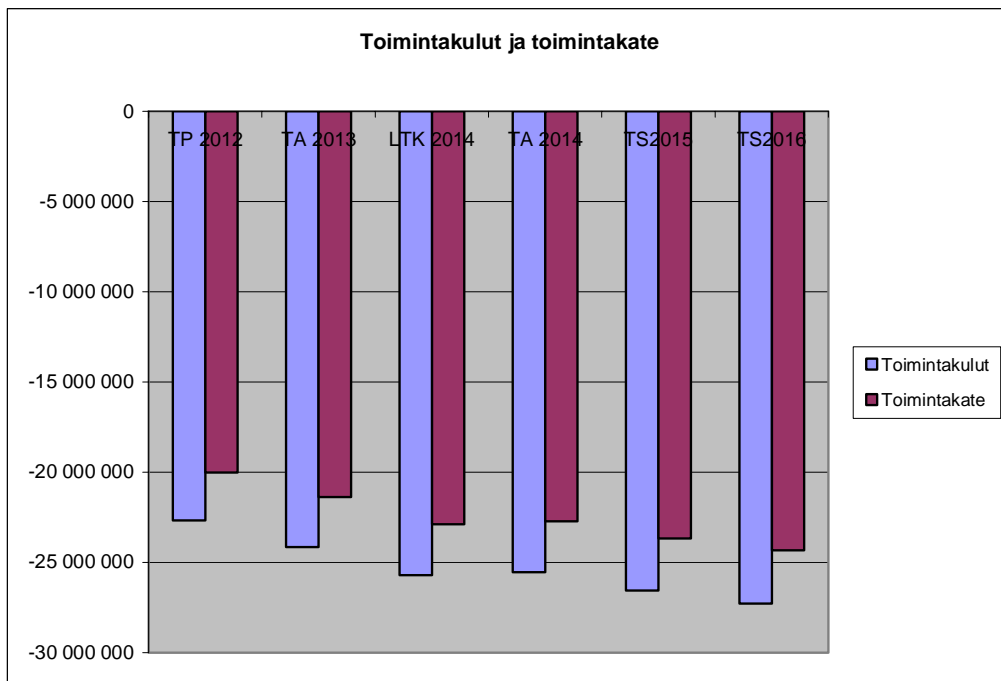
KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoivat kuntalaiset
TAVOITE 2014	Päivähoidon täyttöaste 95 %
TAVOITE 2016	Päivähoidon täyttöaste 98 %
TOIMENPIDE	Päivähoitopaikkoja täytettäessä käytetään yhtenäisiä kertoimia. Lapsiryhmien suunnittelussa huomioidaan esimerkiksi lasten hoidon tarve ja tuen tarpeet.
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Täyttöastetta seurataan jokaisessa yksikössä yhtenäisiä kertoimia käyttäen.
EDELLISET TOTEUMAT	2012 94,88 %
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoivat kuntalaiset
TAVOITE 2014	Yhteisöllistä vuorovaikutusta vahvistetaan kasvatusyhteisöissä ja laaditaan yksiköissä toimintasuunnitelma.
TAVOITE 2016	Vuonna 2013 toteutettu henkilöstökysely toistetaan ja tulostavoite on 3,5 asteikolla 1-4
TOIMENPIDE	Syksyllä 2013 toteutetun henkilöstökyselyn tulosten pohjalta laaditaan yksiköissä toimintasuunnitelmat jatkotoimista, kuinka yhteisöllistä vuorovaikutusta vahvistetaan kasvatusyhteisöissä.
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Jokaisessa yksikössä on kartoitettu yhteisöllisen vuorovaikutuksen tilanne ja laaditaan toimintasuunnitelma vuoden 2014 loppuun mennessä.
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

Tuloslaskelma - sisäiset ja ulkoiset

Varhaiskasvatus - tulosalue

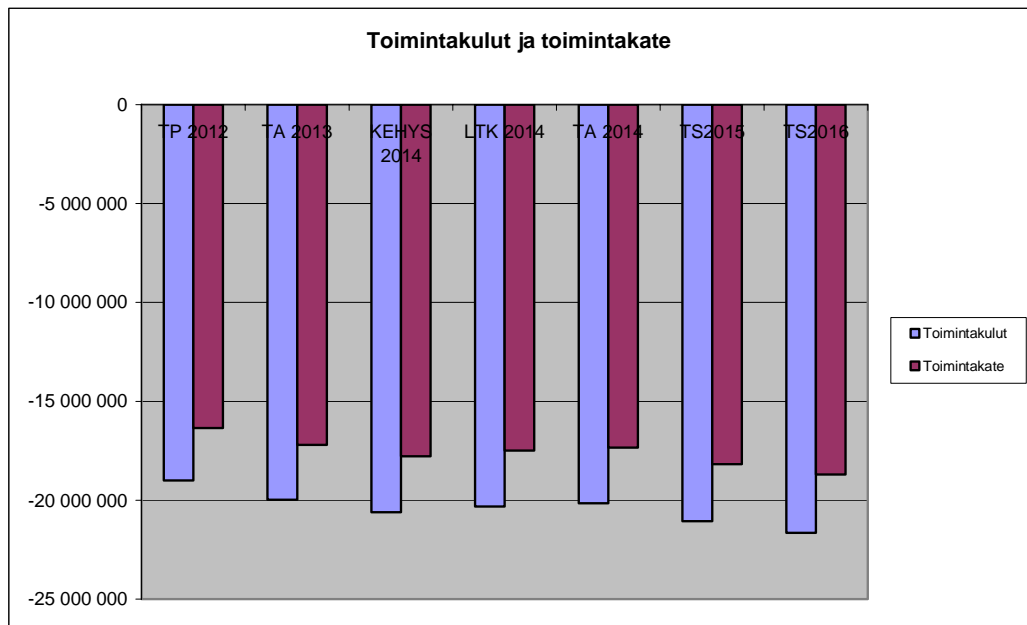
	TP 2012	TA 2013	LTK 2014	TA 2014	TA 2013 TA2014,%	TS2015	TS2016
		muutettu					
TOIMINTATUOTOT	2 650 359	2 768 300	2 825 000	2 825 000	2,0	2 882	2 948
Myyntituotot	183 232	175 000	172 000	172 000			
Maksutuotot	2 440 589	2 593 300	2 653 000	2 653 000	2,3		
Tuet ja avustukset	20 290						
Vuokrat	1 304						
Muut toimintatuotot	4 944						
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	22 670 312	24 150 900	25 707 055	25 548 857	5,8	26 560	27 271
HENKILÖSTÖKULUT	14 036 474	14 884 081	15 349 945	15 201 747	2,1		
Asiakaspalvelujen ostot	99 892	75 000	78 000	78 000	4,0		
Palvelujen ostot	2 665 746	2 953 175	3 214 976	3 214 976	8,9		
Aineet ja tarvikkeet	213 917	195 385	221 690	211 690	8,3		
Avustukset	4 052 161	4 255 000	4 065 000	4 065 000	-4,5		
Vuokrat	1 529 327	1 771 859	2 757 444	2 757 444	55,6		
Muut toimintakulut	72 795	16 400	20 000	20 000	22,0		
TOIMINTAKATE	-20 019 953	-21 382 600	-22 882 055	-22 723 857	6,3	-23 678	-24 323
Suunnitelman mukaiset pois	54 120	92 092	114 766	114 766	24,6	156	143
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
TILIKAUDEN TULOS	-20 074 073	-21 474 692	-22 996 821	-22 838 623	6,4	-23 295	0

Tuloslaskelma - ulkoiset

Varhaiskasvatus - tulosalue

	TP 2012	TA 2013 muutettu	KEHYS	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
			2014			TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	2 649 674	2 768 300	2 825 000	2 825 000	2 825 000	2,0	2 882	2 948
Myyntituotot	183 232	175 000		172 000	172 000			
Maksutuotot	2 440 589	2 593 300		2 653 000	2 653 000	2,3		
Tuet ja avustukset	20 290							
Vuokrat	619							
Muut toimintatuotot	4 944							
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	19 005 067	19 970 376	20 604 000	20 315 745	20 157 547	0,9	21 061	21 645
HENKILÖSTÖKULUT	14 036 473	14 884 081		15 349 945	15 201 747	2,1		
Asiakaspalvelujen ostot	99 892	75 000		78 000	78 000	4,0		
Palvelujen ostot	520 849	533 230		569 830	569 830	6,9		
Aineet ja tarvikkeet	213 917	195 385		221 690	211 690	8,3		
Avustukset	4 052 161	4 255 000		4 065 000	4 065 000	-4,5		
Vuokrat	8 980	11 280		11 280	11 280	0,0		
Muut toimintakulut	72 795	16 400		20 000	20 000	22,0		
TOIMINTAKATE	-16 355 393	-17 202 076	-17 779 000	-17 490 745	-17 332 547	0,8	-18 179	-18 697
Suunnitelman mukaiset	54 120	92 092		114 766	114 766	24,6	156	143
Satunnaiset tuotot								
Satunnaiset kulut								
TILIKAUDEN TULOS	-16 409 513	-17 294 168	-17 779 000	-17 605 511	-17 447 313	0,9	-17 796	0

Koulutuksen tulosalue

Vihdin kunta on mukana Kuumakuntien tieto- ja viestintätekniiikan hankkeessa, joka päättyy vuoden 2014 lopussa. Hankkeen kautta on järjestetty täydennyskoulutusta opettajakunnalle. Kuluvana lukuvuonna toteutetaan hankkeen rahoituksella muun muassa liikunnallinen TVT-pilotointi Kuoppanummen koulussa, MOPOJOPO-pilotointi Vihdin yhteiskoulussa sekä eräitä muita pilotointeja. Vuoden 2014 aikana kouluissa otetaan käyttöön TVT- hankkeen kautta kehitetty oppimisympäristö.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen uudet opetussuunnitelmat tulevat edellyttämään tieto- ja viestintätekniiikan hyödyntämistä opetuksessa. Tavoitteena on saada koulujen luokat varusteltua riittävällä laitteistolla. Tämä edellyttää myös toimivia ja riittävän tehokkaita verkkoja kaikissa kunnan toimipisteissä. Ylioppilaskirjoitukset muuttuvat lähivuosina sähköisesti toteutettaviksi. Opiskelijoilla tulee olla käytössään sellaiset laitteet, jotka soveltuvat ylioppilaskirjoituksiin. Koulutuksen tarvitsemiin tieto- ja viestintätekniiikan laitteisiin on talousarvion investointiosuuteen varattu määräraha, jolla pyritään varustelemaan noin 30 luokkaa riittävällä audiovisuaalisella välineistöllä sekä jolla tuetaan lukiolaisten ylioppilaskirjoituksissa ja opiskelussa käytettävien laitteiden hankintaa.

Perusopetuksen opetussuunnitelman uudistus tuo merkittäviä muutoksia tuntijakoon lukuvuoden 2016-2017 alussa. Valtioneuvoston 28.6.2012 hyväksymän asetuksen mukaisesti oppilaan vähimmäistuntimäärä perusopetuksen aikana on 222 tuntia. Lisäksi tuntijakoon sisältyy ruotsin kielen opiskelun aloittaminen 6 vuosiluokalla. Muutokset tuntijakoon on otettava huomioon jo nyt virkasuunnittelussa sekä kuntatasolla on päätettävä järjestetäänkö opetus vuosiluokkatasoisena vai yhdysluokkaopetuksena.

Joustavan perusopetuksen opetusryhmä JOPO toimii Vihdissä toista lukuvuotta. Hoidollispedagogisen luokan eli HOPEN toiminta selvitetään maaliskuun 2014 loppuun mennessä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta tekee HOPEN jatkosta päätöksen tehdyn selvityksen perusteella ja esittää päätöksen edelleen kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Vihdissä toimii kaksi lastensuojelulaitosta, joissa järjestetään perusopetusta. Oppilaiden kotikunnilta laskutetaan vuosittain keskimääräiset kustannukset läsnäolopäivien mukaan.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätöksen (8.10.2013 § 54) mukaisesti Vihdin kunnan kouluverkkoa tutkitaan eri näkökulmista: opetussuunnitelman vaatimukset, Vihdin kunnan rakenteellinen kehittyminen ja koulukiinteistöjen kunto. Lisäksi otetaan tarkasteluun investointisuunnitelma uudisrakennuksista, perusparannuksista ja koulujen tilavaatimuksista, taloudelliset vaikutukset sekä kevyen liikenteen väylien suunnitelmallinen kehittäminen. Koko koulu- ja palveluverkko selvitetään vuonna 2014 ja muutokset tehdään aikaisintaan 1.8.2016 erillisten päätösten pohjalta.

Lukuvuoden 2014 - 2015 suunnittelussa pyritään opetuksen järjestämisen kannalta tarkoituksen mukaisiin, mutta taloudellisiin ratkaisuihin. Niin tuntikehys- kuin ohjaajaresurssin jakoperusteita uudistetaan.

Koulutuksen strategian valmistelu on aloitettu vuonna 2012 ja sen valmistelu jatkuu kunnan strategiatyön ja opetussuunnitelmauudistuksen kanssa samanaikaisesti. Alla on koulutuksen kehittämissuunnitelma tuleville lukuvuosille:

2013-2014

- laatukriteerityö sisältyy koulujen vuosittain laatimaan toimintasuunnitelmaan: lautakunta hyväksyy toimintasuunnitelmat lokakuussa 2013, koulut arvioivat toimintasuunnitelmien toteutumista keväällä 2014 ja tästä arvioinnista esitetään kooste lautakunnalle kesäkuussa 2014
- TVT- hankkeen kautta järjestetään täydennyskoulutusta sekä uutta opetusteknologiaa hyödynnetään opetuksessa sekä osallistutaan erilaisiin pilottihankkeisiin, lisäksi oppimisympäristö otetaan käyttöön vuoden 2014 aikana

2014-2015

- opetussuunnitelman uudistamistyö jatkuu ja opettajille järjestetään siihen liittyvää koulutusta

2015-2016

- opetussuunnitelman uudistustyö jatkuu ja opettajille järjestetään siihen liittyvää koulutusta

2016-2017

- 1.8. 2016 uusi opetussuunnitelma käyttöön
- sähköiset ylioppilaskirjoitukset

Perusopetus

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoivat kuntalaiset
TAVOITE 2014	Resurssit vastaavat opetussuunnitelman toteuttamisen edellytyksiä.
TAVOITE 2016	Resurssit vastaavat opetussuunnitelman toteuttamisen edellytyksiä.
TOIMENPIDE	Resurssi ei laske minimikertoimen alle.
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Perusopetuksen tuntikehyksen minimikertoimet: - vuosiluokat 1-6 => 1,7 x oppilas (kyläkoulut) - vuosiluokat 1-6 => 1,35 x oppilas (isot alakoulut) - vuosiluokat 7-9 => 1,8 x oppilas Perusopetuksen tuntikehyksen tavoitekertoimet: - vuosiluokat 1-6 => 1,8 x oppilas (kyläkoulut) - vuosiluokat 1-6 => 1,4 x oppilas (isot alakoulut) - vuosiluokat 7-9 => 1,83 x oppilas
EDELLISET TOTEUMAT	Lv. 2012-2013 Kyläkoulut 1,72 (ilman pop-tunteja 1,72) Isot alakoulut 1,43 (ilman pop-tunteja 1,38) Vuosiluokat 7-9 1,96 (ilman pop-tunteja 1,88) erityisopetus 1026 tuntia
ENNUSTE/TOTEUMA	

TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoivat kuntalaiset
TAVOITE 2014	Kaikki 1. luokan aloittavat hakijat saavat ip-paikan
TAVOITE 2016	Kaikki 1. luokan aloittavat hakijat saavat ip-paikan
TOIMENPIDE	Ip-toimintaan ilmoitaudutaan samalla kun ilmoitaudutaan kouluun Ip-toiminta on koulun toimintaa tukeva toimenpide
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Hakeneiden määrä keväällä, joista ekaluokkalaisia Paikan saaneiden määrä 1.8., joista ekaluokkalaisia = paikkojen riittävyys suhteessa ekaluokkalaisiin hakijoihin 100 % Jonossa olevien määrä 1.9.
EDELLESET TOTEUMAT	Hakeneita 1.8.2013 yhteensä 310 Paikan saaneet 272 oppilasta. Paikkojen riittävyys 87,75 % Kaikki ekaluokkalaiset hakijat saivat ip-paikan
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

Nuoriso- ja aikuiskoulutus

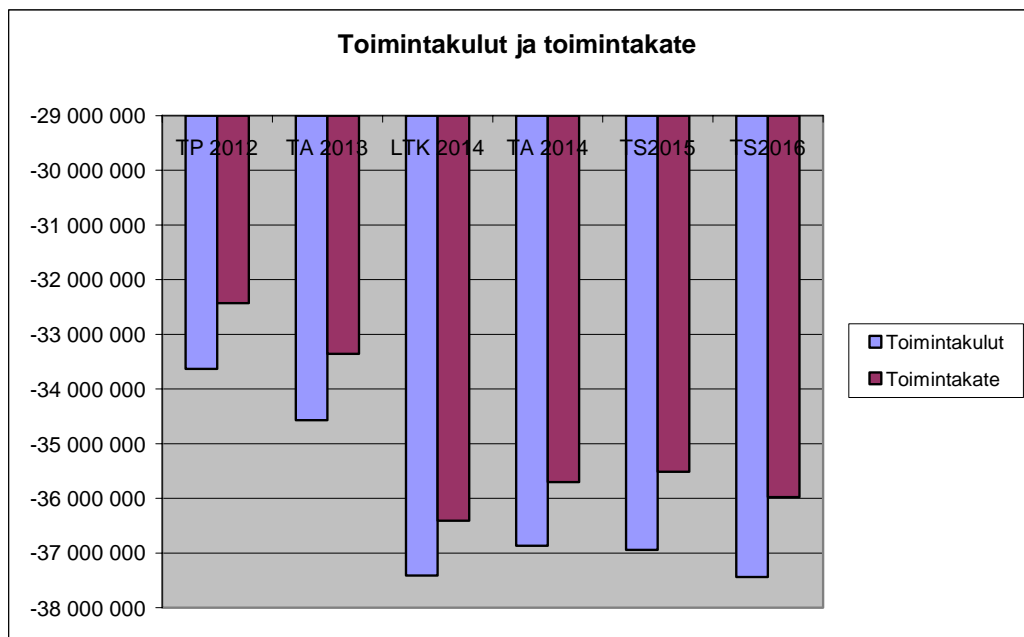
KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoivat kuntalaiset			
TAVOITE 2014	Resurssit vastaavat opetussuunnitelman toteuttamisen edellytyksiä.			
TAVOITE 2016	Resurssit vastaavat opetussuunnitelman toteuttamisen edellytyksiä.			
TOIMENPIDE	Resurssi ei laske minimikertoimen alle.			
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Lukion minimikurssikerroin 1,2 x opiskelijamäärä Lukion tavoitekurssikerroin 1,26 x opiskelijamäärä			
EDELLISET TOTEUMAT		Opiskelijat	Kurssit	Kerroin
	Lv. 2010-2011:	567	648	1,14
	Lv. 2011-2012	525	673	1,28
	Lv. 2012-2013	518	673	1,30
	Lv. 2013-2014	518	645	1,25
ENNUSTE/TOTEUMA				
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)				
KOMMENTTI				

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoivat kuntalaiset		
TAVOITE 2014	Perusopetuksen päättävät sijoittuvat toiselle asteelle 100 %:sti.		
TAVOITE 2016	Perusopetuksen päättävät sijoittuvat toiselle asteelle 100 %:sti.		
TOIMENPIDE	Opinto-ohjauksen resurssi on riittävä ja tarkoituksenmukaisesti kohdistettu.		
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Toiselle asteelle sijoittuneet (100 %) ja näistä lukioon sijoittuneet (50 %)		
EDELLISET TOTEUMAT	Vuonna 2013 (2012) peruskoulun päättäneistä sijoittui toiselle asteelle 90,9 % (94,1 %), näistä lukioon 45,2 % (44,7 %). Lukioon sijoittuneista 78,1 % (77,7 %) aloitti Vihdin lukiossa.		
ENNUSTE/TOTEUMA			
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)			
KOMMENTTI			

Tuloslaskelma - sisäiset ja ulkoiset

Koulutus - tulosalue

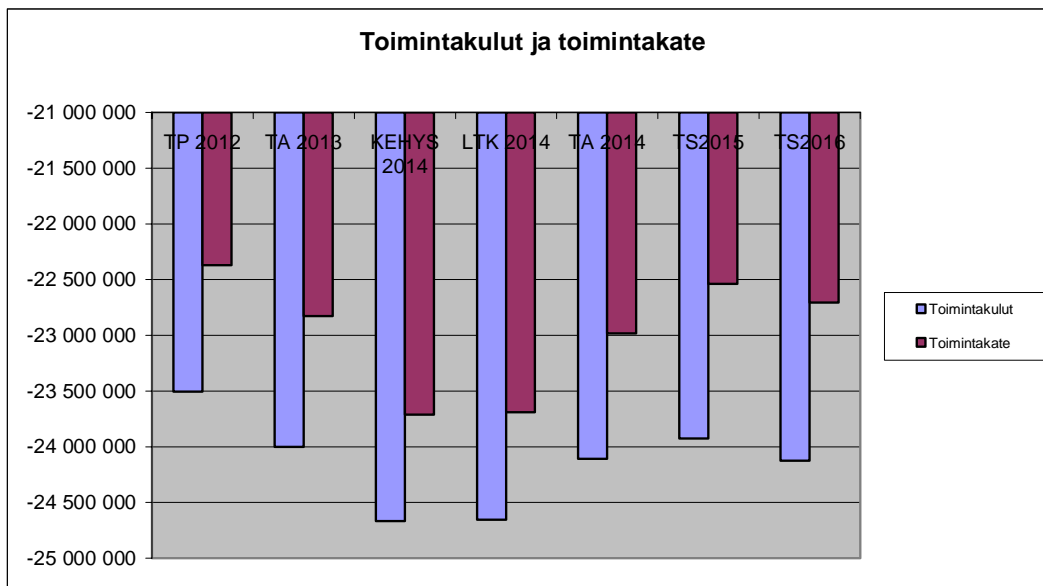
	TP 2012	TA 2013	LTK 2014	TA 2014	TA 2013 TA2014,%	TS2015	TS2016
TOIMINTATUOTOT	1 200 938	1 210 620	1 004 620	1 164 620	-3,8	1 428	1 461
Myyntituotot	400 395	336 000	306 000	306 000	-8,9		
Maksutuotot	162 715	175 000	205 000	205 000			
Tuet ja avustukset	470 338	589 000	372 000	532 000	-9,7		
Vuokrat	131 452	88 620	99 620	99 620	12,4		
Muut toimintatuotot	36 038	22 000	22 000	22 000	0,0		
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	33 632 560	34 568 557	37 414 821	36 867 794	6,7	36 941	37 441
HENKILÖSTÖKULUT	19 105 903	19 672 972	20 223 923	19 636 896	-0,2		
Asiakaspalvelujen ostot	1 054 810	1 036 000	1 041 000	1 041 000	0,5		
Palvelujen ostot	6 251 011	6 398 781	6 743 625	6 783 625	6,0		
Aineet ja tarvikkeet	693 595	605 590	609 100	609 100	0,6		
Avustukset	11 250	30 000	22 500	22 500	-25,0		
Vuokrat	6 470 628	6 803 214	8 752 673	8 752 673	28,7		
Muut toimintakulut	45 363	22 000	22 000	22 000	0,0		
TOIMINTAKATE	-32 431 622	-33 357 937	-36 410 201	-35 703 174	7,0	-35 513	-35 980
Suunnitelman mukaiset pois	82 073	99 080	103 681	103 681	4,6	138	144
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
TILIKAUDEN TULOS	-32 513 695	-33 457 017	-36 513 882	-35 806 855	7,0	-35 651	-36 124

Tuloslaskelma - ulkoiset

Koulutus - tulosalue

	TP 2012	TA 2013 muutettu	KEHYS	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
			2014			TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	1 135 061	1 173 750	955 000	965 750	1 125 750	-4,1	1 388	1 420
Myyntituotot	400 395	336 000		306 000	306 000	-8,9		
Maksutuotot	162 715	175 000		205 000	205 000			
Tuet ja avustukset	470 338	589 000		372 000	532 000	-9,7		
Vuokrat	65 575	51 750		60 750	60 750	17,4		
Muut toimintatuotot	36 038	22 000		22 000	22 000	0,0		
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	23 506 382	24 001 177	24 668 000	24 654 933	24 107 906	0,4	23 926	24 126
HENKILÖSTÖKULUT	19 105 903	19 672 972		20 223 923	19 636 896	-0,2		
Asiakaspalvelujen ostot	1 054 810	1 036 000		1 041 000	1 041 000	0,5		
Palvelujen ostot	2 556 736	2 615 655		2 711 910	2 751 910	5,2		
Aineet ja tarvikkeet	693 595	605 590		609 100	609 100	0,6		
Avustukset	11 250	30 000		22 500	22 500	-25,0		
Vuokrat	38 725	18 960		24 500	24 500	29,2		
Muut toimintakulut	45 363	22 000		22 000	22 000	0,0		
TOIMINTAKATE	-22 371 321	-22 827 427	-23 713 000	-23 689 183	-22 982 156	0,7	-22 538	-22 706
Suunnitelman mukaiset	82 073	99 080		103 681	103 681	4,6	138	144
Satunnaiset tuotot								
Satunnaiset kulut								
TILIKAUDEN TULOS	-22 453 394	-22 926 507	-23 713 000	-23 792 864	-23 085 837	0,7	-22 676	-22 850

Sivistyskeskus/Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen tulosalue

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden toiminta-ajatuksena on mahdollistaa monipuoliset ja toimivat liikuntapalvelut lähellä kuntalaista ja kannustaa kuntalaisia omaehtoiseen liikunnan harrastamiseen. Toimintaa ohjaa liikuntalaki (19.12.1998/1054) ja liikunta-asetus 18.12.1998/1050) sekä kansallinen liikuntaohjelma ja suositukset liikunnan edistämiseksi kunnissa.

Liikuntapalvelut muodostuvat viidestä tuotteesta: liikuntajärjestöjen avustukset, liikuntalautakunta, uimahalli, ohjauspalvelut ja liikuntapalvelun tilat ja alueet. Liikuntapaikkojen huollosta ja kunnossapidosta vastaa teknisen ja ympäristökeskuksen liikuntapaikkatuotanto tiiviissä yhteistyössä liikuntapalvelun kanssa.

Liikuntapaikkasuunnitelma ja liikuntapalvelusuunnitelma ohjaavat liikuntapalvelun henkilöstöä tuotettavissa palveluissa Vihdissä.

Liikuntapalvelun ensisijaisena tehtävänä on tukea kuntapäämäärän ”Hyvinvoivat kuntalaiset” tavoitteen saavuttamista. Tätä toteutetaan luomalla edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle. Paikallisella ja alueellisella yhteistyöllä, kehitetään ennaltaehkäisevää ja terveyttä edistävää liikuntaneuvontaa ja liikuntaa terveytensä kannalta liian vähän liikkuville ja erityisryhmille, tukemalla kansalaistoimintaa ja tarjoamalla liikuntapaikkoja. Toiminnan määrän ja laadun määrää kunta itse. Kehittämistoimintaa toteutetaan hankerahoituksella.

Investointihankkeita suunnittelukaudella ovat Vihdin uimahallin peruskorjaus, Nummelanharjun liikuntahallin I-vaihe, Vihdin kk:n lähiliikuntapaikan I-vaihe sekä Ratapuiston huoltorakennuksen II-vaihe.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Terve kuntatalous
TAVOITE 2014	Keskeiset liikuntapalvelun prosessit määritetään
TAVOITE 2016	Toimivat prosessit
TOIMENPIDE	Keskeiset prosessit määritetään ja prosessikuvaukset laaditaan
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	5 keskeisintä prosessia on laadittu ja otettu käyttöön
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	Liikunnan laaja palvelutuotanto vaatii prosessikuvaukset, jotta toiminta toteutuu tasalaatuisena ja eheänä toteuttajasta tai

	kohteesta riippumatta. Prosessikuvaus mahdollistaa päällekkäisten ja turhien toimintojen karsimisen, on vastaus epäselviin käytänteisiin ja antaa toimintavarmuuden poikkeustilanteista riippumatta.
--	--

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoivat kuntalaiset
TAVOITE 2014	Kartoitetaan liikuntapalveluiden osuus kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden asiakaspalauteprosessissa
TAVOITE 2016	Toteutetaan liikuntapalvelun asiakaspalautekysely, kootaan tulokset ja kartoitetaan toimenpiteet
TOIMENPIDE	Asiakaspalauteprosessin laadinta
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Kyllä/ei
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut toteuttaa nuorisolain (2006/72) mukaisesti nuorten kasvua ja itsenäistymistä, aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista itsetuntoa vahvistavaa toimintaa yhteistyössä monialaisen verkoston kanssa.

Nuorisolain mukainen nuorten palvelu- ja ohjausverkosto yhteistyössä Karkkilan kanssa on aloittanut toiminnan nykyisellä kokoonpanolla 2013. Verkosto on paikallisten viranomaisten monialainen yhteistyöverkosto, johon kuuluvat mm. opetus-, sosiaali- ja terveys- ja nuorisotoimen sekä työ- ja poliisihallinnon edustajat. Verkoston tarkoitus on mm. yhteensovittaa ja tehostaa nuorten palveluita, edistää tiedonvaihdon sujuvuutta sekä kerätä tietoja ja tilastoja. Tarkoitus on jatkossa kartoittaa ja tunnistaa palveluissa esiintyviä katvealueita ja panostaa palveluiden yhteensovittamiseen entistä enemmän.

Perusnuorisotyössä keskitytään toiminnan sisällölliseen ja alueelliseen kehittämiseen nuorisotiloilla, kouluilla ja lomatoiminnassa. Nuorten osallisuuden keinoja lisätään nuorisotalotoiminnassa. Tarkoituksena on järjestää säännöllisesti talokokouksia, jossa nuoret pääsevät mukaan toiminnan suunnitteluun entistä enemmän. Myös nuorisovaltuuston ja oppilaskuntien välistä yhteistyötä on tarkoitus lisätä. Nuorten kesätyöllistämiseen panostetaan luomalla malli työllistymisen edistämiseksi.

Erityisnuorisotyössä panostetaan yhteistyörakenteiden toimivuuteen ja kehitetään erilaisia keinoja nuorisotakuun toteuttamiseksi. Tarkoitus on rakentaa yhteistoimintamalli 2. asteen oppilaitosten kanssa. Yhteistoimintamallissa tarkennetaan mm. ilmoituskäytänteitä opintojen keskeytyksissä ja kehitetään räätälöityjä nuorten työpajan tukimahdollisuuksia nuorille, jotka ovat vaarassa keskeyttää 2. asteen opintonsa.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoivat kuntalaiset
TAVOITE 2014	Laajennetaan nuorisopalveluiden toimintaa pienempiin taajamiin.
TAVOITE 2016	Vakiintunut nuorisotyön palvelutarjonta pienemmissä taajamissa.
TOIMENPIDE	Lisätään koulunuorisotyötä Otalammen ja Ojakkalan kouluilla.
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	30 kerhokertaa /vuosi/koulu
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	2015-2016 koulunuorisotyö vakiinnutettu Ojakkalan ja Otalammen kouluilla.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoivat kuntalaiset
TAVOITE 2014	Kehitetään erityisnuorisotyön käyttöön päihdetyön menetelmä.
TAVOITE 2016	Päihdetyön menetelmän käyttö on vakiintunut osaksi erityisnuorisotyötä.
TOIMENPIDE	Kehitetään monialaisen verkoston kanssa yhteistyössä erityisnuorisotyöhön soveltuva päihdetyön menetelmä
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	päihdetyön menetelmä kehitetty
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	

KOMMENTTI	<p>Päihdetyön menetelmän tavoitteena on vahvistaa nuorten motivaatiota hoitoon hakeutumisessa.</p> <p>Menetelmää kehitetään 2014, menetelmää testataan käytännössä ja parannetaan kokemusten perusteella 2015 ja menetelmä otetaan käyttöön lopullisessa muodossaan 2016.</p>
------------------	---

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoivat kuntalaiset
TAVOITE 2014	Toimivien palvelurakenteiden luominen 16-29 -vuotiaille nuorille erityisnuorisotyössä (etsivä nuorisotyö Vimma ja nuorten työpaja Vihtori)
TAVOITE 2016	Toimivat palvelurakenteet 16-29 -vuotiaille nuorille erityisnuorisotyössä (Etsivä nuorisotyö Vimma ja nuorten työpaja Vihtori)
TOIMENPIDE	Vimmaan ilmoitetut nuoret tavoitetaan ja päämääränä ohjata heidät koulutukseen, työkokeiluun, työpajalle tai muuhun työelämään sijoittumista edistävään toimenpiteeseen.
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	<p>Vimma: ilmoitetuista nuorista tavoitettu 85 %. Tavoitetuista nuorista 70% jatkotoimenpiteessä, näistä koulutuksessa, työkokeilussa tai muussa työelämään sijoittumista edistävässä toimenpiteessä 40 %.</p> <p>Vihtori: 25 työpajanuorta/vuosi. Pajajakson päättäneistä 85 % sijoittunut koulutukseen, työkokeiluun tai muuhun työelämään siirtymistä edistävään toimenpiteeseen.</p>
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

Kirjasto-, kulttuuri- ja museopalvelut

Kirjastopalvelut Vihdissä tarjoaa asiakkailleen ajantasaiset ja monipuoliset kokoelmat, verkkopalveluita, tiloja erilaiseen käyttöön sekä ammattitaitoisien henkilökunnan palvelut. Kirjastokimppa- ja maakuntakirjastoyhteistyöllä voidaan tarjota omaa kirjastoa laajemmat palvelut. Yleisten kirjastojen tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, tietojen ja taitojen kehittämiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Yleisten kirjastojen tulee edistää verkkopalvelujen ja niiden sisältöjen kehittymistä (Kirjastolaki 1998/904).

Vihdin kulttuuripalvelut vahvistaa paikallista kulttuuri- ja kansalaistoimintaa sekä taiteen perusopetusta jakamalla vuosittain avustuksia ja toimimalla järjestöjen ja oppilaitosten kanssa yhteistyössä. Kulttuuripalvelut osallistuu Galleria Pictorin ylläpitoon ja tukee vuosittain Vihdin suurinta tapahtumaa Wuosisatamarkkinoita. Kulttuuripalvelujen järjestäminen perustuu lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta (1992/728) ja taiteen perusopetuksesta (1998/633). Kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa.

Museotoiminnan tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään (Museolaki 1992/729). Vihdin museo toimii Vihdin kunnan historiallisena tietopankkina. Se kerää, tallentaa, tutkii, esittelee ja opettaa vihtiläistä kulttuuriperinnettä.

Vuoden 2014 keskeiset toiminnalliset tavoitteet:

Kirjaston henkilökunnasta 45 prosentilla tulee olla korkeakoulututkinto vuoden 2015 loppuun mennessä (Kirjastoasetus 4 §). Tämä merkitsee tällä hetkellä kahta korkeakoulutettua työntekijää nykyistä enemmän. Vuonna 2014 toteutuu yhden korkeakoulutetun työntekijän lisäys nykyisen henkilökunnan lisäkoulutautumisen avulla.

Kirjastojärjestelmän ja asiakasliittymän päivittämiseen varaudutaan Lukki-kirjastoissa ja kirjaston tietokoneita uusitaan. Kansalliskirjaston ylläpitämän KDK-hankkeen (Kansallinen digitaalinen kirjasto) edistymistä seurataan. Alueen kuntaliitoshankkeet edellyttävät selvityksiä myös kirjaston osalta.

Uudenmaan ELY-keskuksen hankerahoituksella toteutetaan kaksi uutta lasten ja nuorten projektia: Kolmoset kirjastokoukkuun (Vihti) ja Kirjailijavierailuja nuorille (Lukki-kimppa). Syksyllä 2013 alkaneet Sarjakuvapajat jatkuvat keväällä 2014.

Kummassakin kirjastossa toteutetaan suunniteltuja osastonsiirtoja ja jatketaan nuorten tilojen suunnittelua.

Museossa sijoitetaan huonekalu-esineryhmä paikoilleen kokoelmatilan hyllysuunnitelman mukaisesti ja järjestetään neljä teemanäyttelyä.

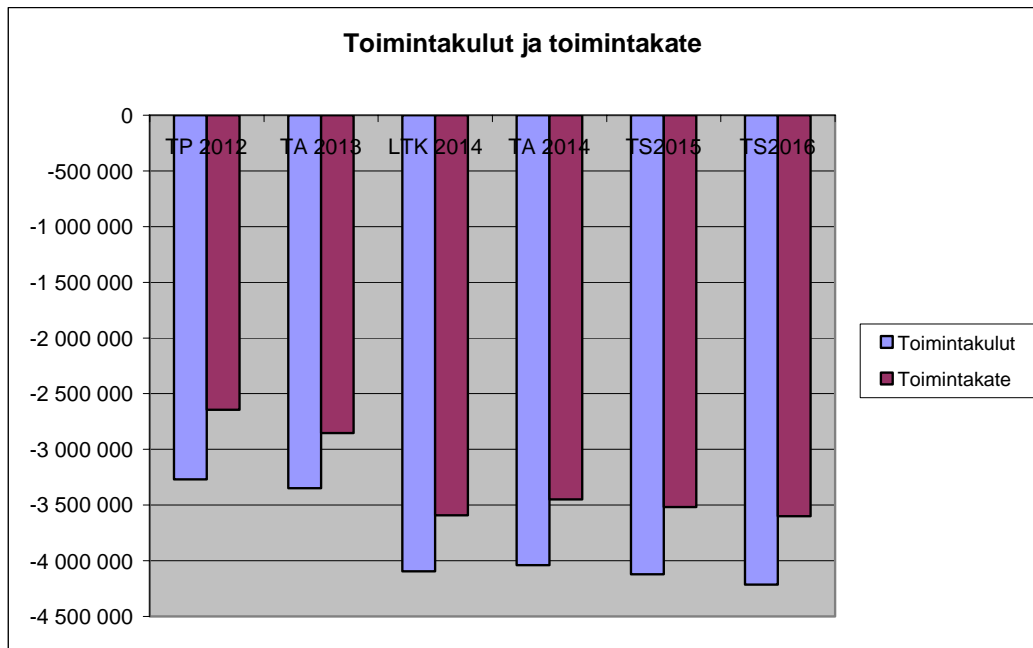
KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoivat kuntalaiset. Toimivan peruspalvelun luominen.
TAVOITE 2014	Eri puolilla Vihtiä asuvat koululaiset pääsevät tasavertaisesti tutustumaan kirjasto, - kulttuuri- ja museopalveluihin mittari: testikäynnit toteutettu, jatkosuunnitelma tehty
TAVOITE 2016	Toimiva malli on luotu ja vakiinnutettu.
TOIMENPIDE	Yhdessä liikuntapalvelujen kanssa testataan koululaisten kirjasto-, kulttuuri- ja museokäyntejä jäähalli- ja uimahallikäyntien yhteydessä.
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI	mittari: käyntien/kävijöiden määrä

TAVOITETASO	
EDELLISET TOTEUMAT	pilottikokeilun oli tarkoitus toteutua jo syksyllä 2013 mutta siirtyi kevääseen 2014
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	ltk: selvitetään myös kirjastoauton mahdollisuuksia toimia yhteistyössä esim. nuorisopalveluiden kanssa: ”nuorisotyöntekijä auton kyydissä kylille”

Tuloslaskelma - sisäiset ja ulkoiset

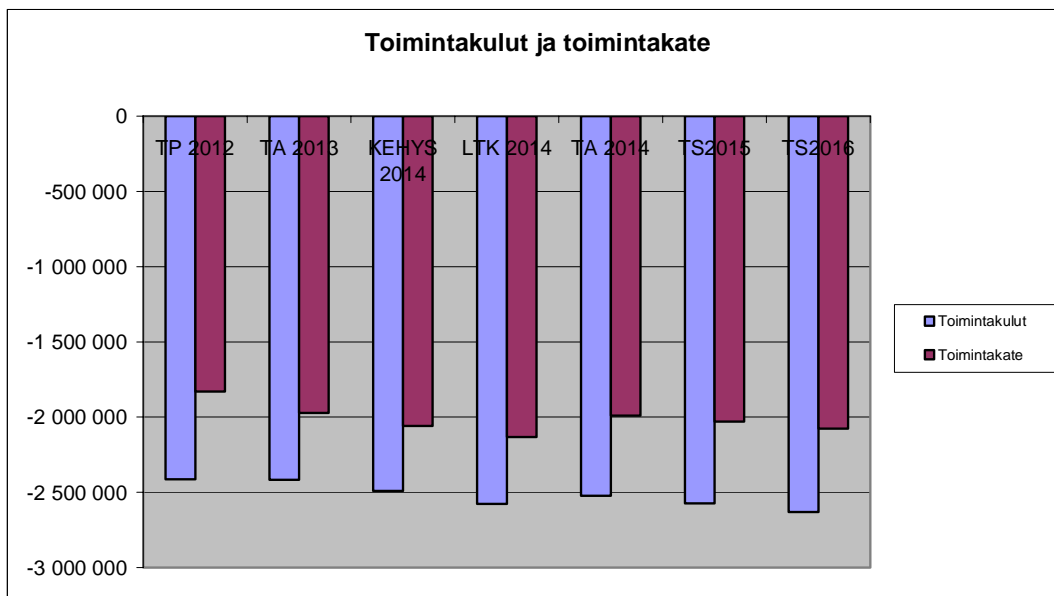
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut - tulosalue

	TP 2012	TA 2013	LTK 2014	TA 2014	TA 2013 TA2014,%	TS2015	TS2016
TOIMINTATUOTOT	626 290	495 790	502 390	590 390	19,1	602	616
Myyntituotot	220 893	199 190	205 790	232 790	16,9		
Maksutuotot	123 985	70 500	70 500	80 500	14,2		
Tuet ja avustukset	220 884	179 500	179 500	225 500	25,6		
Vuokrat	19 275	16 600	16 600	16 600			
Muut toimintatuotot	41 253	30 000	30 000	35 000	16,7		
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	3 269 866	3 349 707	4 093 808	4 039 437	20,6	4 120	4 215
HENKILÖSTÖKULUT	1 630 692	1 636 445	1 783 787	1 716 616	4,9		
Asiakaspalvelujen ostot							
Palvelujen ostot	371 594	427 091	448 142	448 142	4,9		
Aineet ja tarvikkeet	289 429	253 640	261 046	261 046	2,9		
Avustukset	253 928	260 700	260 700	273 500	4,9		
Vuokrat	721 898	769 181	1 336 983	1 336 983	73,8		
Muut toimintakulut	2 325	2 650	3 150	3 150	18,9		
TOIMINTAKATE	-2 643 576	-2 853 917	-3 591 418	-3 449 047	20,9	-3 518	-3 599
Suunnitelman mukaiset pois	170 420	154 585	101 228	101 228	-34,5	48	34
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
TILIKAUDEN TULOS	-2 813 996	-3 008 502	-3 692 646	-3 550 275	18,0	-3 566	-3 633

Tuloslaskelma - ulkoiset

	TP 2012	TA 2013 muutettu	KEHYS	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
			2014			TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	581 609	444 390	433 000	444 390	532 390	19,8	543	556
Myyntituotot	197 092	147 790		147 790	174 790	18,3		
Maksutuotot	104 150	70 500		70 500	80 500	14,2		
Tuet ja avustukset	220 884	179 500		179 500	225 500	25,6		
Vuokrat	19 137	16 600		16 600	16 600	0,0		
Muut toimintatuotot	40 346	30 000		30 000	35 000	16,7		
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	2 412 648	2 416 435	2 491 000	2 576 683	2 522 312	4,4	2 573	2 632
HENKILÖSTÖKULUT	1 630 692	1 636 445		1 783 787	1 716 616	4,9		
Asiakaspalvelujen ostot								
Palvelujen ostot	194 925	227 350		231 850	231 850	2,0		
Aineet ja tarvikkeet	289 275	253 640		261 046	261 046	2,9		
Avustukset	253 928	260 700		260 700	273 500	4,9		
Vuokrat	41 503	35 650		36 150	36 150	1,4		
Muut toimintakulut	2 325	2 650		3 150	3 150	18,9		
TOIMINTAKATE	-1 831 039	-1 972 045	-2 058 000	-2 132 293	-1 989 922	0,9	-2 030	-2 076
Suunnitelman mukaiset	170 420	154 585		101 228	101 228	-34,5	48	34
Satunnaiset tuotot								
Satunnaiset kulut								
TILIKAUDEN TULOS	-2 001 459	-2 126 630	-2 058 000	-2 233 521	-2 091 150	-1,7	-2 078	-2 110

TEKNINEN JA YMPÄRISTÖKESKUS

TEKNINEN JA YMPÄRISTÖKESKUS

Keskuksen tehtävänä on kunnan asettamien tavoitteiden mukaisesti kehittää ja ylläpitää hyvää yhdyskuntarakennetta Vihdissä sekä luoda edellytykset kunnan asukkaille ja elinkeinoelämälle toimia terveellisessä, turvallisessa, viihtyisässä ja toimivassa ympäristössä. Lisäksi keskuksen tehtävänä on järjestää kunnan peruspalveluille käyttökelpoiset ja tehokkaat tilapuitteet.

Keskuksen perusprosesseja ovat maankäyttöpalvelut (mm. raakamaasta tonttimaaksi), viranomais- ja omaisuudenhallintapalvelut (mm. viranomaisasiat sekä maa-, toimitila-, kunnallistekniikka- ja vesihuolto-omaisuudenhallinta) sekä oma tekninen tuotanto.

Teknisen ja ympäristökeskuksen vuoden 2014 päätavoitteena on toteuttaa Vihdin kunnan uutta strategiaa ja kunnanvaltuuston 14.6.2010 tiedoksi merkitsemää ja ohjeellisesti noudatettavaa palveluverkkosuunnitelmaa.

Vihdin kunnan tekninen ja ympäristökeskus käynnistää laaditun ilmastostrategian pohjalta kunnan oman energiatehokkuuden perusselvitykset ja aloittaa selvitysten pohjalta toimenpiteet energiatalouden parantamiseksi ja päästöjen vähentämiseksi. Sopiva aloituskohde on kunnan omien rakennusten energiasäästöt.

Keskuksen merkittäviä kehittämistavoitteita tulevalle vuodelle ovat:

1. Keskus vastaa toimialansa osalta Helsingin seudun yhteistyöstä kunnan tavoitteiden mukaisesti.
2. Kaavoituksen painopisteenä on eteläisen Vihdin alueiden kaavoittaminen.
3. Talousarviovuonna 2014 käydään lävitse ja arvioidaan keskuksen työprosessit ja toimintatapa. Näin pyritään löytämään ja poistamaan mahdolliset päällekkäisyydet ja työprosessien toimivuutta haittaavat mahdolliset kriittiset pisteet. Kartoituksessa arvioidaan oman työn ja ostopalvelujen keskinäinen suhde sekä toimintatapojen tehokkuus ja taloudellisuus. Arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat muutokset.

Keskuksen alaisuuteen kuuluu myös Vihdin vesihuoltolaitos – liikelaitos (Vihdin Vesi.)

Keskuksen osalta talousarviossa pysymistä tai palveluiden tuottamista koskevat merkittävimmät riskit liittyvät mm. energian hinnan ja sääolosuhteiden voimakkaisiin vaihteluihin (mm. lämmitys, valaistus, talvi- ja kesähoito), palvelumäärien nousuun ao. määrärahalisäyksiä nopeammin (uudet tilat, kadut, verkostot, puistot), ulos- ja sisäänvuokrattujen ja väliaikaisesti tyhjiällä olevien kiinteistöjen määrän vaihteluun, prosessien tehostamistoimenpiteiden siirtymiseen sekä henkilöstön ikääntymiseen.

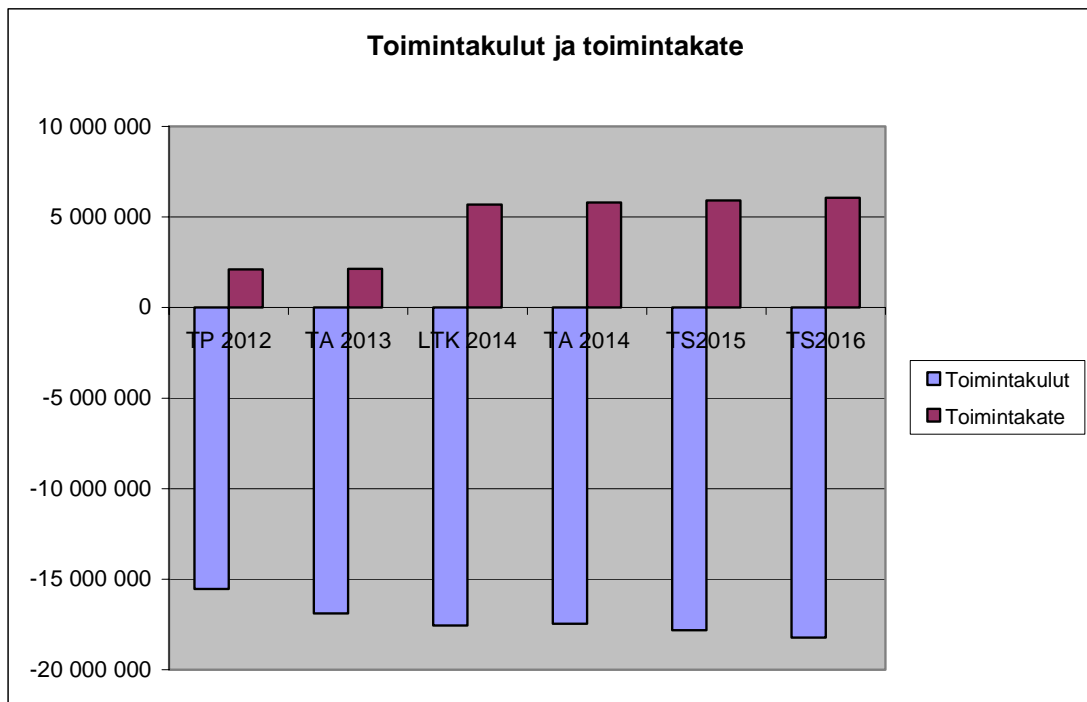
KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Terve kuntatalous
TAVOITE 2014	Kartoitetaan ne ostopalvelut, jotka ovat taloudellista siirtää omaksi työksi.
TAVOITE 2016	On siirrytty valituista ostopalveluista omaan tuotantoon
TOIMENPIDE	
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	On päätetty, mitkä ostopalvelut siirretään omaan tuotantoon
EDELLESET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

Tuloslaskelma - sisäiset ja ulkoiset

Tekninen ja ympäristökeskus

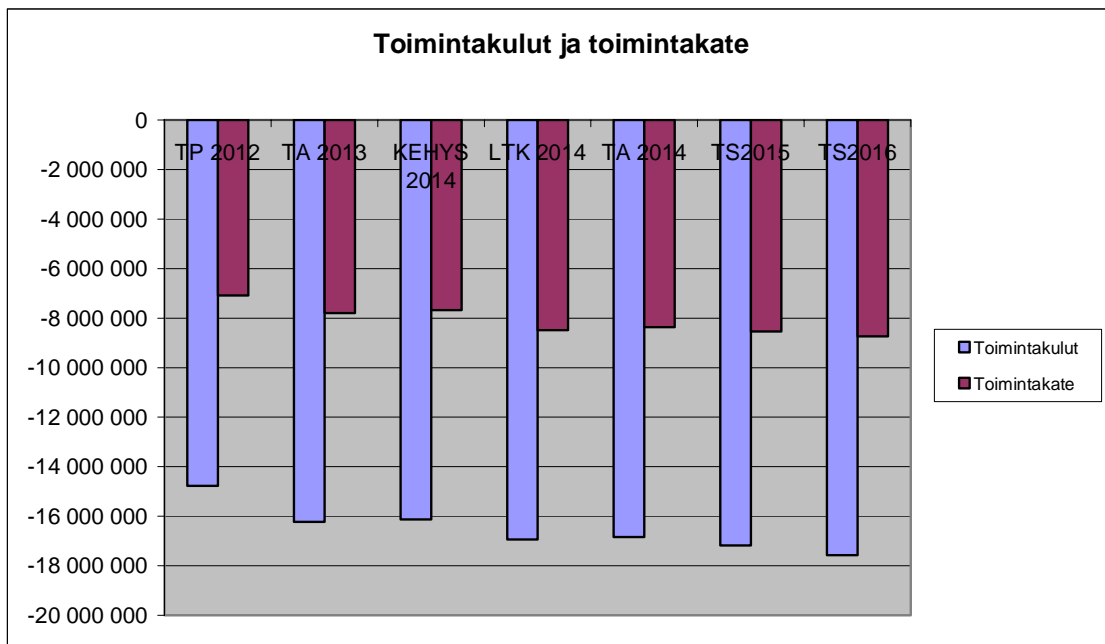
	TP 2012	TA 2013	LTK 2014	TA 2014	TA 2013 TA2014,%	TS2015	TS2016
TOIMINTATUOTOT	17 649 196	19 027 890	23 248 551	23 269 671	22,3	23 735	24 281
Myyntituotot	1 495 961	1 640 884	1 603 822	1 624 942	-1,0		
Maksutuotot	2 001 097	1 707 178	1 723 835	1 723 835	1,0		
Tuet ja avustukset	5 160	0	0	0			
Vuokrat	12 001 856	12 684 803	17 197 402	17 197 402	35,6		
Muut toimintatuotot	1 924 005	2 802 000	2 500 000	2 500 000	-10,8		
Valmistus omaan käyttöön	221 117	193 025	223 492	223 492	15,8		
TOIMINTAKULUT	15 544 174	16 895 484	17 559 004	17 464 711	3,4	17 814	18 224
HENKILÖSTÖKULUT	4 233 679	4 473 592	4 303 621	4 242 328	-5,2		
Asiakaspalvelujen ostot	11 880	12 002	0	0	-100,0		
Palvelujen ostot	5 363 454	5 666 683	5 882 123	5 840 123	3,1		
Aineet ja tarvikkeet	4 342 425	4 502 946	5 032 714	5 041 714	12,0		
Avustukset	119 771	198 000	184 944	184 944	-6,6		
Vuokrat	1 361 053	2 021 801	2 135 690	2 135 690	5,6		
Muut toimintakulut	111 912	20 460	19 912	19 912	-2,7		
TOIMINTAKATE	2 105 022	2 132 406	5 689 547	5 804 960	172,2	5 921	6 057
Suunnitelman mukaiset pois	6 313 008	6 628 679	7 049 188	7 049 188	6,3	8 225	9 742
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0			
Satunnaiset kulut	0	0	0	0			
TILIKAUDEN TULOS	-4 207 986	-4 496 273	-1 359 641	-1 244 228	-72,3	-2 304	-3 685

Tuloslaskelma - ulkoiset

Tekninen ja ympäristökeskus

	TP 2012	TA 2013 muutettu	KEHYS	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
			2014			TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	7 685 730	8 429 287	8 455 000	8 448 549	8 469 669	0,5	8 639	8 838
Myyntituotot	1 249 694	1 518 184		1 498 122	1 519 242	0,1		
Maksutuotot	2 001 097	1 707 178		1 723 835	1 723 835	1,0		
Tuet ja avustukset	5 160	0		0	0			
Vuokrat	2 284 657	2 208 900		2 503 100	2 503 100	13,3		
Muut toimintatuotot	1 924 005	2 802 000		2 500 000	2 500 000	-10,8		
Valmistus omaan käyttöön	221 117	193 025		223 492	223 492	15,8		
TOIMINTAKULUT	14 770 991	16 228 207	16 130 000	16 934 090	16 839 797	3,8	17 177	17 572
HENKILÖSTÖKULUT	4 233 680	4 473 592		4 303 621	4 242 328	-5,2		
Asiakaspalvelujen ostot	11 880	12 002		0	0	-100,0		
Palvelujen ostot	5 086 835	5 513 311		5 743 711	5 701 711	3,4		
Aineet ja tarvikkeet	4 341 989	4 502 946		5 032 714	5 041 714	12,0		
Avustukset	119 771	198 000		184 944	184 944	-6,6		
Vuokrat	864 924	1 507 896		1 649 188	1 649 188	9,4		
Muut toimintakulut	111 912	20 460		19 912	19 912	-2,7		
TOIMINTAKATE	-7 085 261	-7 798 920	-7 675 000	-8 485 541	-8 370 128	7,3	-8 538	-8 734
Suunnitelman mukaiset	6 313 008	6 628 679		7 049 188	7 049 188	6,3	8 225	9 742
Satunnaiset tuotot	0	0		0	0			
Satunnaiset kulut	0	0		0	0			
TILIKAUDEN TULOS	-13 398 269	-14 427 599	-7 675 000	-15 534 729	-15 419 316	6,9	-16 763	-18 476

Tukipalvelut - tulosalue

Tukipalvelut – tuoteryhmä

Teknisen tukipalvelut sisältää kaavoitus- ja teknisen lautakunnan kokousmenot ja kaavoitus- ja teknisen lautakunnan alaisen toiminnan yhteiset tuotteille jakamattomat henkilöstö- ja toimistokulut ja vesihuoltoavustukset. Tällä tuotteella on määrärahavaraus koko keskuksen toiminnan kehittämiseen.

Vihdin kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelma sisältää vesihuoltohankkeiden avustamisen periaatteet. Haja-asutusalueiden vesihuoltohankkeiden avustamiseksi kunnan puolelta on kehitetty seuraavat periaatteet:

Avustus myönnetään rekisteröidylle vesiosuuskunnalle, -yhtymälle, -yhtiölle tai muulle oikeushenkilönä pidettävälle yhteisölle. Avustuksena maksetaan 15 % hyväksytyistä toteutuskustannuksista, kuitenkin enintään 15 % hyväksytystä kustannusarviosta. Vuoden 2014 alusta laaditaan päivitetty ja täsmennetyt vesihuoltohankkeiden avustamisen periaatteet.

Ympäristön tukipalvelut sisältävät ympäristölautakunnan menot ja sen alaisen toiminnan yhteiset jakamattomat henkilöstö- ja muut toimistomenot.

Pelastustoimi - tuoteryhmä

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos (isäntäkuntana Espoon kaupunki) vastaa yhteistoimintasopimuksen perusteella pelastustoimesta Vihdin kunnassa ja myös muissa läntisen Uudenmaan kunnissa. Pelastuslaitoksen hallintoa varten on asetettu johtokunta, jossa on edustettuna yksi jäsen Vihdin kunnasta. Sopijakuntien yhteistyöelimenä toimii kuntajohtajista tai muista kuntien edustajista koostuva neuvottelukunta, joka toimii neuvoo-antavana elimenä mm. toiminnan suunnittelua, talousarviota, investointien valmistelua ja palvelutason määrittelyä koskevissa asioissa.

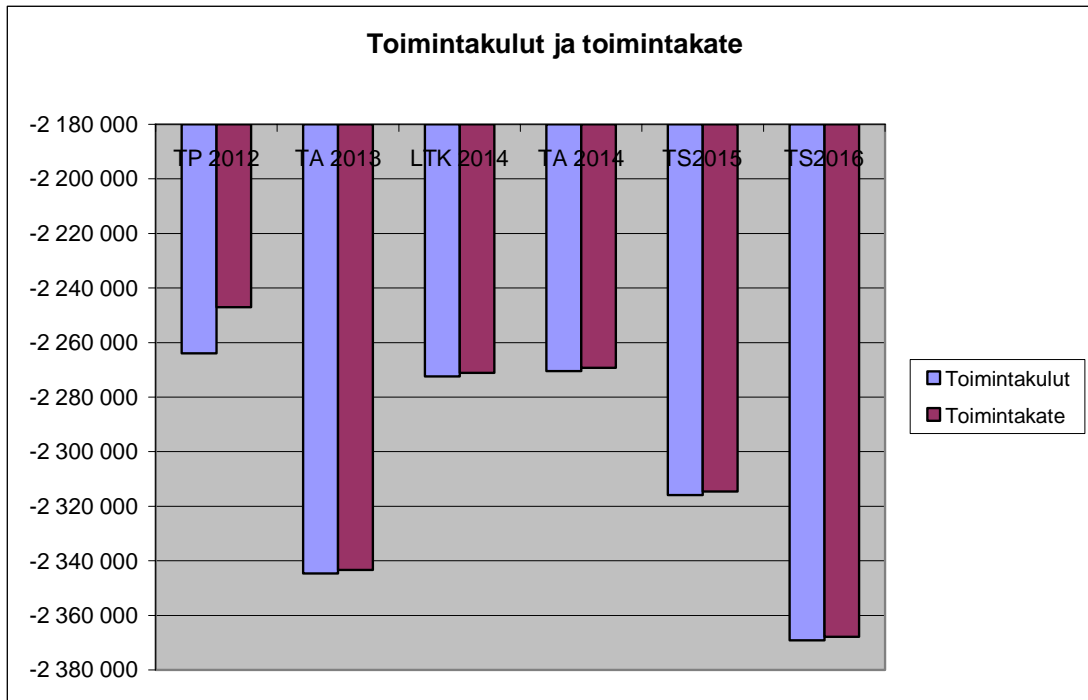
Tekninen ja ympäristökeskus osaltaan valvoo, että pelastustoiminta Vihdin kunnassa toteutuu 3.12.2002 allekirjoitetun yhteistoimintasopimuksen ja kunnan kokonaisedun mukaisesti. Lisäksi keskus hoitaa yhteistoimintasopimuksen mukaiset velvoitteet Vihdin kunnan osalta (tilavuokraus, hallinto, talous).

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Huolehtiva ja houkutteleva työnantaja
TAVOITE 2014	Teknisen ja ympäristökeskuksen johtoryhmätyöskentelyn tehostaminen ja toiminnan muuttaminen johtamista tukevaksi
TAVOITE 2016	Johtoryhmätyöskentely on vakiintunut
TOIMENPIDE	Sisäinen ja ulkoinen koulutus
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Pidetään yksi kehittämispäivä
EDELLISET TOTEUMAT	Kehittämispäivä 23.8.2013

Tuloslaskelma - sisäiset ja ulkoiset

Tukipalvelut - tulosalue

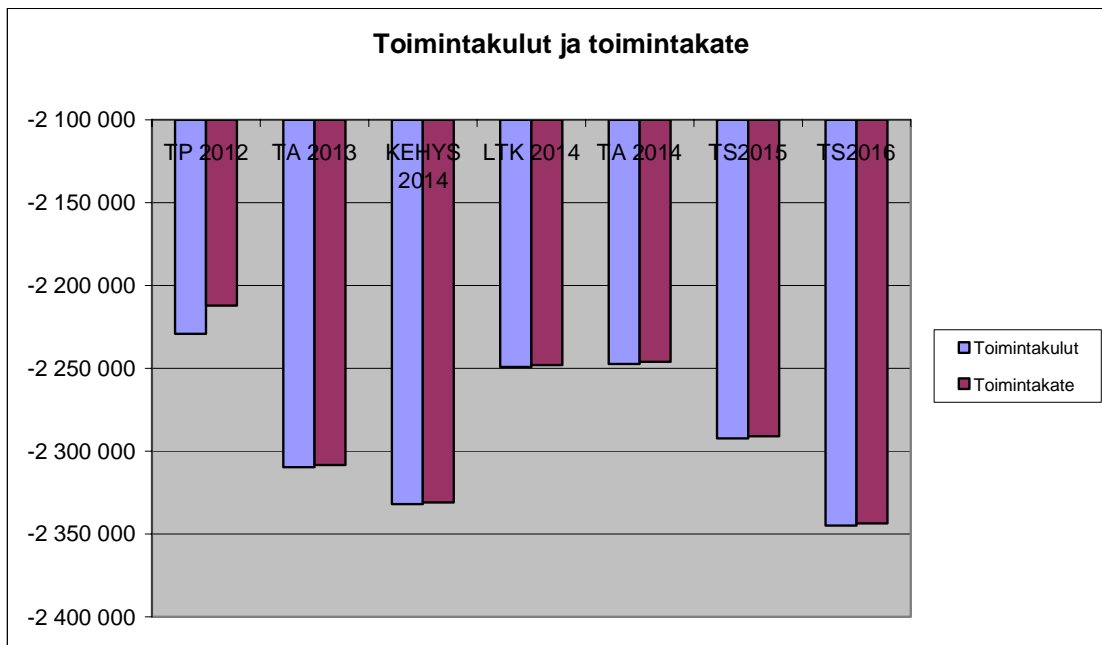
	TP 2012	TA 2013	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
					TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	16 989	1 250	1 280	1 280	2,4	1	1
Myyntituotot	16 989	1 250	1 280	1 280	2,4		
Maksutuotot		0					
Tuet ja avustukset		0					
Vuokrat		0					
Muut toimintatuotot		0					
Valmistus omaan käyttöön		0					
TOIMINTAKULUT	2 263 971	2 344 589	2 272 435	2 270 506	-3,2	2 316	2 369
HENKILÖSTÖKULUT	286 635	315 450	303 845	301 916	-4,3		
Asiakaspalvelujen ostot							
Palvelujen ostot	1 946 503	1 929 152	1 931 787	1 931 787	0,1		
Aineet ja tarvikkeet	1 945	2 200	2 200	2 200	0,0		
Avustukset	1 484	70 000	20 000	20 000	-71,4		
Vuokrat	27 404	27 187	13 503	13 503	-50,3		
Muut toimintakulut		600	1 100	1 100	83,3		
TOIMINTAKATE	-2 246 982	-2 343 339	-2 271 155	-2 269 226	-3,2	-2 315	-2 368
Suunnitelman mukaiset pois	7 179	7 179	3 589	3 589	-50,0		
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
TILIKAUDEN TULOS	-2 254 161	-2 350 518	-2 274 744	-2 272 815	-3,3	-2 315	-2 368

Tuloslaskelma - ulkoiset

Tukipalvelut - tulosalue

	TP 2012	TA 2013 muutettu	KEHYS	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
			2014			TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	16 989	1 250	1 000	1 280	1 280	2,4	1	1
Myyntituotot	16 989	1 250		1 280	1 280	2,4		
Maksutuotot		0						
Tuet ja avustukset		0						
Vuokrat		0						
Muut toimintatuotot		0						
Valmistus omaan käyttöön		0						
TOIMINTAKULUT	2 229 142	2 309 648	2 332 000	2 249 253	2 247 324	-2,7	2 292	2 345
HENKILÖSTÖKULUT	286 635	315 450		303 845	301 916	-4,3		
Asiakaspalvelujen ostot								
Palvelujen ostot	1 938 362	1 920 898		1 922 108	1 922 108	0,1		
Aineet ja tarvikkeet	1 945	2 200		2 200	2 200	0,0		
Avustukset	1 484	70 000		20 000	20 000	-71,4		
Vuokrat	716	500				-100,0		
Muut toimintakulut		600		1 100	1 100	83,3		
TOIMINTAKATE	-2 212 153	-2 308 398	-2 331 000	-2 247 973	-2 246 044	-2,7	-2 291	-2 344
Suunnitelman mukaiset	7 179	7 179		3 589	3 589			
Satunnaiset tuotot								
Satunnaiset kulut								
TILIKAUDEN TULOS	-2 219 332	-2 315 577	-2 331 000	-2 251 562	-2 249 633	-2,8	-2 291	-2 344

Kunnallistekniset palvelut -tulosalue

Kunnallistekniikan palvelut huolehtivat kunnallistekniikan suunnittelusta, rakennuttamisesta, rakentamisesta sekä liikennealueiden ja puistojen kunnossapidosta ja kunnan metsien hoidosta. Kunnallistekniikan palvelut hoitavat yksityisiä ja yleisiä teitä koskevat lakisääteiset asiat. Kunnallistekniikan palvelut huolehtivat Vihdin Veden verkostoinvestointien suunnittelusta ja toteutuksesta.

Kunnallistekniikan osalta merkittävimmät riskit liittyvät mm luonnonolosuhteiden kovenemiseen viime vuosista. Palvelumäärien nousua tapahtuu ilman sitä vastaavaa määrärahalisäystä uusien katujen, katuvalaistusten ja puistojen rakentamisen myötä. Määrärahavaroituksessa pysyminen edellyttää töiden tehostamisen ohella tehtävien priorisointia ja sitä kautta osin laatutason tietoista laskemista.

Määrärahojen pysyttäminen edellisvuosien tasolla aiheuttaa pysyvyyden mm. liikuntapaikkojen kunnossapitotason laskuun, tie- ja katuvalaistuksen sammutus- ja sytytysajan optimointiin ja yksityisteiden kunnossapitoavustusten puolittumiseen.

Kunnallistekniikan kunnossapito ja rakentaminen – tuoteryhmä

Tuotannon tuoteryhmän tehtäviin sisältyy katujen, liikennealueiden, puistojen, muiden yleisten ja ulkoliikunta-alueiden kunnossapito ja kiinteistöjen ulkoalueiden viher- ja maanrakennustehtävät sekä infra- ja vesilaitoksen verkostoinvestoinnit.

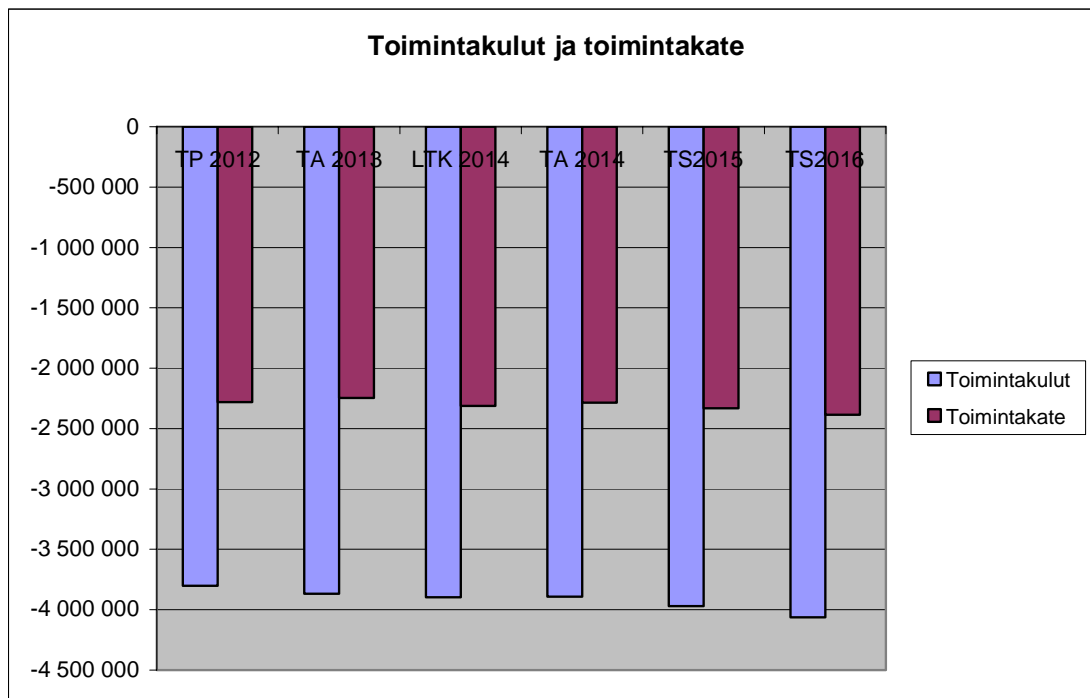
Tuoteryhmään sisältyy myös kunnalle kuuluvat yleiset jätehuoltomenot, kuten Koivissillan entisen kaatopaikan ja uudelleen avatun Höytiönnummen maankaatopaikan tarkkailumenot ja ajoneuvojen siirtolaista kunnalle tulevat menot.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Turvallinen ja vetovoimainen ympäristö
TAVOITE 2014	Taajamien pää- ja kokoojakatujen talvihoidon tasainen laatu.
TAVOITE 2016	Katuvalaistusverkon elohopeavalaisimista 50% on vaihdettu (850 kpl).
TOIMENPIDE	
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Vihdin kunnan talvikunnossapito jakaantuu usealle eri urakoitsijalle talvesta 2013 alkaen. Laatutasoa mitataan tulleeseen palautteen määrään. Katuvalaistusverkon elohopeavalaisimien vaihdon 50 % toteutuminen edellyttää että talousarviossa on varattu 150 000 - 200 000 €/vuosi.
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	

Tuloslaskelma - sisäiset ja ulkoiset

Kunnallistekniset palvelut - tulosalue

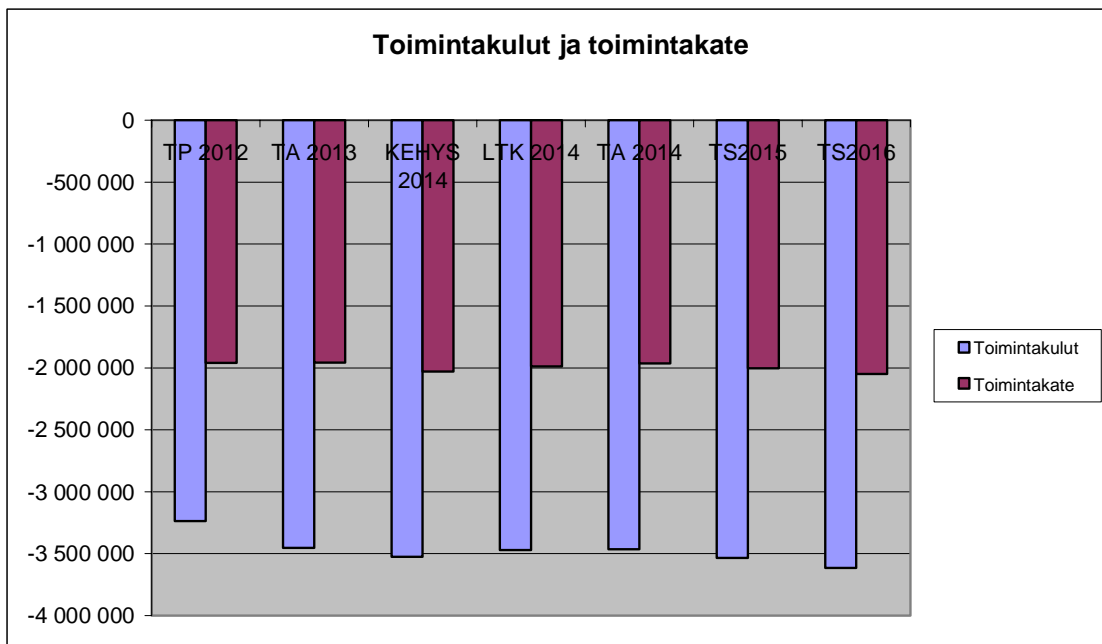
	TP 2012	TA 2013	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
					TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	1 522 077	1 619 865	1 586 464	1 607 584	-0,8	1 640	1 677
Myyntituotot	1 333 868	1 508 840	1 474 972	1 496 092	-0,8		
Maksutuotot	160	1 200	1 200	1 200	0,0		
Tuet ja avustukset							
Vuokrat	49 030	46 800	46 800	46 800	0,0		
Muut toimintatuotot	41 042						
Valmistus omaan käyttöön	97 977	63 025	63 492	63 492	0,7		
TOIMINTAKULUT	3 802 565	3 867 280	3 897 520	3 892 953	0,7	3 971	4 062
HENKILÖSTÖKULUT	1 333 372	1 222 310	1 081 908	1 077 341	-11,9		
Asiakaspalvelujen ostot	11 880	12 002			-100,0		
Palvelujen ostot	1 230 614	1 347 679	1 495 938	1 495 938	11,0		
Aineet ja tarvikkeet	748 442	836 221	852 614	852 614	2,0		
Avustukset	118 287	128 000	130 944	130 944	2,3		
Vuokrat	345 940	321 068	336 116	336 116	4,7		
Muut toimintakulut	14 030						
TOIMINTAKATE	-2 280 488	-2 247 415	-2 311 056	-2 285 369	1,7	-2 331	-2 385
Suunnitelman mukaiset pois	1 531 287	1 889 730	2 120 816	2 120 816	12,2	2 498	2 904
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
TILIKAUDEN TULOS	-3 811 775	-4 137 145	-4 431 872	-4 406 185	6,5	-4 829	-5 289

Tuloslaskelma - ulkoiset

Kunnallistekniset palvelut - tulosalue

	TP 2012	TA 2013 muutettu	KEHYS	TA 2013		TS2015	TS2016	
			2014	LTK 2014	TA 2014			TA2014,%
TOIMINTATUOTOT	1 277 015	1 497 165	1 496 000	1 480 764	1 501 884	0,3	1 532	1 567
Myyntituotot	1 088 806	1 386 140		1 369 272	1 390 392	0,3		
Maksutuotot	160	1 200		1 200	1 200			
Tuet ja avustukset								
Vuokrat	49 030	46 800		46 800	46 800	0,0		
Muut toimintatuotot	41 042							
Valmistus omaan käyttöön	97 977	63 025		63 492	63 492	0,7		
TOIMINTAKULUT	3 237 329	3 453 520	3 525 000	3 469 681	3 465 114	0,3	3 534	3 616
HENKILÖSTÖKULUT	1 333 373	1 222 310		1 081 908	1 077 341	-11,9		
Asiakaspalvelujen ostot	11 880	12 002				-100,0		
Palvelujen ostot	992 947	1 237 891		1 386 027	1 386 027	12,0		
Aineet ja tarvikkeet	748 485	836 221		852 614	852 614	2,0		
Avustukset	118 287	128 000		130 944	130 944	2,3		
Vuokrat	18 327	17 096		18 188	18 188	6,4		
Muut toimintakulut	14 030							
TOIMINTAKATE	-1 960 314	-1 956 355	-2 029 000	-1 988 917	-1 963 230	0,4	-2 002	-2 049
Suunnitelman mukaiset	1 531 287	1 889 730		2 120 816	2 120 816	12,2	2 498	2 904
Satunnaiset tuotot								
Satunnaiset kulut								
TILIKAUDEN TULOS	-3 491 601	-3 846 085	-2 029 000	-4 109 733	-4 084 046	6,2	-4 500	-4 953

Maankäyttöpalvelut -tulosalue

Kiinteistöpalvelut -tuoteryhmä

Tuoteryhmän tehtävänä on vastata kunnan maapoliittisten linjausten toteuttamisesta sekä siitä, että rakennusmaata on saatavissa kohtuulliseen hintaan eri tarkoituksia varten. Tehtävänä on myös kaavoitettujen tonttien myynti asumisen ja elinkeinotoiminnan tarpeisiin. Tontinmyyntiä ohjaa vuosittain päivitettävä tontinmyyntiohjelma.

Lisäksi tuoteryhmän tehtäviin lukeutuu kaavoitussopimusten laatiminen yksityisten omistamien alueiden asemakaavoja muutettaessa sekä kunnan omistamien, palvelurakenteen kannalta tarpeettomien kiinteistöjen myynti.

Tontinmyynti on ollut viime vuosina yleisessä taloudellisessa tilanteessa vallitsevan epävarmuuden vuoksi aiempia vuosia vähäisempää. Tontinmyynnin edistämiseksi on myyntiprosessia tutkittava tarkemmin, ja pyrittävä näkymään tonttimarkkinoilla aiempaa laajemmin. Yksi keino tontinmyynnin edistämiseen on markkinoinnin tehostaminen. Markkinoinnin tehostamisella ja kohdentamisella pyritään tulevinä vuosina löytämään uusia kohderyhmiä, ja sitä kautta saavuttamaan lisämyyntiä.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Turvallinen ja vetovoimainen ympäristö
TAVOITE 2014	Tontinmyynnin edistäminen tehostamalla markkinointia
TAVOITE 2016	Pyritään jatkuvaan tasaiseen tonttimyyntiin tutkimalla tontinostajien tarpeita ja tarjoamalla tarpeita vastaavia tontteja
TOIMENPIDE	Pyritään hahmottamaan aiempaa tarkemmin tonttimarkkinoinnille kohderyhmät ja etsitään uusia ja entistä kohdennetumpia markkinointikeinoja
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Vuosittain luovutettavan tonttimäärän tulee edesauttaa kunnan väestönkasvutavoitteiden saavuttamista.
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

Kaavoituspalvelut -tuoteryhmä

Tuoteryhmän tehtävänä on huolehtia yhdyskuntarakenteen hallitusta ja tasapainoisesta kehittämisestä sekä arvioidun väestönkasvun edellyttämän asuin- ja palvelurakentamisen tonttitarpeen tyydyttämisestä yleis- ja asemakaavoituksen keinoin. Tehtäväalueeseen sisältyvät myös suunnittelutarve-, poikkeamis- ja maisematyölupahakemukset sekä

väestöennusteiden laatiminen. Tehtävänä on myös kiinteistöpalvelujen tuoteryhmän kanssa vastata kunnan maapoliittisten linjausten toteuttamisesta.

Kaavoituspalveluissa laaditaan vuosittain kunnalle kaavoitusohjelma, jonka kunnanvaltuusto hyväksyy. Kunnassa on todettu tarkoituksenmukaiseksi ja kustannustehokkaaksi hoitaa kaavoitus kunnan omalla henkilökunnalla. Ainoastaan kaavoituksen erityisselvitykset teetetään ulkopuolisilla, kunkin alan erityisasiantuntijoilla. Tällaisia ovat mm. kaavan laatimiseen liittyvät perusselvitykset, laajat vaikutusten arvioinnit sekä erilaiset liikenneympäristön kehittämiseen liittyvät selvitykset. Vuoden 2014 aikana kunta osallistuu useisiin seudullisiin yhteistyöhankkeisiin, joilla on merkittävä vaikutus Vihdin maankäytön suuntaviivoihin ja Vihdin asemaan osana metropolialuetta. Lisäksi Vihti osallistuu aktiivisesti Uudenmaan liiton maakuntakaavan uudistustyöhön.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoivat kuntalaiset
TAVOITE 2014	Kaavoitettujen tonttien hyvä varanto
TAVOITE 2016	
TOIMENPIDE	Kaavavarantoa kasvatetaan kaavoittamalla uutta kerrosalaa
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Mittarina uuden varannon kerrosala verrattuna toteutuneeseen rakentamiseen.
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	Vihdin kaavavaranto on käymässä vähiin, uutta varantoa tarvitaan runsaasti jotta MAL-sopimuksen mukaiset asuntotavoitteet voivat toteutua.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Turvallinen ja vetovoimainen ympäristö
TAVOITE 2014	Toimiva ja laajeneva autoton liikkumisympäristö
TAVOITE 2016	
TOIMENPIDE	Uusilla asemakaavoilla ja asemakaavamuutoksilla lisätään kevytliikenneverkostoa ja korjataan tiedossa olevia puutteita
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Vihdin jalankulku-, pyöräily- ja ulkoilureittiverkoston kehittämissuunnitelman 2012 sekä Vihdin liikenneturvallisuussuunnitelman 2012 mukaiset toimenpiteet
EDELLISET TOTEUMAT	

ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Yrittäjyyttä edistävä kunta
TAVOITE 2014	Kaavoitettujen tonttien hyvä varanto
TAVOITE 2016	
TOIMENPIDE	Kaavavarantoa kasvatetaan kaavoittamalla uutta kerrosalaa
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Kaavavarantoa saadaan kasvatettua. Mittarina uuden varannon kerrosala verrattuna toteutuneeseen rakentamiseen.
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	Kaavaprosessien pituuden vuoksi tavoite on vuositasolla haastava.

Paikkatieto- ja mittauspalvelut -tuoteryhmä

Tuoteryhmä vastaa uudiskartoituksesta, pitää yllä kunnan kantakarttaa ja laatii asemakaavojen pohjakartat, vastaa kaavalaskennasta, pitää yllä osoitekarttaa ja päättää rakennusten osoitteet sekä tienimet asemakaava-alueiden ulkopuolella, huolehtii paikkatietojärjestelmien kehittämisestä sekä intranet- ja internetkarttapalveluista, myöntää karttojen julkaisuluvat sekä hyväksyy käyttöoikeussopimukset, suorittaa kiinteistötoimitusten valmistelua, antaa ja tarkistaa tietoja mm. verotoimistolle, Uudenmaan maanmittaustoimistolle sekä Väestörekisterikeskukselle. Tuoteryhmä suorittaa myös rakentamisen valvontaan, maankäytön suunnitteluun, kunnallistekniseen suunnitteluun ja rakentamiseen sekä tonttituotantoon liittyvät maastomittaukset.

Sähköisten palveluiden käyttöön ottamisella on mahdollista tehostaa toimintaa ja parantaa asiakaspalvelua. Vuoden 2014 aikana kartoitetaan paikkatiedon sähköisten palvelujen tarjontaa. Kartoituksen perusteella havaittuja toimintaa tehostavia ja asiakaspalvelua parantavia sähköisiä palveluita pyritään ottamaan käyttöön vuosina 2015 – 2016.

Vuoden 2013 syksyllä käyttöön otettava uusi versio karttojen ja kaavojen ylläpito- ja tuotantosovelluksesta mahdollistaa aineistojen toimittamisen mm. KuntaGML muodossa. Kartta-aineistoja esim. opaskarttaa on kuitenkin ensin muokattava, jotta uusi

rajapintamahdollisuus voidaan hyödyntää. Hanke liittyy oleellisesti sähköisten palvelujen kehittämiseen ja myös Inspire -direktiivin asettamiin tavoitteisiin.

Taksoja tarkistetaan ensi vuodelle, mutta tällä ei kuitenkaan paikata kokonaan uudisrakentamisen vähenemisen aiheuttamaa tulojen supistumista.

Käynnissä on lisäksi useampi valtakunnallinen ja seudullinen hanke, joihin pitää varautua mm. kunnan paikkatietojärjestelmissä ja lisäksi seurata tiiviisti tilanteen etenemistä.

Väestörekisterikeskuksessa on käynnissä RaKi-hanke, jonka tavoitteena on parantaa kuntien, maistraattien, maanmittauslaitoksen ja verohallinnon tuottavuutta kehittämällä VTJ:n rakennus- ja kiinteistötietojen käsittelyä. Uudet toiminnallisuudet otetaan käyttöön 1.3.2014 mennessä.

Uudenmaan liitto on tekemässä selvitystä Kuuma -kuntien yhteisestä paikkatietopalvelusta, jonka tavoitteena on mm. kuntien aineistojen harmonisointi ja tietojen yhteiskäyttömahdollisuuksien kehittäminen. Lisäksi on käynnistynyt Kuntaliiton vetämä Kuntien Paikkatietopalvelu. Hankkeiden etenemistä seurataan ja selvitetään mahdollinen osallistuminen tulevina vuosina Vihdin kunnan tarpeiden mukaan.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoivat kuntalaiset
TAVOITE 2014	Sähköisten palveluiden kartoitus
TAVOITE 2016	Yksi tai useampi sähköinen palvelu käytössä tarpeen ja määrärahojen puitteissa
TOIMENPIDE	Tehdään kartoitus tarjolla olevista paikkatiedon sähköisistä palveluista sekä kustannus selvitys mahdollisesti myöhemmin käyttöön otettavista palveluista
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Alustava kartoitus tarjolla olevista sähköisistä palveluista 30.06.2014 mennessä Tarkempi selvitys kustannuksineen mahdollisista käyttöön otettavista palveluista 31.12.2014 mennessä
EDELLESET TOTEUMAT	KuntaGML rajapinnan mahdollistava sovellus käyttöön 2013
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

Kiinteistönmyynti ja kaavoitussopimukset -tuoteryhmä

Tuoteryhmä sisältää vain määrärahoja, jotka voivat vuosittain vaihdella merkittävästi. Näitä ovat mm. kiinteistökauppojen myyntivoitot ja -tappiot sekä kiinteistökauppoihin liittyvät satunnaiset kulut. Kiinteät kulut esitetään Kiinteistöpalvelut -tuoteryhmässä. Lisäksi tämän tuoteryhmän tuotoiksi kirjataan kaavoitussopimuksilla saatavat suunnittelukorvaukset ja maa-alueista saatavat arvioidut tulot, jotka tuloutetaan tilinpäätöksen yhteydessä vuosittain syntyneiden kustannusten suhteessa.

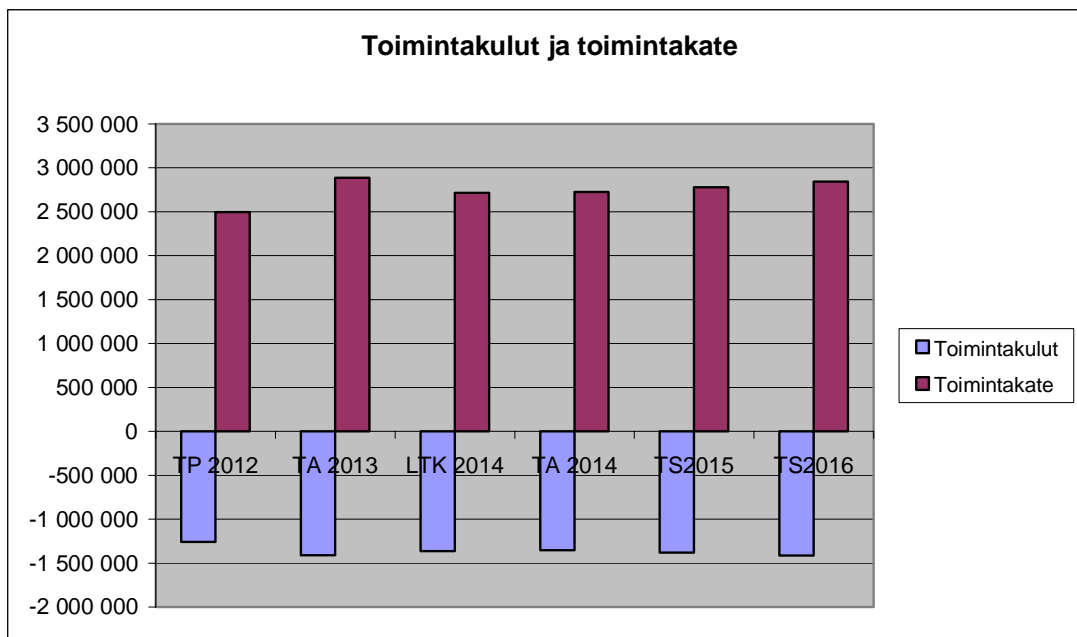
Maankäyttöpalvelujen tulosalueella, johon tämä tuoteryhmä kuuluu, toimintakatetta laskettaessa ei oteta huomioon tuoteryhmää Kiinteistönmyynti ja kaavoitussopimukset. Kaavoitussopimuskorvauksia ja myyntivoittoja ei siten voi käyttää tulosalueen menojen katteeksi, eikä myyntitappioita tai kiinteistökauppoihin liittyviä muita kuin kiinteitä kustannuksia tarvitse kattaa muilla tuloilla tai menojen vähennyksillä.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Terve kuntatalous
TAVOITE 2014	Kunnan hallitun kasvun edellytysten turvaaminen
TAVOITE 2016	Tasapainoisesti kasvava kunta
TOIMENPIDE	1,5 %:n väestömäärän kasvun vaatima tonttutuotanto
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Raakamaan hankinta tasolla 20-35 hehtaaria/vuosi
EDELLESET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

Tuloslaskelma - sisäiset ja ulkoiset

Maankäyttöpalvelut - tulosalue

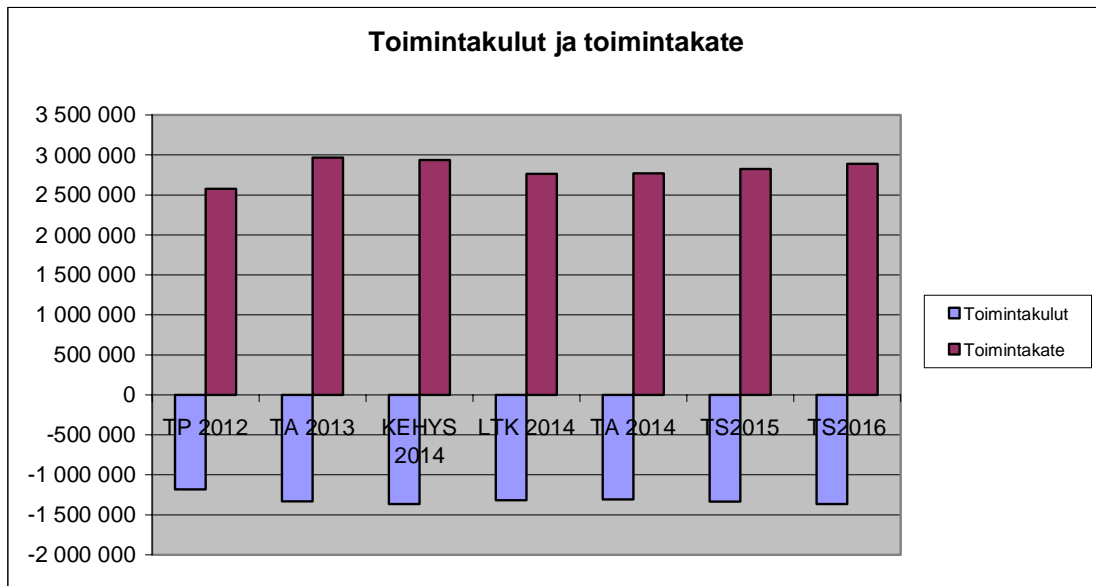
	TP 2012	TA 2013	LTK 2014	TA 2014	TA 2013 TA2014,%	TS2015	TS2016
		muutettu					
TOIMINTATUOTOT	3 755 878	4 298 500	4 078 500	4 078 500	-5,1	4 160	4 256
Myyntituotot	25 449	28 000	29 000	29 000	3,6		
Maksutuotot	1 634 568	1 268 500	1 269 500	1 269 500	0,1		
Tuet ja avustukset	2 160						
Vuokrat	278 587	200 000	280 000	280 000	40,0		
Muut toimintatuotot	1 815 114	2 802 000	2 500 000	2 500 000	-10,8		
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	1 260 226	1 412 016	1 362 433	1 354 276	-4,1	1 381	1 413
HENKILÖSTÖKULUT	895 145	964 376	987 314	979 157	1,5		
Asiakaspalvelujen ostot							
Palvelujen ostot	247 138	341 473	300 332	300 332	-12,0		
Aineet ja tarvikkeet	27 749	28 200	31 200	31 200	10,6		
Avustukset							
Vuokrat	77 440	76 967	43 587	43 587	-43,4		
Muut toimintakulut	12 754	1 000			-100,0		
TOIMINTAKATE	2 495 652	2 886 484	2 716 067	2 724 224	-5,6	2 779	2 843
Suunnitelman mukaiset pois	8 952	11 820	17 747	17 747	50,1	26	34
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
TILIKAUDEN TULOS	2 486 700	2 874 664	2 698 320	2 706 477	-5,9	2 753	2 809

Tuloslaskelma - ulkoiset

Maankäyttöpalvelut - tulosalue

	TP 2012	TA 2013 muutettu	KEHYS	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
			2014			TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	3 755 709	4 298 500	4 300 000	4 078 500	4 078 500	-5,1	4 160	4 256
Myyntituotot	25 280	28 000		29 000	29 000	3,6		
Maksutuotot	1 634 568	1 268 500		1 269 500	1 269 500	0,1		
Tuet ja avustukset	2 160							
Vuokrat	278 587	200 000		280 000	280 000	40,0		
Muut toimintatuotot	1 815 114	2 802 000		2 500 000	2 500 000	-10,8		
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	1 180 587	1 332 176	1 365 000	1 316 864	1 308 707	-1,8	1 335	1 366
HENKILÖSTÖKULUT	895 145	964 376		987 314	979 157	1,5		
Asiakaspalvelujen ostot								
Palvelujen ostot	239 529	334 500		293 150	293 150	-12,4		
Aineet ja tarvikkeet	27 749	28 200		31 200	31 200	10,6		
Avustukset								
Vuokrat	5 410	4 100		5 200	5 200	26,8		
Muut toimintakulut	12 754	1 000				-100,0		
TOIMINTAKATE	2 575 122	2 966 324	2 935 000	2 761 636	2 769 793	-6,6	2 825	2 890
Suunnitelman mukaiset	8 952	11 820		17 747	17 747	50,1	26	34
Satunnaiset tuotot								
Satunnaiset kulut								
TILIKAUDEN TULOS	2 566 170	2 954 504	2 935 000	2 743 889	2 752 046	-6,9	2 799	2 856

Ympäristöpalvelut -tulosalue

Rakennusvalvontapalvelut -tuoteryhmä

Rakennusvalvonnan tehtävänä on rakennus- tai muun lupaa vaativan toimenpiteen sovittaminen kunnan kehittämistavoitteisiin. Tavoitteena on valvonnan ja ohjauksen keinoin vaikuttaa elinympäristön puhtauteen, virikkeellisuuteen ja viihtyisyyteen. Rakennusvalvonta käsittelee ja tekee päätökset rakennuslupa-asioissa ja suorittaa niihin liittyvät katselmuksot, sekä antaa lainsäädännön edellyttämää neuvontaa. Lisäksi rakennusvalvonta käsittelee ARA:n kautta kuntaan tulevat asuntojen korjausavustusasiat.

Rakennusvalvonnan tulostavoitteena on kattaa toiminnasta aiheutuvat menot lupamaksuista saatavilla maksutuotoilla siten, että tulot ja menot ovat ilman sisäisiä kuluja tasapainossa.

Rakennusvalvonnassa on edelleen täyttämättä tarkastusteknikon virka. Talouden suhdannäkymien perusteella ei ole yleisemmin ennakoitavissa merkittävää rakentamisen määrän lisääntymistä vuodelle 2014, mutta uusien merkittävien kaavahankkeiden valmistumisen voidaan olettaa lisäävän asuntorakentamista vuoteen 2013 nähden.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Yrittäjyyttä edistävä kunta
TAVOITE 2014	Tulkintalinjausten selkeyttäminen ja yhdenmukaistaminen eri tahojen kesken (pelastuslaitos, ympäristövalvonta, kaavoitus- ja kiinteistötoimi)
TAVOITE 2016	Suunnitelmien laatutason parantaminen ennakkoneuvonnan ja -ohjauksen avulla
TOIMENPIDE	Yritystoimintaan liittyvien rakennuslupa-asioiden käsittelyajan lyhentäminen
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Yritystoimintaan liittyvien rakennuslupa-asioiden käsittelyaika enintään 4 viikkoa
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	Yritystoimintaan liittyvissä lupahakemuksissa käsittelyajan pituuteen ja käsittelyn sujuvuuteen vaikuttaa yleensä laajemmin eri tahojen yhteistyö kuin muissa lupa-asioissa. Suunnittelun tason osalta erityisesti rakennusten paloturvallisuuteen liittyvät kysymykset johtavat nykyisin suunnitelmien korjauttamiseen ja käsittelyajan pidentymiseen.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Terve kuntatalous
TAVOITE 2014	Laskutusjärjestelmään siirtymisen tarpeiden, valmiuksien ja järjestelmien kartoitus ja suunnitelman laatiminen toimenpiteistä ja käyttöönottoaikataulusta.
TAVOITE 2016	Laskutusjärjestelmä valmiina ja käytössä
TOIMENPIDE	Lupamaksujen laskutusjärjestelmän kehittäminen ja käyttöönotto
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	- Toimenpidesuunnitelman ja –aikataulun valmistuminen 2014 aikana. - Valmiin järjestelmän käyttöönotto viimeistään 2016 aikana.
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	Nykyisin postiennakkolähetyksinä toimitettavien lupapäätösten sijaan siirtyminen lupamaksujen laskutukseen parantaa asiakaspalvelua nopeuttamalla ja helpottamalla päätösten toimittamista asiakkaille, sekä tekee talousseurannasta helpompaa ja reaaliaikaisempaa.

Ympäristönsuojelu- ja valvontapalvelut -tuoteryhmä

Ympäristönsuojelu- ja valvontapalvelut sisältävät Vihdin ja Karkkilan yhteisen ympäristönsuojeluyksikön (1.1.2011 lähtien, isäntäkuntana Vihti), Vihdin ympäristönsuojelun projektit, Vihdin vesiensuojelun, Vihdin ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon, joista kahta jälkimmäistä on hoitanut 1.1.2008 alkaen Länsi-Uudenmaan ympäristöterveys (isäntäkuntana Lohja).

Ympäristönsuojelu- ja valvontapalveluiden toiminta-alueena ovat Vihdin kunnan ja Karkkilan kaupungin alueet. Yksikössä työskentelee ympäristöpäällikön lisäksi 3 kokopäiväistä ympäristötarkastajaa sekä 0,5 toimistosihteerä Vihdissä ja 0,5 toimistosihteerä Karkkilassa (joka on Karkkilan kaupungin palveluksessa).

Vihdin ja Karkkilan yhteisen ympäristönsuojeluyksikön ulkopuolisia menoja on vuonna 2014 yhteensä 77 084 €, mm. järvien avustukset 34 000 €, Länsi-Uudenmaan Vesi ja Ympäristö ry:n jäsenmaksu ja erilaiset projektimaksut.

Vesiensuojeluun on varattu rahoitusta Hiidenveden kunnostushanketta (ohjelmakausi 2012-2016) yhteensä 148 904 €, jolla summalla kunnostushanketta jatketaan ohjelman mukaisesti talousarviovuonna 2014.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Turvallinen ja vetovoimainen elinympäristö
TAVOITE 2014	Toteutetaan Hiidenvesihanketta vuodelle 2014 laaditun toimintasuunnitelman mukaiset.
TAVOITE 2016	Toteutetaan Hiidenveden kunnostushanketta ohjelmakaudelle 2012-2016 laaditun ohjelman mukaisesti.
TOIMENPIDE	Toteutetaan ohjelman mukaiset toimenpiteet (mm. neuvonta, kosteikkojen rakentaminen, vesikasvien niitto, vedenlaadun seurantaohjelman laatiminen).
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Talousarviovuodelle 2014 suunnitellut ohjelman mukaiset työt on toteutettu.
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

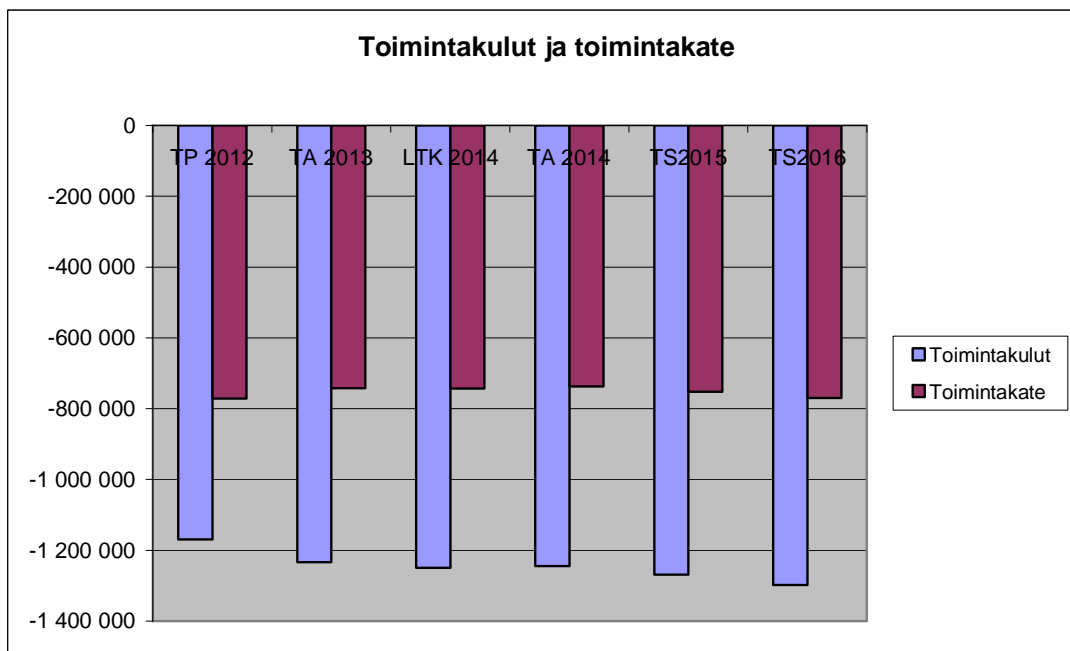
KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Turvallinen ja vetovoimainen ympäristö
TAVOITE 2014	Käynnistetään Länsi-Uudenmaan kuntien hajajätevesiyhteistyön strategian 2014-2021 mukaiset toimenpiteet.
TAVOITE 2016	Toteutetaan jätevesistrategiaa
TOIMENPIDE	Laaditaan työohjelma talousarviovuodelle 2014 painopisteinä kestävät jätevesiratkaisut ja tietoa toimenpiteiden vaikuttavuudesta.
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Työohjelman mukaiset toimenpiteet on toteutettu.
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Turvallinen ja vetovoimainen elinympäristö
TAVOITE 2014	Tavoitteena on noudattaa laissa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäväksi määrättyä velvoitetta seurata ympäristön tilaa sekä tehdä siihen liittyviä selvityksiä ja tutkimuksia.
TAVOITE 2016	Laaditaan Vihdin järvien seurantaohjelma 2016-2026.
TOIMENPIDE	Jatketaan Vihdin järvien perustilan selvitystyötä talousarvioon varatun määrärahan puitteissa (10 järveä).
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Perustila on selvitetty kymmenestä järvestä ja tulokset viety internettiin (vesientila.fi).
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

Tuloslaskelma - sisäiset ja ulkoiset

Ympäristöpalvelut - tulosalue

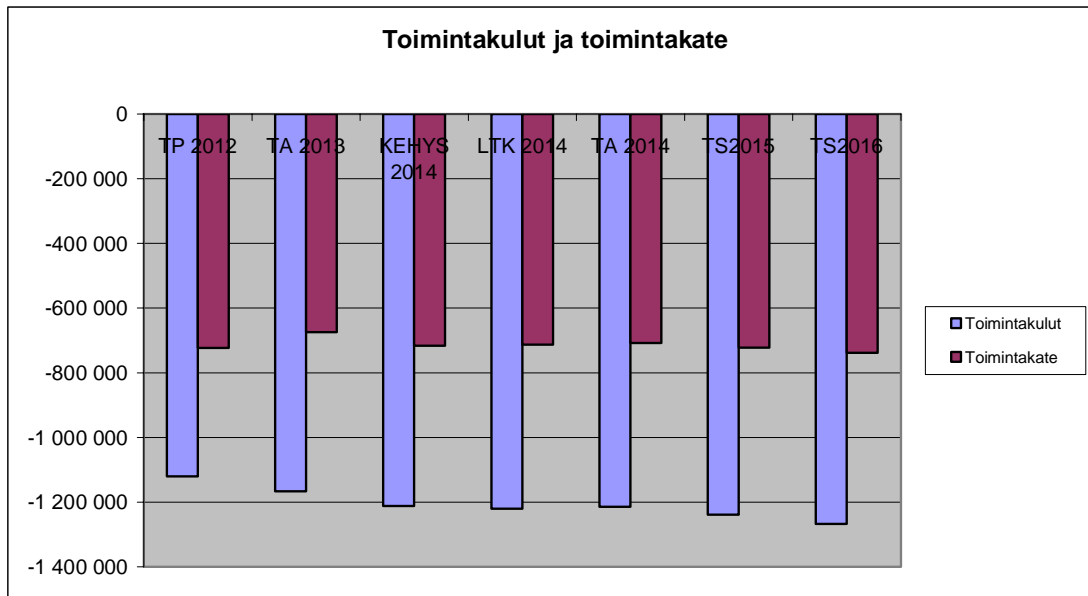
	TP 2012	TA 2013 muutettu	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
					TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	397 690	491 472	506 705	506 705	3,1	517	529
Myyntituotot	31 321	53 994	53 570	53 570	-0,8		
Maksutuotot	366 369	437 478	453 135	453 135	3,6		
Tuet ja avustukset							
Vuokrat							
Muut toimintatuotot							
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	1 169 541	1 234 052	1 249 704	1 244 254	0,8	1 269	1 298
HENKILÖSTÖKULUT	558 740	561 240	589 678	584 228	4,1		
Asiakaspalvelujen ostot							
Palvelujen ostot	548 554	603 372	574 001	574 001	-4,9		
Aineet ja tarvikkeet	7 840	5 670	8 300	8 300	46,4		
Avustukset			34 000	34 000			
Vuokrat	47 548	56 910	36 413	36 413	-36,0		
Muut toimintakulut	6 859	6 860	7 312	7 312	6,6		
TOIMINTAKATE	-771 851	-742 580	-742 999	-737 549	-0,7	-752	-770
Suunnitelman mukaiset poistot							
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
TILIKAUDEN TULOS	-771 851	-742 580	-742 999	-737 549	-0,7	-752	-770

Tuloslaskelma - ulkoiset

Ympäristöpalvelut - tulosalue

	TP 2012	TA 2013 muutettu	KEHYS	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
			2014			TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	397 690	491 472	496 000	506 705	506 705	3,1	517	529
Myyntituotot	31 321	53 994		53 570	53 570	-0,8		
Maksutuotot	366 369	437 478		453 135	453 135	3,6		
Tuet ja avustukset								
Vuokrat								
Muut toimintatuotot								
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT	1 120 513	1 166 192	1 212 000	1 219 966	1 214 516	4,1	1 239	1 267
HENKILÖSTÖKULUT	558 740	561 240		589 678	584 228	4,1		
Asiakaspalvelujen ostot								
Palvelujen ostot	540 584	578 622		566 076	566 076	-2,2		
Aineet ja tarvikkeet	7 840	5 670		8 300	8 300	46,4		
Avustukset				34 000	34 000			
Vuokrat	6 490	13 800		14 600	14 600	5,8		
Muut toimintakulut	6 859	6 860		7 312	7 312	6,6		
TOIMINTAKATE	-722 823	-674 720	-716 000	-713 261	-707 811	4,9	-722	-739
Suunnitelman mukaiset poistot								
Satunnaiset tuotot								
Satunnaiset kulut								
TILIKAUDEN TULOS	-722 823	-674 720	-716 000	-713 261	-707 811	4,9	-722	-739

Tilapalvelu -taseyksikkö

Tilapalvelu huolehtii kunnan tilojen rakennuttamistehtävistä ja ylläpitää kunnan palvelukiinteistöt. Tilapalvelun vastuulle kuuluvat kaikki kunnan kiinteistöt vesihuoltolaitoksen rakennuksia lukuun ottamatta. Tilapalvelu vastaa kunnan rakennusinvestointihankkeiden rakennuttamistehtävien organisoimisesta ja läpiviennistä.

Tilapalvelu aloitti laskennallisena taseyksikkönä vuoden 2012 alusta. Tavoitteena on saada kunnan kiinteistökannan todelliset kustannukset lainoineen ja korkokuluineen näkyviin.

Talousarviossa kiinteistönpidon määrärahat käyttötalouden osalta ovat olleet usein riittämättömät. Riskinä on, että kiinteistönpidon tehostamistarpeita ei voida kaikilta osin hoitaa suunnitelmallisesti. Kiinteistönpidon merkittävimmät riskit liittyvät mm. korjausvelan hallitsemattomaan kasvuun, suhdanteisiin (kustannusten nousu), kiinteistöihin kohdistuvan ilkeivallan kasvuun (valvonta- ja korjauskustannukset), käytöstä poistuviin kohteisiin (myyntiajankohta, ylläpitokustannus), parakkien poistokustannuksiin (ajoitus), tilavarusteiden ja -järjestelmien ylläpitoon (kustannuskasvu).

Rakennusten laskennallinen korjausvelkaselvitys vuoteen 2012 asti osoitti, että perusparannusten korjausvelka on tuolloin noin 26,6 miljoonaa euroa.

Taloussuunnitelmassa korjausinvestointien määrää tulisi kasvattaa, mutta siihen ei ole lähivuosina taloudellisia mahdollisuuksia.

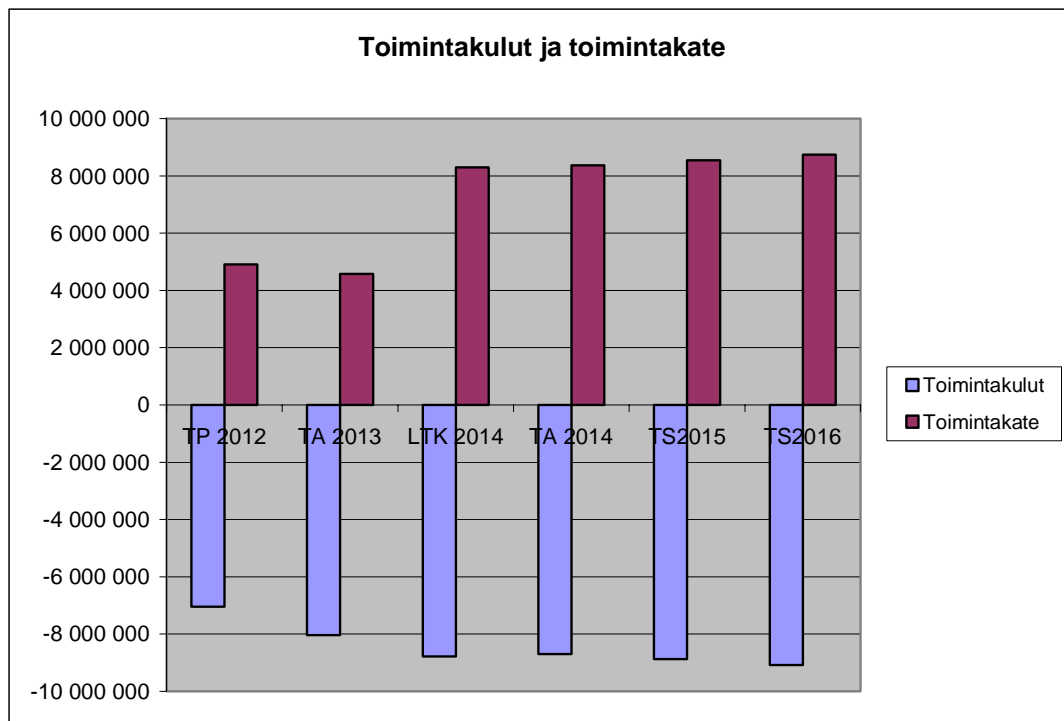
Vuodelle 2014 sisäiset vuokrat määriteltiin uudelleen tasolle, jolla katetaan kiinteistöjen ylläpitokulut sekä rahoitus ja pääomamenot. Tämä nosti selvästi hallintokuntien vuokria. Myös ulkoisia vuokria on määritely uudelleen ja sopimuksia vuokralaisten kanssa uusitaan. Tilapalvelun talousarviossa tämä näkyy vuokratulojen kasvuna.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Hyvinvoivat kuntalaiset
TAVOITE 2014	Rakennusten toimivuus
TAVOITE 2016	Vuokrataso määritely todellisten kustannusten mukaan
TOIMENPIDE	Haahtela Rakennuttamistieto- ja Kiinteistösovellusten kattavampi käyttö. RES-huoltokirjajärjestelmän selainpohjaisen huoltokalenteritoiminnon käyttöönotto
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Vuokrissa huomioitu 90 %:sti todelliset käyttökustannukset
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

Tuloslaskelma - sisäiset ja ulkoiset

Tilapalvelun taseyksikkö

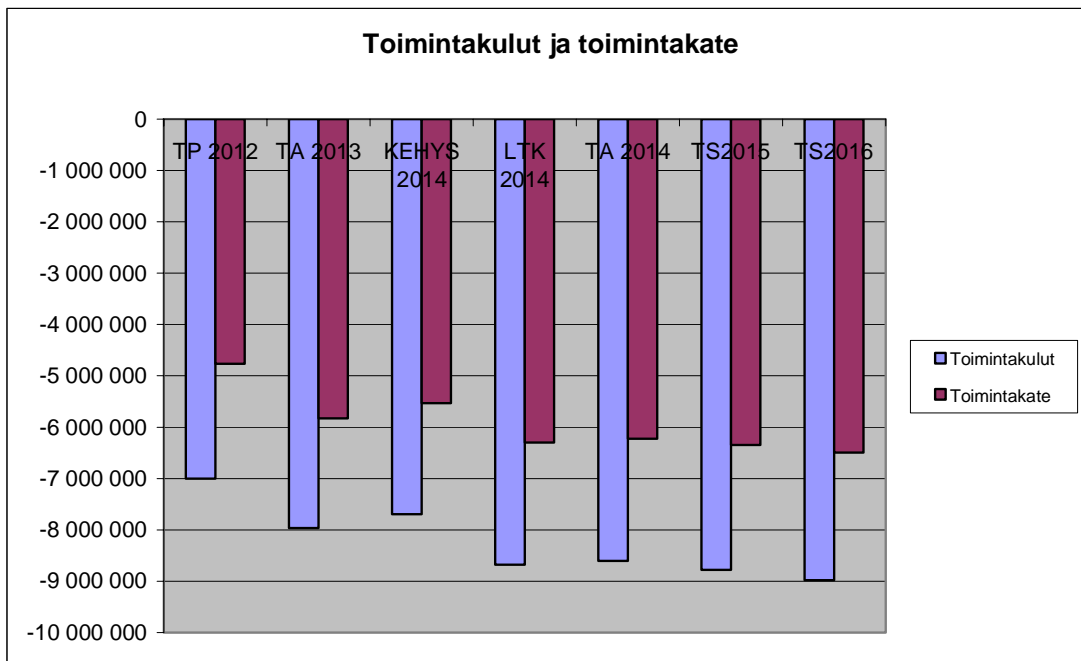
	TP 2012	TA 2013	LTK 2014	TA 2014	TA 2013 TA2014,%	TS2015	TS2016
		muutettu					
TOIMINTATUOTOT	11 956 562	12 616 803	17 075 602	17 075 602	35,3	17 417	17 818
Myyntituotot	88 334	48 800	45 000	45 000	-7,8		
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset	3 000						
Vuokrat	11 674 239	12 438 003	16 870 602	16 870 602	35,6		
Muut toimintatuotot	67 849						
Valmistus omaan käyttöön	123 140	130 000	160 000	160 000	23,1		
TOIMINTAKULUT	7 047 871	8 037 547	8 776 912	8 702 722	8,3	8 877	9 081
HENKILÖSTÖKULUT	1 159 787	1 410 216	1 340 876	1 299 686	-7,8		
Asiakaspalvelujen ostot							
Palvelujen ostot	1 390 645	1 445 007	1 580 065	1 538 065	6,4		
Aineet ja tarvikkeet	3 556 449	3 630 655	4 138 400	4 147 400	14,2		
Avustukset							
Vuokrat	862 721	1 539 669	1 706 071	1 706 071	10,8		
Muut toimintakulut	78 269	12 000	11 500	11 500	-4,2		
TOIMINTAKATE	4 908 691	4 579 256	8 298 690	8 372 880	82,8	8 540	8 737
Suunnitelman mukaiset pois	4 765 590	4 719 950	4 907 036	4 907 036	4,0	5 701	6 804
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
TILIKAUDEN TULOS	143 101	-140 694	3 391 654	3 465 844	-2563,4	2 839	1 933

Tuloslaskelma - ulkoiset

Tilapalvelun taseyksikkö

	TP 2012	TA 2013 muutettu	KEHYS	LTK 2014	TA 2014	TA 2013	TS2015	TS2016
			2014			TA2014,%		
TOIMINTATUOTOT	2 238 327	2 140 900	2 162 000	2 381 300	2 381 300	11,2	2 429	2 485
Myyntituotot	87 298	48 800		45 000	45 000	-7,8		
Maksutuotot								
Tuet ja avustukset	3 000							
Vuokrat	1 957 040	1 962 100		2 176 300	2 176 300	10,9		
Muut toimintatuotot	67 849							
Valmistus omaan käyttöön	123 140	130 000		160 000	160 000	23,1		
TOIMINTAKULUT	7 003 420	7 966 671	7 696 000	8 678 326	8 604 136	8,0	8 776	8 978
HENKILÖSTÖKULUT	1 159 787	1 410 216		1 340 876	1 299 686	-7,8		
Asiakaspalvelujen ostot								
Palvelujen ostot	1 375 413	1 441 400		1 576 350	1 534 350	6,4		
Aineet ja tarvikkeet	3 555 970	3 630 655		4 138 400	4 147 400	14,2		
Avustukset								
Vuokrat	833 981	1 472 400		1 611 200	1 611 200	9,4		
Muut toimintakulut	78 269	12 000		11 500	11 500	-4,2		
TOIMINTAKATE	-4 765 093	-5 825 771	-5 534 000	-6 297 026	-6 222 836	6,8	-6 347	-6 493
Suunnitelman mukaiset	4 765 590	4 719 950		4 907 036	4 907 036	4,0	5 701	6 804
Satunnaiset tuotot								
Satunnaiset kulut								
TILIKAUDEN TULOS	-9 530 683	-10 545 721	-5 534 000	-11 204 062	-11 129 872	5,5	-12 048	-13 297

Tuloslaskelma - ulkoiset ja sisäiset - liikelaitoskaavalla

Tilapalvelun taseyksikkö

	TP 2012	TA 2013	LTK 2014	TA 2014	TA 2013 TA2014,%	TS2015	TS2016
Tuotot yhteensä	11 956 562	12 616 803	17 075 602	17 075 602	35,3	17 417	17 818
Liikevaihto	11 765 573	12 486 803	16 915 602	16 915 602	35,5	17 251	17 647
Myyntituotot	88 334	48 800	45 000	45 000	-7,8		
Maksutuotot	0						
Tuet ja avustukset	3 000						
Vuokrat	11 674 239	12 438 003	16 870 602	16 870 602	35,6		
Valmistus omaan käyttöön	123 140	130 000	160 000	160 000	23,1	166	171
Liiketoiminnan muut tuotot	67 849	0	0	0		0	0
Kulut ilman poistoja	7 047 870	8 037 547	8 776 912	8 702 722	8,3	8 877	9 081
Materiaalit ja palvelut	4 947 094	5 075 662	5 718 465	5 685 465	12,0		
Aineet ja tarvikkeet	3 556 449	3 630 655	4 138 400	4 147 400	14,2		
Palvelut	1 390 645	1 445 007	1 580 065	1 538 065	6,4		
Henkilöstökulut	1 159 786	1 410 216	1 340 876	1 299 686	-7,8		
Poistot	4 765 590	4 719 950	4 907 036	4 907 036	4,0	5 701	6 804
Liiketoiminnan muut kulut	940 990	1 551 669	1 717 571	1 717 571	10,7		
Avustukset	0						
Vuokrat	862 721	1 539 669	1 706 071	1 706 071	10,8		
Muut kulut	78 269	12 000	11 500	11 500	-4,2		
Liikelylijäämä	143 102	-140 694	3 391 654	3 465 844	-2563,4	2 839	1 933
Rahoitustuotot ja -kulut	1 637 879	1 774 000	1 704 000	1 704 000		1 970	2 090
Korkotuotot							
Muut rahoitustuotot							
Muille maksetutu korkokulut	1 447 490	1 490 000	1 420 000	1 420 000			
Korvaus jäännöspääomasta	190 244	283 000	283 000	283 000			
Muut rahoituskulut	145	1 000	1 000	1 000			
Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä	-1 494 777	-1 914 694	1 687 654	1 761 844		869	-157
Satunnaiset tuotot ja kulut			0	0		0	0
Yli/alijäämä ennen varauksia	-1 494 777	-1 914 694	1 687 654	1 761 844		869	-157
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	189 199		0	0		0	0
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) ja vähennys (+)			0	0		0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 305 578	-1 914 694	1 687 654	1 761 844		869	-157

Tuloslaskelma - ulkoiset - liikelaitoskaavalla

Tilapalvelun taseyksikkö

	TP 2012	TA 2013	LTK 2014	TA 2014	TA 2013 TA2014,%	TS2015	TS2016
Liikevaihto	2 047 337	2 010 900	2 221 300	2 221 300	10,5	2 429	2 485
Myyntituotot	87 297	48 800	45 000	45 000	-7,8		
Maksutuotot				0			
Tuet ja avustukset	3 000			0			
Vuokrat	1 957 040	1 962 100	2 176 300	2 176 300	10,9		
Valmistus omaan käyttöön	123 140	130 000	160 000	160 000	23,1		
Liiketoiminnan muut tuotot	67 849	0	0	0			
Toimintamenot ilman poistoja	7 003 449	7 966 671	8 678 326	8 604 136	8,0	8 776	8 978
Materiaalit ja palvelut	4 931 383	5 072 055	5 714 750	5 681 750	12,0		
Aineet ja tarvikkeet	3 555 970	3 630 655	4 138 400	4 147 400	14,2		
Palvelut	1 375 413	1 441 400	1 576 350	1 534 350	6,4		
Henkilöstökulut	1 159 786	1 410 216	1 340 876	1 299 686	-7,8		
Poistot	4 765 590	4 719 950	4 907 036	4 907 036	4,0	5 701	6 804
Liiketoiminnan muut kulut	912 280	1 484 400	1 622 700	1 622 700	9,3		
Avustukset	0						
Vuokrat	833 981	1 472 400	1 611 200	1 611 200	9,4		
Muut kulut	78 299	12 000	11 500	11 500	-4,2		
Liikelylijäämä	-9 530 713	-10 545 721	-11 204 062	-11 129 872	5,5	-12 048	-13 297
Rahoitustuotot ja -kulut	1 447 635	1 511 000	1 421 000	1 421 000		1 687	1 807
Korkotuotot							
Muut rahoitustuotot							
Muille maksettu korkokulut	1 447 490	1 510 000	1 420 000	1 420 000			
Korvaus jäännöspääomasta			0	0			
Muut rahoituskulut	145	1 000	1 000	1 000			
Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä	-10 978 348	-12 056 721	-12 625 062	-12 550 872		-13 735	-15 104
Satunnaiset tuotot ja kulut			0	0		0	0
Yli/alijäämä ennen varauksia	-10 978 348	-12 056 721	-12 625 062	-12 550 872		-13 735	-15 104
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	189 199		0	0		0	0
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) ja vähennys (+)			0	0		0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-10 789 149	-12 056 721	-12 625 062	-12 550 872		-13 735	-15 104

TILAPALVELUN TASEYKSIKÖN RAHOITUSLASKELMA

	TA2013	KH2014	TS2015	TS2016
Toiminnan rahavirta	2 805 256	5 994 690	6 570	6 647
Liikelyjäämä (-alijäämä)	-140 694	2 791 654	2 839	1 933
Poistot ja arvonalentumiset	4 719 950	4 907 036	5 701	6 804
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 774 000	-1 704 000	-1 970	-2 090
Investointien rahavirta	-7 735 000	-12 980 000	-14 800	-21 080
Investointimenot	-7 735 000	-12 980 000	-14 800	-21 080
Rahoitusosuudet investointeihin				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot				
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 929 744	-6 985 310	-8 230	-14 433
Rahoituksen rahavirta	2 881 623	7 137 654	8 069	13 243
Lainakannan muutokset	4 796 317	5 450 000	7 200	13 400
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	13 950 000	15 800 000	19 200	26 600
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-9 153 683	-10 350 000	-12 000	-13 200
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta		0	0	0
Oman pääoman muutokset	-1 914 694	1 687 654	869	-157
Muut maksuvalmiuden muutokset		0	0	0
Taseyksikön vaikutus maksuvalmiuteen	-2 048 121	152 344	-162	-1 189

INVESTOINTIOSA

INVESTOINTIOSA

Investointisuunnitelman laadinnassa on pidetty periaatteena, että talousarviovuodelle varataan määrärahat vain niihin merkittäviin hankkeisiin, joista on tehty hankesuunnitelmat. Poikkeuksena tähän ovat suunnitteluvaraukset.

Taloussuunnitteluvuosilla on myös hankkeita, joiden hankesuunnitelmat eivät ole valmiina. Näitä lukuja voidaan pitää karkeina arvioina, mutta ei kustannusarvioina.

Taloussuunnitteluvuosilla olevista hankkeista tehdään investointipäätökset erikseen.

Tulevaisuudessa pyritään siihen, että talousarviovuodelle ja kahdelle sitä seuraavalle vuodelle tehdään määräraha- ja taloussuunnitelmavarauksia vain hankkeille, joista on valmiit hankesuunnitelmat. Hankkeet, joihin on suunniteltu myös tuloja, käsitellään uudelleen, jos tulo-odotus olennaisesti muuttuu.

Korjausinvestointien tarve jatkuu läpi koko suunnittelukauden. Vihti on ollut kasvava kunta ja on myös tulevaisuudessa. Tämä aiheuttaa tulevina vuosina investointitarpeita.

IRTAIN OMAISUUS

ATK-investointeihin on varattu vuodelle 2014 yhteensä 555 000 euroa, josta hallintokeskukselle 335 000 euroa. Tämä sisältää mm. seuraavaa: kuntakohtaisten palvelinten ja verkkolaitteiden korvaushankinnat, välttämättömien verkkoyhteyksien rakentaminen, välttämättömät tietokantalisenssien uudishankinnat tai päivitykset, Tiera Toimiston käyttöönottoprojekti sekä 180 000 euron varaus henkilöstö- ja taloushallinnon ohjelmien uudistamiseen. Henkilöstö- ja taloushallinnon ohjelmien uudistaminen edellyttää tarkempaa suunnitelmaa ja kunnanhallituksen erillistä päätöstä. Sivistyskeskukselle on varattu 200 000 euroa tvt-hankeeseen ja 20 000 euroa kirjaston tietojärjestelmien muutokseen. Taloussuunnitteluvuosille on varattu määrärahaa 500 000 euroa vuodelle 2015 ja 420 000 euroa vuodelle 2016.

Tietojärjestelmien ja verkon kehittämisellä haetaan säästöjä ja muita kokonaistaloudellisia etuja kunnan toiminnassa sekä nykyistä selvästi parempia ohjaus- ja seurantajärjestelmiä. Osaan investoinneista liittyy myös vaikutuksia kunnan käyttömenoihin, mikä on otettu huomioon talousarviossa.

Hallintokeskuksen irtaimen omaisuuden hankintaan on 20 000 euron varaus vuodelle 2014 ja taloussuunnitteluvuosille 20 000 euroa vuosi.

Ruoka- ja siivouspalvelun irtaimen omaisuuden hankintaan on 80 000 euron varaus vuodelle 2014. Taloussuunnitteluvuosille on varattu määrärahaa 80 000 euroa vuosi.

Ruoka- ja siivouspalveluihin ensikertaiseen kalustamiseen on varattu vuodelle 2014 yhteensä 160 000 euroa, josta Myrskylänmäen päiväkodin kalustamiseen 20 000 euroa, Ojakkalan päiväkodin kalustamiseen 40 000 euroa, Haimoon koulun ja päiväkodin kalustamiseen 75 000 euroa. Uusien päiväkotiryhmien (2 kpl) keittiö/kuljetuskalustoon 20 000 euroa ja Etelä-Nummelan keittiön suunnitteluun 5 000 euroa.

Taloussuunnitteluvuodelle 2015 on varattu määrärahaa 420 000 euroa, josta Nummelanharjun koulun keittiö 400 000 euroa.

Sivistyskeskuksen ensikertaiseen kalustamiseen Myrskylänmäen päiväkodin ja Ojakkalan päiväkodin kalustamiseen yhteensä 300 000 euron sekä Haimoon koulun ja päiväkodin

kalusteisiin 200 000 euron määrärahan varaukset vuodelle 2014. Vuoden 2014 kahden uuden päiväkotiryhmän kalusteisiin on varattu 75 000 euroa.

Tekniseen ja ympäristökeskukseen on varattu vuodelle 2014 kunnallistekniikan kalustohankintoihin yhteensä 155 000 euron määräraha mm. tiehöylän hankintaan liittyvää laitteistoa 60 000 euroa, traktoriperäkärri, ruohonleikkuri. Taloussuunnitteluvuosille on varattu 200 000 euroa vuodelle 2015 ja 200 000 euroa vuodelle 2016.

Tilapalveluun on varattu vuodelle 2014 irtaimiston hankintaan 125 000 euroa. Tämä sisältää pakettiauton hankinnan yhdessä nuorten työpajan kanssa, ruohonleikkurin sekä täydennyksen rakennusautomaatiojärjestelmään, rikosilmoittimen ja paloilmoittimen.

Paikkatieto ja mittauspalveluihin on varattu vuodelle 2014 mittauslaitteiston uusimiseen 25 000 euroa ja taloussuunnitteluvuosille on varattu mittauslaitteiston uusimiseen 25 000 euroa vuosi.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET JA MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT

Valtion toiminnot (kunnan osuudet valtion hankkeisiin)

Kunnan osuutena valtion tiehankkeisiin ja ratahallintokeskuksen hankkeisiin on 800 000 euroa vuoden 2014 talousarviossa ja 1 100 000 euroa vuonna 2015 sekä 1 130 000 euroa vuonna 2016.

Kalkkimäen ratasiltahankkeeseen on varattu 700 000 euroa vuodelle 2014 ja Nissolan alikulkusillan rakennussuunnitteluun (kunta 50 %) on varattu 25 000 euron määräraha ja taloussuunnitteluvuodelle 2015 on varattu 850 000

TALONRAKENNUSINVESTOINNIT

Myrskylänmäen päiväkot

Myrskylänmäen päiväkodin laajennus on rakenteilla. Myrskylänmäen päiväkodin laajennushankkeelle on rakentamiskustannuksiin varattu 1 700 000 euroa vuodelle 2014. Lisäksi ensikertaiseen kalustoon on varattu ateria- ja puhdistuspalveluihin 20 000 euroa ja sivistystoimeen 150 000 euroa. Päiväkotilaajennus otetaan käyttöön syksyllä 2014. Päiväkot

Ojakkalan päiväkot

Ojakkalan päiväkot on rakenteilla. Ojakkalan päiväkotihankkeelle on rakentamiskustannuksiin varattu 1 930 000 euroa vuodelle 2014. Lisäksi ensikertaiseen kalustoon on varattu ateria- ja puhdistuspalveluihin 40 000 euroa ja sivistystoimeen 150 000 euroa. Päiväkot

Haimoon koulun ja päiväkoti

Haimoon koulu- ja päiväkotihankkeeseen on varattu rakentamiskustannuksiin 4 185 000 euron määräraha vuodelle 2014. Ensikertaiseen kalustoon on varattu ateria- ja puhdistuspalveluihin 75 000 euroa ja koulu- ja päiväkoti-irtaimistoon 200 000.

Nummelanharjun koulu vaihe II

Nuhako vaihe II vanhan yläasteen ja liikuntasalin purkamiseen on varattu 1 000 000 euron määräraha vuodelle 2014. Taloussuunnitteluvuodelle 2015 on varattu 8 000 000 euroa ja taloussuunnitteluvuodelle 2016 on varattu 900 000 euron määräraha. Liikuntasalisaliin rakennetaan täysimittainen monipuolisesti eri lajeja palveleva kenttä. Nummelanharjun ns. vanhan lukion peruskorjaukseen on varattu 1 900 000 euron määräraha vuodelle 2016.

Etelä-Nummelan koulukeskus

Etelä-Nummelan koulukeskuksen hankesuunnitteluun on varattu 300 000 euron määräraha vuodelle 2014. Taloussuunnitteluvuodelle 2015 on varattu 500 000 euroa hankesuunnitteluun/suunnitteluun ja taloussuunnitteluvuodelle 2016 päiväkodin ja koulun rakentamiseen 14 000 000 euron varaus.

Ratapuiston huoltorakennus

Ratapuiston huoltorakennukseen on talousarviovuonna 2014 varattu 150 000 euron määräraha. Kentän käyttö on laajentunut ympärivuotiseksi, eikä kentällä ole nykyisin minkäänlaista huoltorakennusta.

Nummelan vanhan kouluosan peruskorjaus

Talousarviovuodelle 2014 on varattu hankesuunnitteluun 300 000 euron määräraha. Hankkeen ajoituksesta päätetään suunnittelun pohjalta.

Liikuntarakennusten perusparannus (Uimahalli)

Uimahallin korjauksiin on varattu vuodelle 2014 määrärahaa 300 000 euroa pääosin ison altaan alakaton korjaukseen. Vuodelle 2015 on varattu 120 000 euron määräraha uimahallin ison altaan laatoitukseen.

Karviainen (Nummelan ja kirkonkylän terveysasemat)

Vuoden 2014 talousarvioon on varattu 450 000 euron määräraha. Määrärahalla toteutetaan Karviaisen toiminnan muutosten edellyttämiä rakennusteknisiä ja taloteknisiä muutoksia Nummelan terveysasemalla, Kirkonkylän terveysasemalla. Taloussuunnitteluvuosille on varattu määrärahaa 450 000 euroa vuosi.

Karviaisen omanarvion mukaisesti vuotuinen tilatarve muutos määräraha varauksena olisi 450 000 euroa vuotuisesti. Määräraha pitäisi sisällä toiminnasta tulevien tilamuutosten tekemisen sekä lainsäädännön kautta tulevien tarpeiden suunnittelun sekä toteutuksen (mm. eristysuoneiden tekemisen Nummelan terveysasemalle).

Kiinteistöjen suunnitelmalliset pienkorjaukset Kohdat 1-6.

Kohtien 1-6 yhteenlaskettu määräraha tarve olisi 730 000 euroa vuodessa. Määräraha jako olisi alustavasti alla kuvatun mukainen. Määrärahan tarve vaihtelee vuotuisesti eri kohtien 1-6 osalta ja sitovana määrärahana olisi kohtien 1-6 yhteissumma 730 000 euroa, joka jakaantuu alla olevien nimikkeiden tarpeen mukaisesti.

1 Tila- ja toimintamuutokset

Palveluverkkosuunnitelmasta ja tilojen käytön tehostamistarpeesta johtuen taloussuunnitelmaan on varattu 50 000 euron määräraha tilamuutoksiin vuodelle 2014. Taloussuunnitteluvuosille on varattu määrärahaa 50 000 euroa vuosi.

2 Pihavarusteiden korjaukset (EU-normit)

Talousarvioon on vuodelle 2014 varattu 80 000 euron määräraha. Päiväkotien ja koulujen leikkivälineiden ja pihavarusteiden EU-normien mukaisuus on tarkastettu ja leikkivälineitä ja pihavarusteita korjataan tulevana vuosina. Vuoden 2014 määrärahalla jatketaan turvallisuuden parantamiseen tähtäävää korjausten sarjaa. Taloussuunnitteluvuosille on varattu määrärahaa 80 000 euroa vuosi.

3 Talotekniikka- ja sisäilmakorjaukset

Vuoden 2014 talousarvioon on varattu 100 000 euron määräraha. Vuodelle 2014 varatulla määrärahalla tehdään välttämättömiä talotekniikkaan ja sisäilmaan liittyviä parannuksia ja korjauksia. Määrärahalla on tarkoitus mm. tehdä sisäilmatutkimuksia ja sisäilmakorjauksia sekä pyrkiä ennalta ehkäisemään sisäilmaongelmien syntymistä. Suunnitteluvuosina jatketaan tätä korjausten sarjaa. Taloussuunnitteluvuosille on varattu määrärahaa 100 000 euroa vuosi.

4 Turvallisuus / paloturvallisuus

Vuoden 2014 talousarvioon on varattu 100 000 euron määräraha. Vihdin kunnan vanha kiinteistökanta sekä jatkuvasti tarkentuvat turvallisuuteen liittyvät vaatimukset ja määräykset aiheuttavat tarpeen turvallisuusriskien kartoittamiseen ja korjaamiseen. Kartoitustyötä tehdään yhteistyössä palotarkastajien kanssa. Taloussuunnitteluvuosille on varattu määrärahaa 100 000 euroa.

5 Kiinteistöjen suunnitelmalliset pienkorjaukset

Vuoden 2014 talousarvioon on pienkorjaukset jaettu suunnitelmallisiin ja suunnittelemattomiin korjauksiin. Vihdin kunnan vanhenevaa kiinteistökantaa sekä vanhenevaa talotekniikkaa tulee korjata ja ylläpitää suunnitelmallisesti. Suunnitelmallisilla korjausinvestoinneilla voidaan pidentää kiinteistöjen käyttöikää hallitusti. Vuoden 2014 talousarvioon varatulla 200 000 euron määrärahalla on tarkoitus jatkaa suunnitelmallisten korjausten sarjaa. Pienkorjaukset käsittävät yleisesti mm. julkisivurakenteiden korjauksia ja huoltomaalausta; vesikattorakenteiden korjauksia ja uusimisia; talotekniikkaan liittyviä korjauksia; sisäpintojen korjauksia mm. lattiapinnoitteiden uusimisia, sisäseinien

huoltomaalasta; kiintokalusteiden ja varusteiden korjauksia ja uusimista. Taloussuunnitteluvuosille on varattu määrärahaa 200 000 euroa vuosi.

6 Kiinteistöjen suunnittelemattomat "ns. vikakorjaukset"

Vuoden 2014 talousarvion on varattu 200 000 euron määräraha. Suunnittelemattomat ns. vikakorjaukset lisääntyvät vuosittain kiinteistökannan sekä talotekniikan ikääntyessä. Suunnittelemattomat vikakorjaukset ovat arvaamattomia korjaustarpeita, jotka täytyy suorittaa, jotta kiinteistön käyttö voi jatkua. Arvaamattomiin vikakorjauksiin tarvittavien resurssien määrä vaihtelee vuosittain. Tarvittavia resursseja on näin ollen luonnollisesti vaikea etukäteen arvioida. Taloussuunnitteluvuosille on varattu määrärahaa 200 000 euroa vuosi.

KUNNALLISTEKNIIKAN INVESTOINNIT

Liikennealueiden rakentaminen

Katujen uudisrakentamiseen on varattu 2 020 000 euron määräraha vuodelle 2014. Taloussuunnitteluvuosille on varattu määräraha 2 830 000 euroa vuodelle 2015 ja 2 840 000 euroa vuodelle 2016. Katuja rakennetaan uusille asunto- ja työpaikka-alueille tontinmyynnin ja kaavoitusohjelman mukaisesti.

Vuonna 2014 suurimpia kadunrakennushankkeita ovat Huhmarin työpaikka-alueen kadut 1 000 000 euroa, Stenkulla 400 000 euroa ja Naaranpajuntien jatke 200 000 euroa.

Katujen perusparannukseen on varattu 220 000 euroa vuonna 2014, mistä suurin osa loppuun käytettyjen päällysteiden uusimisia Nummelan alueella.

Tievalaistuksen rakentaminen

Tievalaistuksen uudisrakentamiseen Pihtisillantielle Huhmarnummen koulun ja vanhan Turuntien välille sekä uusia katuja varten on varattu 258 000 euron määräraha vuodelle 2014. Taloussuunnitteluvuosille on varattu määrärahaa 323 000 euroa vuodelle 2015 ja 254 000 euroa vuodelle 2016.

Tievalaistuksen perusparannukseen on varattu 225 000 euroa vuodelle 2014. Määrärahasta käytetään mm. valaisimien uusimiseen 100 000 euroa, katuvalojen sähköturvallisuuden korjauksiin 25 000 euroa. Taloussuunnitteluvuosille on varattu määrärahaa 285 000 euroa vuodelle 2015 ja 305 000 euroa vuodelle 2016.

Puisto- ja muiden yleisten alueiden rakentaminen

Puistoalueita rakennetaan uusille asunto- ja työpaikka-alueille tontinmyyntiin ja kaavoitusohjelmaan perustuen asunto- ym. rakentamisen edistymisen mukaisesti. Vuonna 2014 puistoja rakennetaan 220 000 eurolla, missä suurimmat hankkeet ovat Kilsoinniitty Life-hanke 60 000 euroa (EU rah. 75 %), Linnanniityn puisto ja Enärannan laajennuksen puisto. Taloussuunnittelukaudella 2015 - 2016 uusien asuntoalueiden puistoalueille on esitetty noin 440 000 euron määrärahavarausta vuosittain.

Muun kunnallistekniikan rakentamisen käytetään 95 000 euroa vuonna 2014, missä pääkohteena on meluvallien rakentaminen. Kunnallistekniikan perusparannukseen vuodelle 2014 on varattu 20 000 euroa. Tästä määrärahasta on varattu käytettäväksi Kirkonkylän venerannan septivesien käsittelyyn 15 000 euroa.

Liikunta-alueiden rakentaminen

Liikunta-alueiden rakentamiseen on varattu yhteensä 30 000 euron määräraha vuodelle 2014. Tällä määrärahalla tehdään mm. Nummelan urheilukentän peruskorjauksia, sadevesikouruja.

Taloussuunnitteluvuodelle 2015 on varattu yhteensä 640 000 euron määräraha. Tällä määrärahalla rakennetaan Kirkonkylän lähiliikuntapaikkaa, yleisurheilukenttä ja tekonurmikenttä; pohjatyöt ja pinnoitteet.

Taloussuunnitteluvuodelle 2016 on varattu yhteensä 380 000 euron määräraha. Tällä määrärahalla toteutetaan Kirkonkylän lähiliikuntapaikan; valaistus, aitaus, kuntorata, paikoitus, tenniskenttä, kaukalo ja skeittipaikka.

MAANKÄYTTÖ

Maa-alueiden hankinta ja myynti

Maa-alueiden hankintaan on varattu 500 000 euron määräraha vuodelle 2014. Taloussuunnittelukaudella maa-alueiden hankintaan vuonna 2015 varataan talousarviossa 500 000 euroa ja vuonna 2016 1 000 000 euroa. Määrärahaa käytetään raakamaan hankintaan sekä katu- ja puistoalueiden lunastamiseen. Määräraha sisältää myös maankäyttösopimusten kautta korvauksetta kunnan omistukseen tulevien kaavoitettujen maa-alueiden arvon. Jos talousarviovuoden aikana tulee mahdollisuus yhdyskuntakehityksen kannalta tärkeän maa-alueen hankintaan, tuodaan asia erikseen valtuuston päätettäväksi, jos määräraha ei riitä hankintaan.

Tonttien sekä rakennettujen kiinteistöjen myynneistä saatavien tulojen on arvioitu vuonna 2014 ja taloussuunnitelmakaudella olevan vuosittain 2 800 000 euroa. Näihin myyntituottoihin liittyy hyvin vahvasti talouden suhdannekehitykseen liittyvää toteumariskiä.

INVESTOINTISUUNNITELMA 2014 - 2016

(sisältyy Vihdin Vesihuoltolaitos)

MENOT	-8 556 000	-15 950 000	-20 633 000	-19 413 000	-25 136	-27 487
TULOT	2 540 924	2 500 000	2 300 000	3 200 000	2 800	2 800
Rahoitusosuudet investointimenoihin	30 347	0	0	400 000	0	0
Käyttöomaisuuden myyntituotot	2 510 577	2 500 000	2 300 000	2 800 000	2 800	2 800
NETTO	-6 015 076	-13 450 000	-18 333 000	-16 213 000	-22 336	-24 687

Muutettu

HANKE	TP 2012	TA 2013	LTK 2014	TA 2014	2015	2016
--------------	----------------	----------------	-----------------	----------------	-------------	-------------

Määrärahat vv. 2012 - 2014 euroina ja vv. 2015 - 2016 1000 euroina**HALLINTOKESKUS****Aineeton käyttöomaisuus**

Muiden osakkeiden osto	MENOT	-84 933				
Asunto-osakkeiden myynti	TULOT	219 675				
	NETTO	134 742	0	0	0	0

Irtain omaisuus**ATK-hankinnat**

Keskitetty ATK-hankinta

	MENOT	-159 946	-450 000	-665 000	-555 000	-500	-420
	TULOT		0	0	0	0	0
	NETTO	-159 946	-450 000	-665 000	-555 000	-500	-420

Ensikertainen kalustaminen

Ateria ja puhdistus		-19 696					
Myrskylänmäen päiväkot				-20 000	-20 000		
Ojakkan päiväkot				-40 000	-40 000		
Haimoon koulu ja päiväkot				-75 000	-75 000		
Uudet päiväkotiryhmät (2 kpl) keittiö/kuljetuskalusto				0	-20 000		
Etelä-Nummelan keittiön suunnittelu				-5 000	-5 000	-5	
Karviainen Nummelan TK parakin siivous						-15	
Nummelanharjun koulun keittiö						-400	
	MENOT	-19 696	0	-140 000	-160 000	-420	0
	TULOT						
	NETTO	-19 696	0	-140 000	-160 000	-420	0

Muu irtain omaisuus

Ateria ja puhdistus irtaimen omaisuuden hankinta		-101 465	-50 000	-80 000	-80 000	-80	-80
	MENOT	-101 465	-50 000	-80 000	-80 000	-80	-80
	TULOT						
	NETTO	-101 465	-50 000	-80 000	-80 000	-80	-80

Muu irtain omaisuus

Hallintokeskuksen irtaimen omaisuuden hankinta	MENOT	-1 520	-20 000	-20 000	-20 000	-20	-20
	TULOT						
	NETTO	-1 520	-20 000	-20 000	-20 000	-20	-20

HANKE	TP 2012	Muutettu		LTK 2014	TA 2014	2015	2016
		TA 2013					

SIVISTYSKESKUS

KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA

Ensikertainen kalustaminen

Uusien päiväkotiryhmien kalusto	-58 530		-25 000	-75 000		-50	
Lankilan päiväkotiki	-102 599						
Myrskylänmäen päiväkotiki			-150 000	-150 000			
Nummelanharjun koulun uudisrakennus						-200	
Ojakkalan päiväkotiki			-150 000	-150 000			
Museon uuden kokoelmatilan varustaminen	-30 286						
Haimoon koulu ja päiväkotiki			-100 000	-200 000			

Ensikertainen kalustaminen yhteensä

MENOT	-191 415	0	-425 000	-575 000		-250	0
TULOT	0						
NETTO	-191 415	0	-425 000	-575 000		-250	0

Muu irtain omaisuus

Varhaiskasvatuksen irt. omaisuuden hankinnat	MENOT		-15 000				
	TULOT						
	NETTO	0	-15 000	0	0	0	0

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUJEN TULOSALUE

Muu irtain omaisuus

Kulttuuri- ja kansalaistoim.ltk, Kirjaston irtaimistohankinnat	MENOT		-15 000				
	TULOT						
	NETTO	0	-15 000	0	0	0	0

Muu irtain omaisuus

Nuorisolautakunnan irtaimen omaisuuden hankinta	MENOT		-20 000	-20 000			
	TULOT		0				
	NETTO	0	0	-20 000	-20 000	0	0

HANKE		TP 2012	Muutettu		LTK 2014	TA 2014	2015	2016
			TA 2013					

TEKNINEN JA YMPÄRISTÖKESKUS

KUNNALLISTEKNIIKAN TULOSALUE

Kiinteä omaisuus

Kiinteä omaisuus	MENOT	-4 106		0	0		
liittymismaksut ym.	TULOT						
	NETTO	-4 106	0	0	0	0	0

Valtion toiminnot

Kunnan osuudet tielaitoksen hankkeisiin	MENOT	-222 465	-1 125 000	-800 000	-800 000	-1 100	-1 130
	TULOT				200 000		
	NETTO	-222 465	-1 125 000	-800 000	-600 000	-1 100	-1 130

Kunnallistekniikka

Kunnallistekniikan rakentaminen	MENOT	-2 000 931	-3 120 000	-3 193 000	-3 123 000	-4 438	-4 359
	TULOT	347	0	0	200 000	0	0
	NETTO	-2 000 584	-3 120 000	-3 193 000	-2 923 000	-4 438	-4 359

Liikunta-alueiden rakentaminen

MENOT	-26 761	-90 000	-30 000	-30 000	-640	-380
TULOT		0				
NETTO	-26 761	-90 000	-30 000	-30 000	-640	-380

Muu irtain omaisuus

Kunnallistekniikan irtaimen omaisuuden hankinta	MENOT	-164 324	-300 000	-155 000	-155 000	-200	-200
	TULOT	29 756					
	NETTO	-134 568	-300 000	-155 000	-155 000	-200	-200

MAANKÄYTTÖPALVELUJEN TULOSALUE

Kiinteä omaisuus

Maa-alueet

Kiinteän omaisuuden osto	MENOT	-443 713	-1 000 000	-500 000	-500 000	-500	-1 000
Kiinteän omaisuuden myynti	TULOT	2 248 146	2 500 000	2 300 000	2 800 000	2 800	2 800
	NETTO	1 804 433	1 500 000	1 800 000	2 300 000	2 300	1 800

Muu irtain omaisuus

Kate -lautakunnan irtaimen omaisuuden hankinta	MENOT	-37 325	-30 000	-25 000	-25 000	-25	-25
	TULOT	13 000		0	0		
	NETTO	-24 325	-30 000	-25 000	-25 000	-25	-25

HANKE	TP 2012	Muutettu		LTK 2014	TA 2014	2015	2016
		TA 2013					

TILAPALVELUN TASEYKSIKKÖ

Muut pitkävaikutteiset menot

Museon uuden varaston käyttökuntoon saattamin	-19 428						
MENOT	-19 428	0				0	0
TULOT							
NETTO	-19 428	0	0	0	0	0	0

Talonrakennus

Uudisrakentaminen

Karviainen Nummelan TK, parakkien perustukset				-700 000			
Nummelan paloaseman laajennus	-12 307						
Haimoon koulu ja päiväkot	-41 881	-1 500 000	-4 350 000		-4 185 000		
Nuhako II-vaihe (väistö)		-300 000					
Ojakkalan päiväkot/perhekeskus	-6 010	-1 600 000	-2 100 000		-1 930 000		
Lankilan päiväkodin laajennus	-1 756 158						
Lankilan päiväkodin ympäristön suunnitelmat	-287 367						
Myskylänmäen päiväkodin laajennus	-41 118	-1 500 000	-1 700 000		-1 700 000		
Etelä-Nummelan koulukeskuksen suunnittelu			-300 000		-300 000	-500	-14 000
Nummelanharjun koulun II vaihe, koulun ja liik.salin purku ja rak.			-1 000 000		-1 000 000	-8 000	-900
Nummelanharjun koul. II-vaihe+liik.salin loppurak	-860	-300 000	-200 000		-200 000		
Etelä-Nummelan koulukeskuksen päiväkot		-30 000					
Tilaelementtien perustukset, (Nummensejän pvk)				0			
Tilaelementtien perustukset, Hiidenrannan pvk	-445070	-300 000		0	0		
Ratapuiston huoltorakennus		-200 000	-300 000		-150 000		
MENOT	-2 590 771	-5 730 000	-10 650 000		-9 465 000	-8 500	-14 900
TULOT	0	0	0		0	0	0
NETTO	-2 590 771	-5 730 000	-10 650 000		-9 465 000	-8 500	-14 900

HANKE	Muutettu					2015	2016
	TP 2012	TA 2013	LTK 2014	TA 2014			
Talonrakennus							
Perusparannus ja muutos							
Liikuntarak perusparannus (Uimahalli)	-97 170		-300 000	-300 000		-120	
Valtionosuus	30 000						
Nummelanharjun koulun liikuntasalikorjaus	-901						
Nummelanharjun ns. vanhan lukion peruskorjaus							-1 900
Nummelan koulun uuden puolen korjaus		-700 000					
Nummelan vanhan koulun peruskorjaus, suunnittelu			-300 000	-300 000			
Nummelan vanhan koulun peruskorjaus, raskas peruskorjaus						-5 000	
Valtionosuus							
Pappilanpellon koulun korjaus	-9 507						
Karviaisen tilamuutokset ja terv. asemien korjaus	-691 958						
Kunnanviraston lisätilojen järjestäminen	-125 875						
Tila- ja toimintamuutokset	-31 076						
Pihakalustetarkistus ja korjaus (EU-normit)	-81 581	-80 000					
Talotekniikka/sisäilmakorjaukset	-220 019	-100 000					
Turvallisuus/paloturvallisuuskorjaukset	-65 813	-100 000					
Kiinteistöjen suunnitelmalliset pienkorjaukset	-9 901	-200 000	-730 000	-730 000		-730	-730
Kiinteistöjen suunnittelemattomat korjaukset	-123 844	-200 000					
Uimahallin kuntotutkimus- ja korjaussuunnitelma		-30 000					
Karviainen (Nummelan ja kk:n terveysasemat)		-450 000	-450 000	-450 000		-450	-450
Käyttäjien tilamuutoksia/toiminn.tehostam.		-80 000					
Perusparannus yhteensä							
MENOT	-1 457 645	-1 940 000	-1 780 000	-1 780 000		-6 300	-3 080
TULOT	30 000	0	0	0		0	0
NETTO	-1 427 645	-1 940 000	-1 780 000	-1 780 000		-6 300	-3 080
Muu irtain omaisuus							
Rak.automat. ja turvaj.uusim. sekä muut kalustohankinnat							
MENOT		-65 000	-150 000	-125 000			
TULOT							
NETTO		-65 000	-150 000	-125 000		0	0
TILAPALVELUN TASEYKSIKÖ YHTEENSÄ							
MENOT	-4 048 416	-7 735 000	-12 580 000	-11 370 000		-14 800	-17 980
TULOT	30 000	0	0	0		0	0
NETTO	-4 018 416	-7 735 000	-12 580 000	-11 370 000		-14 800	-17 980
Vihdin Vesihuoltolaitos -liikelaitos							
MENOT	-1 029 556	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000		-2 163	-1 893
TULOT							
NETTO	-1 029 556	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000		-2 163	-1 893

RAHOITUSOSA

RAHOITUSOSA

TULOSLASKELMAN RAHOITUSTULOT JA -MENOT

VEROTULOT

Vuoden 2014 verotulojen arvioiminen on erittäin haastavaa. Arvioissa on tukeuduttu kuntaliiton tekemiin ennusteisiin ja verokehikkoon.

Verotulon kasvu on aikaisempina vuosina ollut nopeaa asukasmäärän kasvusta, työllisyyskehityksestä sekä pituudeltaan ja voimakkuudeltaan poikkeuksellisesta kansantalouden yleisestä positiivisesta kehityksestä. Aivan viime vuodet ovat kuitenkin olleet poikkeuksellisia Vihdin kunnalle. Verotulojen kasvu on vaihdellut voimakkaasti vuosittain. Verotulojen kasvu on hiipunut voimakkaasti. Vuonna 2012 verotulojen kasvu jäi 0,6 prosenttiin. Vuonna 2013 edellisvuoden tilityksiä kuitenkin oikaistiin ja vuoden 2013 verotulojen kasvu nousee jopa 6,5 prosenttiin. Vuodelta 2013 tulevaa kasvua on kuitenkin vain noin 2 %. Tulevalle vuodelle verotulojen kasvu kuntaliiton ennusteen mukaan jää 0,8 prosenttiin. Kunnallisveron kasvu jää ennusteen mukaan 0,2 prosenttiin. Kunnallisveron kehitys riippuu veropohjan eli veronalaisten ansiotulojen kehityksestä sekä veroperusteiden muutoksista. Kunnan oman ennusteen mukaan kunnallisverotulon kasvu vuodesta 2013 on 1 %.

Ennusteen mukaan kunnallisveroa kertyy ilman veroprosentin korotusta noin 104,7 (103,7) milj. euroa. Kasvu jää alhaiseksi osittain siksi, että vuoden 2013 vertailuluku on tilitysoikaisujen vuoksi korkea. Maltillinen palkkaratkaisu ja talouden hidas kasvu vaikuttavat asiaan. Vuoden 2015 kunnallisverotuoton kasvuksi arvioidaan 3,7 % ja vuoden 2016 4,7 %. Tämän hetkinen taloudellinen epävarmuus luo kuitenkin myös toisenlaisia näkymiä, kasvu saattaa jäädä huomattavasti ennustettua pienemmäksi. Vuodelle 2014 tuloveroprosenttia korotetaan 0,5 prosenttiyksiköllä 20,00 prosenttiin. Korotuksen tuotto vuonna 2014 on noin 2,5 milj. euroa ja myöhempinä vuosina noin 3 milj. euroa.

Yhteisöveron tuotoksi vuonna 2014 arvioidaan n. 3,1 milj. euroa, jossa on kasvua vuoden 2013 ennusteeseen 4,8 %. Vuodelle 2015 yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 3,3 milj. euroa ja vuodelle 2016 vain 2,7 milj. euroa. Yhteisövero on varsin suhdanneherkkä.

Vihdin kiinteistöveroprosentit ovat seuraavat (samat kuin vuonna 2013):

vakituiset asuinrakennukset	0,50 %
muut asuinrakennukset	0,10 %
yleinen kiinteistövero	0,95 %
rakentamaton rakennuspaikka	3,00 %
yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %

Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2014 arvioidaan em. prosenteilla 7,3 milj. euroa. Vuodelle 2015 taloussuunnitelmassa on laskettu 0,1 prosenttiyksikön korotus vakituisten asuntojen kiinteistöveroprosenttiin.

Arvio kunnan kokonaisverotuloista on n. 117,6 milj. euroa, jossa on nousua vuoden 2013 ennustetusta toteumasta 3,7 %.

VALTIONOSUUEDET

Vuonna 2014 Vihdin kunnan peruspalvelujen valtionosuus on 29 623 teuroa (30 206 teuroa), verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus - 4 335 teuroa (-4 038 teuroa) ja muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet -5 580 teuroa (-5 579 t€). Kaikki edellä mainitut vaikutukset huomioiden valtionosuuksien määrä pienenee ja on alustavan laskelman mukaan vuonna 2014 n. 24 milj. euroa (24,6 milj. euroa), jossa on alennusta n. 2,4 prosenttia. Lopulliset valtionosuudet päätetään vuoden loppuun mennessä. Valtionosuusjärjestelmää uudistetaan vuoden 2015 alusta, muutoksen vaikutus Vihdin kunnalle ei ole tiedossa talousarvion ja taloussuunnitelman laadintavaiheessa.

KORKOTUOTOT

Korkotuottoja sijoituksista ja talletuksista arvioidaan saatavan 37 000 euroa.

MUUT RAHOITUSTUOTOT

Muita rahoitustuottoja on arvioitu kertyvän 709.000 euroa. Tässä summassa on mukana oman pääoman korko vesihuoltolaitokselta 384 000 euroa. Muita tulolähteitä tässä ovat osingot ja osuuspääoman korot sekä peruspääoman korko kuntayhtymiltä.

KORKOKULUT

Kunnan lainojen korkokuluiksi vuonna 2014 arvioidaan 2 milj. euroa. Kunnan lainoista n. 42 prosenttia on kiinteäkorkoisia ja loput vaihtuvakorkoisia lainoja. Korkotason arvioidaan nousevan lievästi vuodesta 2013. Riski voimakkaaseen korkojen kehitykseen edellyttäisi talouden elpymistä tai inflaation voimistumista. Talousarviossa lähdetään siitä, että lyhytaikaista rahoitusta käytetään ensisijaisesti likviditeetin hallintaan, mutta jossain määrin lyhytaikaisella lainalla siirretään pitkäaikaisten lainojen ottoa.

Suunnittelukaudella korkokulut nousevat lainakannan nousun johdosta.

MUUT RAHOITUSKULUT

Muihin rahoituskuluihin on varattu 434.000 euroa. Kyseessä ovat lähinnä lainoihin liittyvät muut kuin korkokulut, luottotappiot ja valtionosuustulojäämien poistot yms. ja vesihuoltolaitoksen puolella korvaus peruspääomasta. Talousarviossa kunnan ja vesihuoltolaitoksen keskinäiset erät ovat menona ja tulona. Tilinpäätösvaiheessa nämä erät eliminoidaan.

SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

Talousarvioon ei ole merkitty satunnaisia tuottoja tai kuluja. Satunnaiset tuotot tai kulut muodostuvat normaalista poikkeavista omaisuuden myyntivoitoista tai tappioista sekä muista normaalista poikkeavista satunnaisista tuotoista tai kuluista. Tällaisia tuottoja tai kuluja ei arvioida suunnittelukaudella muodostuvan.

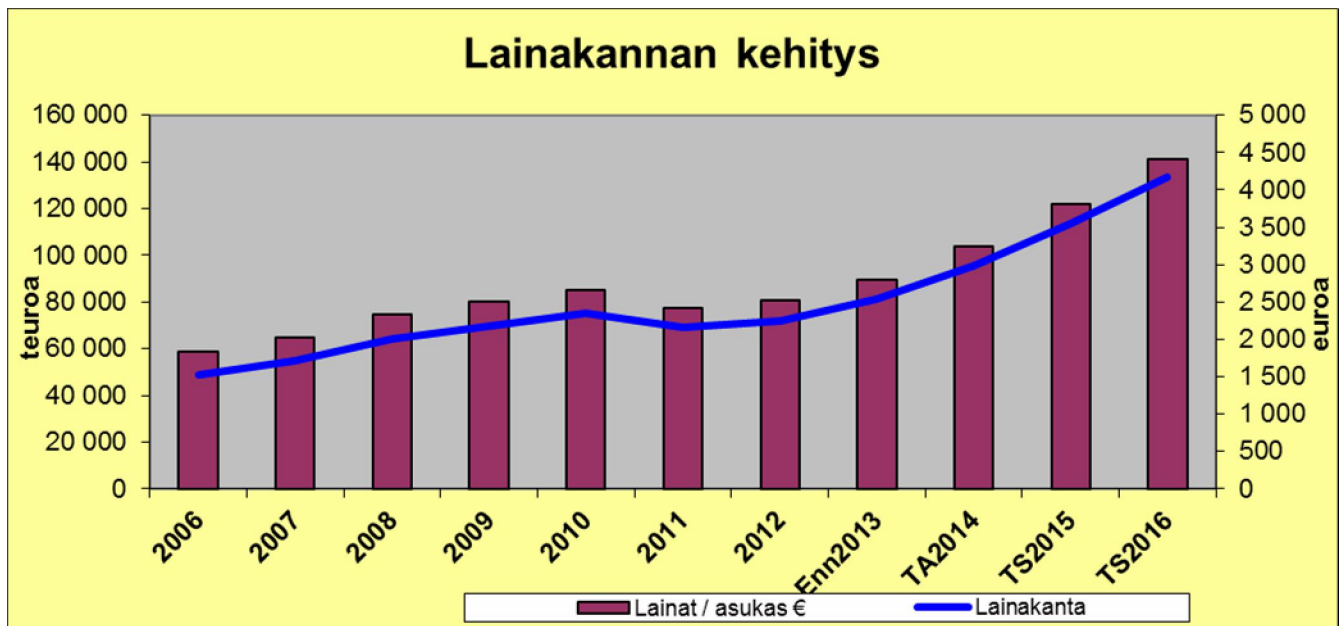
RAHOITUSLASKELMAN RAHOITUSTULOT JA MENOT

ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET

Uusien pitkäaikaisten antolainojen myöntämiseen ei ole varauduttu.

LAINAKANNAN MUUTOKSET

Uutta talousarviolainaa esitetään talousarviossa nostettavaksi 25,5 milj. euroa vuonna 2014. Koko suunnittelukaudelle on lainanottoa merkitty 90,9 milj. euroa. Lainojen lyhennykset ovat vuonna 2014 n. 11,2 milj. euroa ja koko suunnittelukaudella n. 38,7 milj. euroa. Tämä merkitsee sitä, että kunnan lainamäärä nousee talousarviovuotena ja suunnitelmavuosina 52,2 milj. euroa. Lainamäärän kehitys asukasta kohden näkyy jäljempänä olevasta kuviosta. Sen mukaan vuoden 2016 lopussa talousarviolainaa on noin 4 400 euroa asukasta kohden. Tällainen lainakannan kehitys toteutuessaan järkyttää kunnan talouden perustuksia vakavasti ja pitkäksi aikaa.

Vuonna 2013 ei nostettane pitkäaikaista lainaa, vuoteen 2014 siirrytään melko korkealla lyhytaikaisen lainan määrällä. Tästä syystä kunnanhallituksen vuoden 2014 pitkäaikaisen lainan ottovaltuus tulee olla talousarviossa merkittävä korkeampi. Kunnanhallituksella on talousarviovuoden aikana oikeus ottaa uutta pitkäaikaista lainaa 45 milj. euroa. Kunnanhallituksella on oikeus ottaa lyhytaikaista lainaa (laina-aika enintään vuosi) siten, että lyhytaikaista lainaa on samanaikaisesti käytettävissä enintään 35 milj. euroa.

RAHAVAROJEN MUUTOS

Talousarvio osoittaa rahavarojen muutoksena - 47 000 euroa, joka muodostuu varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirran ja rahoitustoiminnan nettorahavirran erotuksesta.

VIHDIN KUNTA
RAHOITUSLASKELMA 2014-2016
mukana VV

	TP 2012	TA 2013	ENN 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta						
Tulorahoitus	2 345 407	-1 156 331	2 361 000	1 215 903	3 594	4 583
Vuosikate	4 117 903	1 646 069	5 161 000	3 715 903	6 094	7 083
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	-1 772 496	-2 802 400	-2 800 000	-2 500 000	-2 500	-2 500
Investoinnit	-6 015 077	-13 150 000	-12 225 000	-16 213 000	-22 336	-24 687
Pysyvien vastaavien investoinnit	-8 556 000	-15 950 000	-15 500 000	-19 413 000	-25 136	-27 487
Rahoitusosuudet investointimenoihin	30 347		125 000	400 000		
Pysyvien vastaavien myyntituotot	2 510 577	2 800 000	3 150 000	2 800 000	2 800	2 800
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-3 669 670	-14 306 331	-9 864 000	-14 997 097	-18 742	-20 104
Rahoitustoiminnan rahoitusvirta						
Antolainauksen muutokset	20 420	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	-13 792	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	34 212	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	2 879 877	9 379 333	9 079 333	14 330 000	18 200	19 700
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 000 000	20 300 000	20 000 000	25 500 000	30 700	34 700
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 120 123	-10 920 667	-10 920 667	-11 170 000	-12 500	-15 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000					
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset	579 735	0	600 000	620 000	500	500
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	3 480 033	9 379 333	9 679 333	14 950 000	18 700	20 200
Rahavarojen muutos	-189 637	-4 926 998	-184 667	-47 097	-42	96
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT						
Investointien tulorahoitus %	48 %	10 %	34 %	20 %	24 %	26 %
Pääomamenojen tulorahoitus %	22 %	6 %	20 %	12 %	16 %	17 %
Lainanhoitokate	0,490	0,563	0,794	0,704	0,964	0,969
Lainakanta 1000€	72 147	81 526	81 226	95 556	113 756	133 456
Lainaa /asukas	2 516	2 811	2 801	3 250	3 812	4 407
Asukasluku	28 674	29 000	29 000	29400	29840	30280

VIHDIN KUNTA
RAHOITUSLASKELMA 2014-2016
ei mukana VV

	TP 2012	TA 2013	ENN 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta						
Tulorahoitus	1 089 847	-2 612 331	279 000	-235 096	2 217	3 276
Vuosikate	2 862 343	190 069	3 079 000	2 264 904	4 717	5 776
Satunnaiset erät	0					
Tulorahoituksen korjaukset	-1 772 496	-2 802 400	-2 800 000	-2 500 000	-2 500	-2 500
Investoinnit	-4 985 521	-11 150 000	-10 225 000	-14 213 000	-20 173	-22 794
Pysyvien vastaavien investoinnit	-7 526 444	-13 950 000	-13 500 000	-17 413 000	-22 973	-25 594
Rahoitusosuudet investointimenoihin	30 347		125 000	400 000		
Pysyvien vastaavien myyntituotot	2 510 577	2 800 000	3 150 000	2 800 000	2 800	2 800
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-3 895 674	-13 762 331	-9 946 000	-14 448 096	-17 956	-19 518
Rahoitustoiminnan rahoitusvirta						
Antolainauksen muutokset	14 393	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	-19 819	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	34 212	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	2 885 133	9 384 333	9 084 333	14 335 000	18 205	19 705
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 000 000	20 300 000	20 000 000	25 500 000	30 700	34 700
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 114 867	-10 915 667	-10 915 667	-11 165 000	-12 495	-14 995
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000					
Oman pääoman muutokset	806 511	0	200 000	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	806 511	0	200 000	0	0	0
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	3 706 037	9 384 333	9 284 333	14 335 000	18 205	19 705
Rahavarojen muutos	-189 637	-4 377 998	-661 667	-113 096	249	187
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT						
Investointien tulorahoitus %	38 %	1 %	23 %	13 %	21 %	23 %
Pääomamenojen tulorahoitus %	16 %	1 %	13 %	8 %	13 %	14 %
Lainanhoitokate	0,388	0,250	0,501	0,473	0,748	0,791
Lainakanta 1000€	72 116	81 500	81 200	95 535	113 740	133 445
Lainaa /asukas	2 515	2 810	2 800	3 250	3 812	4 407
Asukasluku	28 674	29 000	29 000	29400	29840	30280

VIHDIN VESIHUOLTOLAITOS -LIKELAITOS

Toiminta-ajatus

Vihdin Vesi toimittaa asiakkailleen hyvää ja laatuvaatimukset täyttävää talousvettä ja huolehtii asiakkaiden viemäriveresien poisjohtamisesta ja käsittelystä. Hyvä palvelutaso tuotetaan ympäristön kannalta kestäväällä tavalla ja kohtuullisin kustannuksin.

Ydintehtävät

Toiminta-ajatuksen toteuttamiseksi laitoksen ydintehtäviin kuuluu vesihuoltoverkoston pitkäaikainen hallinta, vedenhankinnasta ja -käsittelystä sekä jätevesien käsittelystä huolehtiminen.

Toiminnan rahoitus

Laitoksen talouden perusta on asiakkaille tarjottavista palveluista saatavat maksutulot. Omistaja haluaa myös kohtuullista tuottoa sijoittamalleen pääomalle.

Valvonta

Vesihuoltolaitoksen valvonta on jaettu kolmeen selvästi toisistaan erillään olevaan osaan. Vesihuollon terveysvaikutuksia valvovat terveydestä vastaavat viranomaiset. Vesihuollon ympäristövaikutuksia valvovat ympäristöstä vastaavat viranomaiset. Vesihuoltoa liike- ja palvelutoimintana valvoo kunnanhallitus, liikelaitoksen johtokunta sekä kunnan tekninen ja ympäristöjohtaja.

Tulevaisuuden osaamisresurssit ja henkilöstöpolitiikka

Vapaaehtoiseen opiskeluun kannustetaan mm. myöntämällä vapaata ja varoja toimintavarmuutta vaarantamatta. Työhyvinvointia edistetään ja henkilöstöä kannustetaan huolehtimaan myös itsestään. Työhyvinvoinnin edistämiseksi tehdään uusi TyHy –toimintasuunnitelma.

Haja-asutuksen vesihuolto

Kiinteistökohtainen vesihuolto ei kuulu vesihuoltolaitosten toimialaan, mutta koska hallittu jätevesien käsittely on osa merkittävää vesiensuojelua antaa laitos resurssiensa mukaan ammattitaitoaan kunnan muidenkin organisaatioiden hyödyksi. Mahdollisten uusien vesiosuuskuntien toimihenkilöille tarjotaan asiantuntija-apua. Strategiamme mukaan laitoksen resurssit ohjataan kuitenkin ensisijaisesti verkostoveden laadun ja puhdistamoiden hyvän tuloksen varmistamiseen.

Lähiajan näkymät

Palvelulaadun nostamiseksi tehty pitkäjännitteinen työ ei saa valua hukkaan, säästötoimenpiteitä vesilaitoksen toimintakuluihin ei voi tehdä. Varoja toiminnan hyvän tason turvaamiseksi on osoitettava riittävästi myös jatkossa, vaikkakin kulut nousisivat keskimääräistä nopeammin. Talousveden laatuvaatimusten täyttämisen varmistaminen ja jätevesien puhdistaminen hyvin myös jatkossa ovat laitoksen tärkeimmät tehtävät asiakasta unohtamatta. Edellä mainitut seikat ovat imagonkin kannalta ensiarvoisen tärkeitä.

Vuonna 2008 tehdyn konsulttiselvityksen mukaan vihtiläisten jätevedet kannattaa ohjata Espoon Blominmäen kalliopuhdistamoon. Jätevesien johtaminen Espooseen tulee kuitenkin kalliiksi vihtiläisille, joten paikallinen käsittely saattaa olla paras vaihtoehto niin meidän asiakkaiden kuin ympäristömmekin (Itämeri) kannalta. Ympäristövaikutukset

puhdistamotoiminnasta selvitetään YVA:ssa. Luontolan vedenottamon kapasiteetti lisääntyy uusilla aktiivihilisuodattimilla. Nummelan putsarilla varaudutaan typenpoiston tehostamiseen tekemällä Pilot -koe kalvotekniikkaa hyödyntäen.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Turvallinen ja vetovoimainen ympäristö
TAVOITE 2014	Selvitetään Vihdin jätevesien käsittelypaikkavaihtoehtojen ympäristövaikutukset
TAVOITE 2016	Päätetään Vihdin jätevesien tulevien vuosien käsittelypaikka
TOIMENPIDE	Tehdään jätevesipuhdistamoiden YVA
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Valitaan Vihdin jätevesien tuleva käsittelypaikka sellaisilla perusteilla että sen toiminta on ympäristön kannalta kestäväällä perustalla. Päätöksessä pitää ottaa huomioon myös se, että kustannukset pysyvät kohtuullisena.
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Huolehtiva ja houkutteleva työnantaja
TAVOITE 2014	Tehdään uusi suunnitelma vuosille 2014 ja 2015
TAVOITE 2016	Tehdään uusi suunnitelma vuosille 2016 ja 2017
TOIMENPIDE	Seikkaperäisen TyHy toimintasuunnitelman toteuttaminen ja toteutuksen seuranta. Tehdään uusi suunnitelma, voimassa oleva suunnitelma kattaa vuodet 2012 ja 2013.
MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Tarkastellaan onko suunnitelmaa toteutettu
EDELLISET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	Terve kuntatalous
TAVOITE 2014	Ylijäämäinen tilipäätös
TAVOITE 2016	Ylijäämäinen tilipäätös
TOIMENPIDE	Talousarvion laadinta sekä toteutuksen seuranta

MITTARI/ARVIOINTIKRITEERI TAVOITETASO	Liiketoiminnan tulos vuosilta 2013 ja 2014 ylijäämäinen
EDELLESET TOTEUMAT	
ENNUSTE/TOTEUMA	
TOTEUTUMINEN (kyllä/ei)	
KOMMENTTI	

TULOSLASKELMA

	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
	€	€	€	€	€
Liikevaihto	3 632 481	3 953 000	4 044 000	3 961 000	3 961 000
Liiketoiminnan muut tuotot	2 270	0	0	0	0
yht.	3 634 751	3 953 000	4 044 000	3 961 000	3 961 000
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:					
-ostot tilikauden aikana	-600 286	-660 000	-680 000	-695 000	-710 000
-varast. lisäys (+) tai vähennys (-)	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-842 427	-830 000	-864 000	-835 000	-860 000
yht.	-1 442 713	-1 490 000	-1 544 000	-1 530 000	-1 570 000
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-452 957				
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-92405				
Muut henkilösivukulut	-42237				
yht.	-587 599	-623 000	-670 000	-655 000	-685 000
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 004 383	-1 000 000	-1 100 000	-1 100 000	-1 164 000
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
yht.	-1 004 383	-1 000 000	-1 100 000	-1 100 000	-1 164 000
Liiketoiminnan muut kulut	yht. -22 004	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Liikelylijäämä (-alijäämä)	578 052	820 000	710 000	656 000	522 000
Liikelylijäämä % liikevaihdosta	15,91 %	20,74 %	17,56 %	16,56 %	13,18 %
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot kunnalta	31 488	0	20 000	0	0
Rahoitusavustus kunnalta	0				
Muut rahoitustuotot	11 218	5 000	5 000	5 000	5 000
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	-578				
Korvaus peruspääomasta	-369 003	-369 000	-384 000	-384 000	-384 000
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0
yht.	-326 875	-364 000	-359 000	-379 000	-379 000
Ylijäämä/alij. ennen satun.eriä	251 177	456 000	351 000	277 000	143 000
Satunnaiset tuotot ja -kulut					
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0				
Ylijäämä/alijäämä ennen varauksia	251 177	456 000	351 000	277 000	143 000
Poistoeron muutos	0				
Vapaaehtoisten varausten muutos	0				
Tilikauden ylijäämä	251 177	456 000	351 000	277 000	143 000

INVESTOINNIT

	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
	€	€	€	€	€
Vedenottamot ja vesitornit					
Nummelan vesitorni	0	0	0	0	0
Kirkonkylän vesitorni	0	0	0	0	0
Lankilan vedenottamo	58 011	0	0	0	0
Lautojan vedenottamo	0	0	50 000	100 000	0
Luontolan vedenottamo	11 435	300 000	400 000	0	0
Isolähteen vedenottamo	0	0	0	0	0
Yhteensä	69 446	300 000	450 000	100 000	0
Vesi- ja viemäriverkostot	812 664				
uudisrakentaminen		1 137 000	910 000	1 120 000	1 000 000
saneeraus mm. vuotovesikorj.		100 000	100 000	100 000	100 000
Yhteensä		1 237 000	1 010 000	1 220 000	1 100 000
Jätevedenpumppaamot					
Vanh. pumppaamojen saneer.	18 680	30 000	20 000	20 000	20 000
uudet pumppmot	29 004	20 000	20 000	20 000	20 000
Yhteensä	47 684	50 000	40 000	40 000	40 000
Jätevedenpuhdistamot					
KK:n jv-puhdistamon laaj.	0	0	0	420 000	420 000
N:lan jv-puhdistamon saneeraus (koelaitos typenpoistoon)	95 486	173 000	500 000	173 000	173 000
Yhteensä	95 486	173 000	500 000	593 000	593 000
Siirtoviemäri -> Espoo	0	200 000	0	0	0
Irtaimistoinvestoinnit ym.					
Viemärihuoltoauto	0	40 000	0	0	0
Vesihuoltoauto	0	0	0	50 000	0
Liittymismaksut	4 276	0	0	0	0
Yhteensä	4 276	40 000	0	50 000	0
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	1 029 556	2 000 000	2 000 000	2 163 000	1 893 000

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2012 €	TA 2013 €	TA 2014 €	TS 2015 €	TS 2016 €
Toiminnan rahavirta					
Liikelyjäämä (-alijäämä)	578 051	820 000	710 000	656 000	522 000
Poistot ja arvonalentumiset	1 004 383	1 000 000	1 100 000	1 100 000	1 164 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-326 874	-364 000	-359 000	-379 000	-379 000
Muut tulorahoituksen korjaukset	0	0	0	0	0
yht.	1 255 560	1 456 000	1 451 000	1 377 000	1 307 000
Investointien rahavirta					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 029 556	-2 000 000	-2 000 000	-2 163 000	-1 893 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Käyttöomaisuuden myyntitulot	0	0	0	0	0
yht.	-1 029 556	-2 000 000	-2 000 000	-2 163 000	-1 893 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	226 004	-544 000	-549 000	-786 000	-586 000
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Muilta saat. pitkäaik. lainojen väh.	-5 256	-5 256	-5 256	-5 256	-5 256
Kunnalta saat. lyh.aik. lainojen muut.	0	0	0	0	0
Muilta saat. lyhytaik. lainojen muutos.	0	0	0	0	0
yht.	-5 256	-5 256	-5 256	-5 256	-5 256
Oman pääoman muutokset					
Peruspääoman muutos	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 511	0	0	0	0
Saamisten muutos muilta	115 692	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-965 716	-550 744	-170 744	276 256	76 256
Liittymismaksujen muutos	544 330	1 100 000	600 000	500 000	500 000
Liittymismaksujen muutos kunnalta	6 027	0	50 000	15 000	15 000
Korott.velk.muutos muilta	26 002	0	20 000	0	0
Korott.velk. muutos kunnalta	55 428	0	55 000	0	0
yht.	-220 748	549 256	554 256	791 256	591 256
Rahoituksen rahavirta	-226 004	544 000	549 000	786 000	586 000
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0